

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ΝΣΗ: ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ : ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ

ΕΡΓΟ : Ασφαλτοστρώσεις δρόμων στις νέες δημοτικές ενότητες του Δ.Η.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

A - 1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΜΕ, ΤΣΥ, ΕΣΥ, ΠΤΠ κλπ

- 1.1.1 Η παρούσα Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (ΤΣΥ) περιλαμβάνει τους τεχνικούς συμβατικούς όρους σύμφωνα με τους οποίους και σε συνδυασμό με τους όρους των υπολοίπων συμβατικών τευχών, ο Ανάδοχος θα εκτελέσει τις κατασκευές του έργου.
- 1.1.2 Κάθε άρθρο της παρούσας ΤΣΥ περιλαμβάνει και ειδική παράγραφο, στην οποία μνημονεύονται οι εφαρμοζόμενες σε αυτό προδιαγραφές (ΠΤΠ, ΚΤΣ κλπ). Οι ως άνω προδιαγραφές όπως και οποιεσδήποτε άλλες, αναφερόμενες στα άρθρα της ΤΣΥ, προδιαγραφές αποτελούν αναπόσπαστα τμήματά της.
- 1.1.3 Αν ο Διαγωνιζόμενος διαπιστώσει απόκλιση συγκεκριμένου όρου της ΤΣΥ από την Κοινοτική Νομοθεσία οφείλει να ενημερώσει την Υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας εκπνέουσας την ημέρα κατάθεσης των προσφορών, δι' ειδικής επιστολής.

Στην αντίθετη περίπτωση:

- α. στερείται του δικαιώματος οποιασδήποτε οικονομικής αποζημίωσης
- β. στην περίπτωση που αναδειχθεί Ανάδοχος υποχρεούται επί πλέον να συμπράξει με το ΚΤΕ στην εναρμόνιση του αποκλίνοντος όρου με την Κοινοτική Νομοθεσία έστω κι αν τούτο συνεπάγεται οικονομική του επιβάρυνση, επειδή αυτή (αν υπάρχει) νοείται ότι περιλαμβάνεται στον εύλογο επιχειρηματικό κίνδυνο.

1.2 ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

- 1.2.1 Για οποιοδήποτε υλικό, κατασκευή, ποιοτικό έλεγχο (διαδικασίες / μεθόδους / δοκιμές κλπ) που δεν καλύπτονται από:
- τους κανονισμούς / προδιαγραφές / κώδικες από τα άρθρα του ΚΜΕ της ΕΣΥ και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης.
  - τις παρούσες προδιαγραφές, δηλαδή τα άρθρα της παρούσας ΤΣΥ θα εφαρμόζονται:

τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα» (ET) που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτρονικής Τυποποίησης (CENELEC) ως «Ευρωπαϊκά Πρότυπα CEN» ή ως «Κείμενα εναρμόνισης (HD) σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των οργανισμών αυτών.

- 1.2.2 Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω και κατά σειράν ισχύος θα εφαρμόζονται:

- α.** Οι Κοινές Τεχνικές Προδιαγραφές ήτοι εκείνες που έχουν εκπονηθεί με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την εξασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής σε όλα τα κράτη - μέλη και έχουν δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- β.** Οι «Ευρωπαϊκές Τεχνικές Εγκρίσεις» (ΕΤΕ) που είναι οι ευνοϊκές τεχνικές εκτιμήσεις της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων για τις κατασκευές με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους τιθέμενους όρους εφαρμογής και χρήσης του. Τέτοιες (ΕΤΕ) χορηγούνται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτό από το εκάστοτε κράτος - μέλος.
- γ.** Οι Πρότυπες Τεχνικές Προδιαγραφές (ΠΤΠ) του Ελληνικού Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε) ή του προγενέστερου Υπουργείου Δημοσίων Έργων (Υ.Δ.Ε) καθ' ο μέρος αυτές δεν αντιβαίνουν την Κοινοτική Νομοθεσία και τις προβλέψεις της παρούσας ΤΣΥ.
- δ.** Συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, θα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές ΕΛΟΤ (Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης) και σε συμπλήρωση αυτών οι Προδιαγραφές ISO (International Standards Organization) και σε συμπλήρωση αυτών οι ASTM των ΗΠΑ.

1.3

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Εφιστάται η προσοχή στους παρακάτω όρους:

1.3.1

Με την επιφύλαξη ισχύος των όρων των παραγρ. 1.1 και 1.2 ο Ανάδοχος θα καθορίζει με λεπτομέρεια, σε κάθε μελέτη όλες τις εφαρμοστέες προδιαγραφές. Τούτο θα γίνεται όχι αργότερα από την υποβολή της συναφούς μελέτης.

1.3.2

Κάθε διαγωνιζόμενος και συνεπώς ο Ανάδοχος με μόνη την υποβολή της Προσφοράς του αναγνωρίζει ότι οι προαναφερθείσες προδιαγραφές είναι κατάλληλες και επαρκείς για την εκτέλεση του Έργου και ότι αναλαμβάνει κάθε υποχρέωση, κίνδυνο ή συνέπεια που απορρέει από την εφαρμογή των.

1.4

ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Όλες οι δαπάνες για την εφαρμογή των όρων της παρούσας ΤΣΥ και των σχετικών και/ή αναφερομένων κωδίκων / προδιαγραφών / κανονισμών θα βαρύνουν τον Ανάδοχο ασχέτως αν γίνεται ρητή σχετική αναφορά τούτου ή όχι. Ο Ανάδοχος δεν θα επιβαρυνθεί τις δαπάνες για μία συγκεκριμένη δραστηριότητα μόνον αν γίνεται ρητή και αδιαμφισβήτητη αναφορά σε σχετικό άρθρο της ΤΣΥ περί του αντιθέτου.

1.5

ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΥΛΙΚΩΝ ΜΕ ΖΥΓΙΣΗ

1.5.1

Για την παραλαβή υλικών που γίνεται με ζύγιση, εφόσον στο αντικείμενο της εργολαβίας περιλαμβάνεται εκτέλεση τέτοιων εργασιών (χυτοσιδηρά είδη, σιδηρά είδη κλπ) ο ανάδοχος θα φροντίζει να εκδίδει τριπλότυπο ζύγισης και παραλαβής στο οποίο θα αναγράφεται:

1. Το είδος του υλικού (προεπαλειμμένες αντιολισθηρές ψηφίδες, χυτοσιδηρά υλικά κλπ)
2. Οι διαστάσεις καρότσας αυτοκινήτου
3. Ο αριθμός κυκλοφορίας του αυτοκινήτου
4. Η θέση λήψης
5. Η θέση απόθεσης
6. Η ώρα φόρτωσης
7. Η ώρα και η θέση εκφόρτωσης
8. Το καθαρό βάρος, και
9. Το απόβαρο αυτοκινήτου κλπ

1.5.2

Το παραπάνω τριπλότυπο θα υπογράφεται, κατά την εκφόρτωση στο έργο, από τον ή τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας και τον Ανάδοχο ή τον αντιπρόσωπό του.

- 1.5.3** Κάθε φορτίο αυτοκινήτου πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από το παραπάνω δελτίο ζύγισης του.
- 1.5.4** Τα παραπάνω δελτία ζύγισης και παραλαβής υλικών, θα πρέπει να συνοδευτούν στη συνέχεια από αναλυτική επιμέτρηση και σχέδια τοποθέτησης του υλικού (πχ για χυτοσιδηρά είδη οι θέσεις τοποθέτησης αυτών, κλπ)
- Τα παραπάνω σχέδια τοποθέτησης θα είναι τα εγκεκριμένα σχέδια εφαρμογής της Υπηρεσίας.
- 1.5.5** Βάσει των παραπάνω δελτίων ζύγισης και παραλαβής υλικών, των αναλυτικών επιμετρήσεων και των σχεδίων εφαρμογής, θα συντάσσεται από την Υπηρεσία πρωτόκολλο παραλαβής του υλικού.

B - 1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΣΚΑΦΕΣ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

1. Η εκτέλεση Γενικών εκσκαφών χαλαρών εδαφών .
2. Η εκτέλεση Γενικών εκσκαφών σε πάσης φύσεως έδαφος (γαίες - ημίβραχος - βράχος).
3. Η άρση πάσης φύσεως καταπτώσεων.
4. Οι πάσης φύσεως καθαιρέσεις (κτισμάτων σκυροδεμάτων κλπ.)

1.2 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Για το παραπάνω αντικείμενο έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ Χ1 με τις όποιες βελτιώσεις, τροποποιήσεις ή και συμπληρώσεις αναφέρονται παρακάτω.

1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ

«Γενικές εκσκαφές» νοούνται οι εκσκαφές και εξορύξεις σε οποιοδήποτε βάθος και με πλάτος μεγαλύτερο των 3.00μ.

Οι Γενικές εκσκαφές διακρίνονται σε «εκσκαφές χαλαρών εδαφών» σε «Γενικές εκσκαφές γαιών και ημίβραχου» και σε «Γενικές εκσκαφές βράχου». Επισημαίνεται ότι ειδικά για τις «εκσκαφές χαλαρών εδαφών» δεν υφίσταται θέμα «πλάτους» και σαν τέτοιες νοούνται και εκείνες οποιουδήποτε πλάτους ακόμη και μικρότερου των 3.00μ.

1.4 ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τα προς εκσκαφήν εδάφη χωρίζονται γενικά στις πιο κάτω κατηγορίες:

1.4.1 Χαλαρά εδάφη

«Χαλαρά εδάφη» χαρακτηρίζονται οι φυτικές γαίες, η ιλύς, η τύρφη και λοιπά εδάφη που έχουν προέλθει από επιχωματώσεις με ανομοιογενή υλικά.

1.4.2 Γαίες και ημίβραχος

«Γαίες και ημίβραχος» χαρακτηρίζονται τα χώματα, τα αμμοχάλικα, οι κροκάλες, τα σκληρά και συμπαγή υλικά, όπως τσιμεντωμένων αμμοχαλίκων, πλευρικών κορημάτων και προϊόντων έκπλυσης κλιτύων, ο μαλακός ή αποσαθρωμένος βράχος, οι μεμονωμένοι ογκόλιθοι, και τα τμήματα συμπαγούς βράχου με όγκο όχι μεγαλύτερο από μισό (1/2) κυβικό μέτρο και γενικά τα εδάφη που μπορούν να εκσκαφθούν αποτελεσματικά με εκσκαπτικά μηχανήματα και αναμοχλευτήρες (rippers), χωρίς να είναι απαραίτητη η χρήση εκρηκτικών υλών.

1.4.3. Βράχος

«Βράχος» χαρακτηρίζεται το συμπαγές πέτρωμα που δεν μπορεί να εκσκαφθεί εάν δεν χαλαρώθει με ανατίναξη, χρήση λοστών ή σφηνών, και οι ογκόλιθοι ή αποσπασμένα τμήματα συμπαγούς βράχου, όγκου μεγαλύτερου του μισού (1/2) κυβικού μέτρου.

Συμπαγής βράχος, κατά τον ορισμό αυτό, σε αντιδιαστολή με το μαλακό ή αποσαθρωμένο βράχο γαιώδους ή ημιβραχώδους σύστασης, τον οποίο ο Ανάδοχος προτιμά να ανατινάξει πριν την απομάκρυνσή του, θεωρείται ο υγίης βράχος τέτοιας σκληρότητας και δομής, που δεν μπορεί να χαλαρώθει ή αναμοχλευθεί με μπουλντόζα «D - 9L» εφοδιασμένη με μονό αναμοχλευτήρα (rörper) ορθογωνικής διατομής.

Υλικά, εκτός από ογκόλιθους ή αποσπασμένα τμήματα συμπαγούς βράχου, τα οποία δεν χαλαρώθηκαν με ανατίναξη πριν την απομάκρυνσή τους, δεν θα χαρακτηρίζονται σαν εκσκαφή βράχου, εκτός εάν η χρήση ανατίναξης απαγορεύτηκε και η αφαίρεση με λοστούς, σφήνες ή παρόδμοις μεθόδους επιβλήθηκε από την Υπηρεσία, για διάφορους λόγους όπως πχ κατοικημένες περιοχές.

1.5 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.5.1 Γενικές Εκσκαφές

1.5.1.1 Εκτέλεση εκσκαφών

1.5.1.1.1 Προστασία διαφόρων εγκαταστάσεων στην περιοχή του Έργου.

Κατά την πραγματοποίηση των εκσκαφών είναι δυνατόν να συναντηθούν διάφοροι σε λειτουργία αγωγοί Εταιρειών ή και Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ). Στην περίπτωση αυτή ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο Γ-20 της παρούσας ΤΣΥ.

Γενικά ο Ανάδοχος είναι εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για κάθε απαίτηση τρίτων, συμπεριλαμβανομένων και ιδιωτών από τυχόν προξενηθείσες φθορές στις εγκαταστάσεις τους κατά την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής του έργου.

1.5.1.1.2 Προκαταρκτικές εργασίες

Πριν από την κάθε έναρξη των κυρίως Γενικών εκσκαφών (γαιών - ημιβράχου και βράχου) θα πραγματοποιείται ο καθαρισμός και η εκρίζωση σε όλη την επιφάνεια της εκσκαφής. Ο καθαρισμός συνίσταται στην αφαίρεση του επιφανειακού στρώματος της φυτικής γης και λοιπών χαλαρών εδαφών (βλ. παραγ. 1.4.1), στην εκρίζωση, στην εκθάμνωση και κοπή κάθε είδους δένδρων, κορμών, ριζών κλπ.

Επίσης θα πραγματοποιείται η κατεδάφιση τυχόν υπαρχόντων κτισμάτων ή πάσης φύσεως κατασκευών.

Όλα τα ακατάλληλα υλικά που θα ληφθούν κατά τον καθαρισμό, εκρίζωση, κοπή δένδρων, κορμών κλπ. και από την κατεδάφιση κτιρίων, ερειπίων, φρακτών, παλαιών οδοιστρωμάτων κλπ. θα απομακρύνονται από την περιοχή του έργου σε οποιαδήποτε απαιτούμενη απόσταση και σε κατάλληλες θέσεις, της εγκρίσεως της Υπηρεσίας.

Αντιθέτως σε περίπτωση που τα επιφανειακά στρώματα της φυτικής γης είναι κατάλληλα για επένδυση πρανών επιχωμάτων, τότε, με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου θα εναποτίθενται προσωρινώς σε θέσεις της επιλογής του, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν καταλλήλως.

1.5.1.1.3 Εκσκαφή

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιεί σε κάθε περίπτωση τα κατάλληλα μηχανήματα και εργαλεία και γενικώς να διαθέτει τον απαιτούμενο μηχανικό εξοπλισμό για την εμπρόθεσμη και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών. Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να είναι σε άριστη κατάσταση λειτουργίας και να συντηρείται κανονικά με δαπάνες του Αναδόχου.

Όλες οι εκσκαφές θα γίνουν σύμφωνα με τις γραμμές, τα πρανή, τις κλίσεις και τις διαστάσεις που φαίνονται στα Σχέδια των εγκεκριμένων μελετών, ή τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας. Κατά τη διάρκεια της προόδου κατασκευής, μπορεί να κριθεί απαραίτητο ή επιθυμητό να τροποποιηθούν οι γραμμές, τα πρανή, οι κλίσεις και οι διαστάσεις των εκσκαφών που φαίνονται στα Σχέδια ή που καθορίστηκαν από την Υπηρεσία. Ο Ανάδοχος δεν θα δικαιούται καμμιά πρόσθετη αμοιβή πέρα από τις Συμβατικές τιμές μονάδας για εκσκαφές, για τις τροποποιήσεις αυτές, ούτε θα δικαιούται παράταση των Συμβατικών προθεσμιών. Κάθε εκσκαφή που γίνεται από τον Ανάδοχο για την εξασφάλιση πρόσβασης σε χώρους όπου πρόκειται να εκτελεσθούν απαραίτητες εργασίες ή σε χώρους απόρριψης προϊόντων εκσκαφής ή για οποιονδήποτε άλλο

σκοπό, θα περιορίζεται στα εγκεκριμένα από την Υπηρεσία όρια και θα εκτελείται με δαπάνες του Αναδόχου.

Θα πρέπει να λαμβάνεται κάθε μέτρο ώστε να αποφεύγονται οι υπερεκσκαφές. Για κάθε υπερεκσκαφή που προκύπτει από τις ενέργειες του Αναδόχου για οποιαδήποτε αιτία ή σκοπό, εκτός αν έχει δοθεί σχετική εντολή της Υπηρεσίας, ή κρίθηκε αυτή δικαιολογημένη ο Ανάδοχος δεν θα δικαιούται πρόσθετη αποζημίωση. Κάθε τέτοια υπερεκσκαφή θα πληρούται με εγκεκριμένα προϊόντα εκσκαφής, ή σκυρόδεμα σύμφωνα με τις εντολές της Υπηρεσίας, το δε κόστος της αποκατάστασης αυτής θα βαρύνει τον Ανάδοχο.

Η Υπηρεσία μπορεί να εγκρίνει εναλλακτικά μέτρα για την πλήρωση των υπερεκσκαφών, σε κάθε περίπτωση όμως το κόστος των μέτρων αυτών θα καλύπτεται από τον Ανάδοχο. Είναι ευνόητο ότι στις περιπτώσεις των υπερεκσκαφών που οφείλονται σε γεωλογικές συνθήκες, ο Ανάδοχος θα αποζημιώθει για τις εργασίες πλήρωσης αυτών των υπερεκσκαφών υπό την προϋπόθεση ότι ο Ανάδοχος είχε πάρει όλα τα μέτρα για την αποφυγή των υπερεκσκαφών (πχ στήριξη χαλαρών πρανών).

Μόνιμα εκτεθειμένες επιφάνειες εκσκαφών θα μορφώνονται καλαίσθητα και με κλίσεις που εξασφαλίζουν επαρκή ευστάθεια και αποστράγγιση. Η συντήρηση των πρανών και η αφαίρεση χαλαρού πετρώματος από μόνιμα εκτεθειμένα πρανή βράχου θα γίνεται με δαπάνες του Αναδόχου. Ακανόνιστες εξάρσεις αδιατάρακτου βράχου θα επιτρέπονται μόνο μετά από έγκριση της Υπηρεσίας. Πλάντως, αιχμηρά εξάρματα ή επικρεμάμενα τρίμματα βράχου, που κατά την γνώμη της Υπηρεσίας συνιστούν κίνδυνο, θα ξεσκαρώνονται και θα απομακρύνονται σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται επίσης όπως λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα :

- Για την αναχαίτιση και αποστράγγιση των επιφανειακών απορροών πάνω από τις υπαίθριες εκσκαφές (πχ τάφροι οφρύων).
- Ωστε κάθε εκτεθειμένη επιφάνεια εκσκαφής να αποστραγγίζεται με τέτοιο τρόπο που να αποφεύγεται η διάβρωση των επιφανειών της εκσκαφής και η συσσώρευση νερού.
- Ωστε ο πυθμένας των ορυγμάτων να αποστραγγίζεται συνεχώς καλά. Γι' αυτό θα πρέπει να κατασκευάζονται, όπου απαιτείται, προσωρινοί ή μόνιμοι τάφροι αποστράγγισης.
- Ωστε τα συνεκτικά εδάφη να μην διαποτίζονται από νερά.

Όλα τα παραπάνω μέτρα θα λαμβάνονται με δαπάνες του Αναδόχου χωρίς πρόσθετη αποζημίωση, για την εξασφάλιση επαρκούς αποστράγγισης κατά την διάρκεια των εργασιών.

Θεωρείται πιθανό ότι μπορεί να υπάρχουν κοιλότητες, ρήγματα, ζώνες χαλαρού ή αποσαθρωμένου βράχου σε διάφορες θέσεις και διευθύνσεις στα πετρώματα που πρόκειται να εκσκαφούν, στις θεμελιώσεις, τα πρανή των εκσκαφών και σε άλλες περιοχές. Γι' αυτό οι γραμμές εκσκαφής που φαίνονται στα Σχέδια δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι απεικονίζουν με μεγάλο βαθμό ακριβείας τις τελικές ή πραγματικές γραμμές εκσκαφής που θα απαιτηθούν ή να ερμηνευθεί ότι δεν υπάρχουν ασθενείς ζώνες στο πέτρωμα μέσα από τις γραμμές αυτές.

Εκσκαφή με ανατινάξεις θα επιτρέπεται να εκτελείται μόνο από έμπειρους και κατάλληλα εκπαιδευμένους τεχνίτες του Αναδόχου, ο επικεφαλής των οποίων θα πρέπει να έχει την προβλεπόμενη από τον νόμο άδεια γομωτού, κάτω από την επίβλεψη πεπειραμένων τεχνικών που διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα και μόνο όταν έχουν ληφθεί τα εγκεκριμένα ισχύοντα μέτρα ασφαλείας για την προστασία προσώπων, των Έργων ή δημόσιας ή ιδιωτικής περιουσίας.

Ανατινάξεις για εκσκαφές που θα εκτελούνται κοντά σε τελειωμένες κατασκευές από σκυρόδεμα θα ελέγχονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι ταλαντώσεις του σκυροδέματος να μην έχουν ταχύτητα μεγαλύτερη από πέντε (5) cm/sec. Με βάση τα αποτελέσματα των μετρήσεων αυτών ή μετά από παρατηρήσεις, οι μέθοδοι ανατινάξεων θα τροποποιούνται και η ποσότητα εκρηκτικών ταυτόχρονης πυροδότησης θα μειώνεται, εάν κρίνεται απαραίτητο, για να περιορισθούν στο ελάχιστο οι διαταραχές στις κατασκευές από σκυρόδεμα, στον περιβάλλοντα βράχο και στις γειτονικές περιοχές του Έργου.

Δεν θα επιτραπεί στον Ανάδοχο, εκτός εάν εγκριθεί διαφορετικά από την Υπηρεσία, να πυροδοτήσει εκρηκτικά σε απόσταση μικρότερη των τριάντα (30) m από υπόγειες ή υπαίθριες κατασκευές σκυροδέματος. Τυχόν ζημιές που θα προκληθούν στα Έργα, σε ιδιωτική ή σε δημόσια περιουσία από τις ανατινάξεις, θα αποκαθίστανται από τον Ανάδοχο με δικά του έξοδα. Ο Ανάδοχος πρέπει να εκτελεί τις εργασίες ανατινάξης στο μέτρο που είναι απαραίτητο και με τέτοιο τρόπο, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι υπερεκσκαφές, η εκσκαφή να μην είναι ακανόνιστη, να μην προκαλείται αδικαιολόγητη διαταραχή του εδάφους, που θα το καθιστά ασταθές, να μην κατακερματίζεται ο βράχος πάνω στον οποίο ή σε επαφή με τον οποίο, πρόκειται να

τοποθετηθεί σκυρόδεμα ή εκτοξευόμενο σκυρόδεμα ή ανάχωμα και να μην προκαλούνται ζημιές σε υπάρχουσες κατασκευές.

Ο Ανάδοχος πρέπει να υποβάλλει έγκαιρα τις προτάσεις του ή τις τροποποιήσεις των προτάσεών του για την εκτέλεση κάθε εργασίας ανατινάξεων για έγκριση από την Υπηρεσία.

Εάν κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας, οι ανατινάξεις είναι δυνατό να προκαλέσουν ζημιές στο βράχο πάνω στον οποίο ή σε επαφή με τον οποίο πρόκειται να εδρασθούν κατασκευές, να προκαλέσουν ζημιές ή να διαταράξουν υφιστάμενες κατασκευές ή να δημιουργήσουν μεγάλες υπερεκσκαφές ή να επηρεάσουν την ευστάθεια του εδάφους, η Υπηρεσία μπορεί να δώσει εντολές στον Ανάδοχο να αλλάξει τη διάμετρο ή το μήκος των οπών, να μεταβάλει τους χρόνους πτυροδότησης των γομώσεων, να χρησιμοποιήσει ελαφρότερη γόμωση, να εφαρμόσει πτυρορρηγμάτωση, ή απαλή μετάτμηση ή να διακόψει τη χρησιμοποίηση εκρηκτικών υλών και να ολοκληρώσει την εκσκαφή με γραμμική διάτρηση, χρησιμοποιήση σφηνών ή άλλων κατάλληλων μέσων. Η έγκριση από την Υπηρεσία της τεχνικής και των μεθόδων ανατίναξης του Αναδόχου, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την ευθύνη του για το σύνολο της εργασίας που θα εκτελεστεί σύμφωνα με το άρθρο αυτό των Τεχνικών Προδιαγραφών.

Ειδικά για τη χρήση εκρηκτικών, εκρηκτικά θα χρησιμοποιηθούν μόνον μετά από ειδική έγγραφη άδεια της Υπηρεσίας σύμφωνα με την εν ισχύ Νομοθεσία και σύμφωνα με τις οδηγίες της με ευθύνη όμως πάντοτε του αναδόχου.

Καμία αξίωση δεν μπορεί να εγείρει ο ανάδοχος (για αναπροσαρμογή τιμών μονάδας ή/και παράταση προθεσμίας κλπ) σε περίπτωση που αρνηθεί η Υπηρεσία να επιτρέψει τη χρήση εκρηκτικών.

Γι' αυτό οι τιμές της προσφοράς του αναδόχου έχουν γενική ισχύ, ανεξάρτητα από το αν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν ή όχι εκρηκτικές ύλες για τη χαλάρωση του ιστού ή για την εκσκαφή κλπ των ορυγμάτων.

1.5.1.1.4 Επιλογή διάθεση , μετακίνηση προϊόντων εκσκαφής

Τα κατάλληλα προϊόντα από τις εκσκαφές θα χρησιμοποιηθούν υποχρεωτικά για την κατασκευή των μόνιμων Έργων . Όπου είναι πρακτικά δυνατό, υλικά κατάλληλα για χρήση στην κατασκευή θα εκσκαφθούν χωριστά από τα υλικά που πρόκειται να απορριφθούν. Τα κατάλληλα υλικά εκσκαφής θα επιλέγονται κατά τη διάρκεια της εκσκαφής και θα αποτίθενται στις καθορισμένες οριστικές θέσεις ή θα αποτίθενται σε προσωρινούς χώρους αποθήκης, από όπου αργότερα θα μεταφέρονται στις καθορισμένες οριστικές θέσεις.

Η εναπόθεση σε χώρους αποθήκης θα πρέπει να εγκριθεί από την Υπηρεσία και θα γίνει χωρίς πρόσθετο κόστος ανεξάρτητα από την απόσταση μεταφοράς . Όλα τα άλλα προϊόντα εκσκαφής που δεν θα χρησιμοποιηθούν σε μόνιμες κατασκευές θα απορριφθούν στις περιοχές που δείχνονται στα σχέδια ή σε άλλες περιοχές που θα υποδείξει ο Ανάδοχος και θα εγκρίνει η Υπηρεσία. Οι περιοχές απόρριψης θα καταλαμβάνουν τέτοιες θέσεις, ώστε να μην δημιουργούνται δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις να μην εμπλέκονται με οποιοδήποτε τμήμα των Έργων και η απόθεση των υλικών αυτών, θα έχει ευσταθή και ομοιόμορφα πρανή, καλαίσθητη εμφάνιση, και θα ισοπεδώνεται θα εξομαλύνεται, θα διαμορφώνεται και θα αποστραγγίζεται ώστε να αποφεύγεται η διάβρωση των υλικών ή η συσσώρευση νερού. Η διάστρωση των ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφής στις διάφορες περιοχές απόρριψης, θα γίνεται σε στρώσεις που δεν θα υπερβαίνουν το ενάμισυ (1,50) τη πάχος, χωρίς καμμιά άλλη συμπύκνωση, εκτός από εκείνη που επιτυγχάνεται από τα μηχανήματα μεταφοράς και διάστρωσης.

Τα κατάλληλα προϊόντα εκσκαφής που από τα πράγματα δεν θα είναι δυνατή η άμεση χρησιμοποίηση τους στις μόνιμες κατασκευές, επιχώματα κλπ. θα μεταφέρονται και θα αποτίθενται στους εγκεκριμένους χώρους αποθήκευσης. Τα αποθηκευμένα αυτά υλικά κατόπιν θα ξαναφορτωθούν και θα μεταφερθούν στις καθορισμένες περιοχές για τελική χρήση.

Κατά την αποθήκευση, επαναφόρτωση και μεταφορά των υλικών θα λαμβάνεται μέριμνα για την αποφυγή διαχωρισμού του βράχου και την αποφυγή ανάμιξης του υλικού αυτού με άλλα υλικά.

Η θέση των χώρων αποθήκευσης μπορεί να επιλέγεται από τον Ανάδοχο, θα υπόκειται όμως στην έγκριση της Υπηρεσίας.

Τα αποθηκευμένα υλικά θα ξαναφορτώνονται και θα τοποθετούνται στα αναχώματα και επιχώματα, το συντομότερο δυνατό. Μετά το τέλος των εργασιών αποθήκευσης και επαναφόρτωσης, οι χώροι αποθήκευσης θα καθαρίζονται και θα διαμορφώνονται με σταθερές κλίσεις, κατά τρόπο ικανοποιητικό, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας.

Η αποθήκευση των κατάλληλων προϊόντων εκσκαφής πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να διαχωρίζονται ανάλογα με τη χρήση τους και ειδικότερα σε :

- α.** Υλικά κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν σε επιχώσεις και αναχώματα. Τα υλικά αυτά θα αξιολογούνται έτσι ώστε τα καλύτερης ποιότητας να χρησιμοποιούνται στην κατασκευή των ανωτέρων στρώσεων. Ειδικότερα για τα βραχώδη προϊόντα θα γίνεται επιλογή τους ώστε τα πιο καθαρά να χρησιμοποιηθούν στην άνω στρώση του επιχώματος, προς αποφυγήν κατασκευής στρώσεως υποβάσεως.
- β.** Υλικά βράχου, κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν για επίχωση βράχου και λιθορριπτές προστασίας πρανών σε διάφορες θέσεις, όπου απαιτείται.
- γ.** Υλικά κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν για αδρανή σκυροδέματος, και
- δ.** Άλλα υλικά, κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν σε ειδικά τμήματα των Έργων ή σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας.

1.5.2 Άρση καταπτώσεων

Η άρση καταπτώσεων και κατολισθήσεων από τα πρανή ορυγμάτων και επιχωμάτων σε οποιασδήποτε φύσεως έδαφος, η μεταφορά τους σε οποιαδήποτε απόσταση είτε για αποθήκευση, προκειμένου τα κατάλληλα προϊόντα κατάπτωσης να χρησιμοποιηθούν για κατασκευή επιχωμάτων ή άλλων κατασκευών, είτε για οριστική απόρριψη, θα πραγματοποιηθεί με τον κατάλληλο μηχανικό εξοπλισμό και κατά τα λοιπά όπως καθορίζεται στην παραγρ. 1.5.1.1.4 του παρόντος άρθρου.

Τονίζεται, ότι ο Ανάδοχος οφείλει κατά την εκτέλεση των εκσκαφών να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα παρεμποδίσεως των κατολισθήσεων, κατακρημνίσεων κλπ., εφαρμόζοντας τις κατάλληλες μεθόδους εργασίες και ότι θα αποζημιώνεται για την άρση των καταπτώσεων μόνον στην περίπτωση που αποδεδειγμένα δεν έχει υπευθυνότητα γι' αυτές (καταπτώσεις, κατακρημνίσεις).

1.5.3 Καθαιρέσεις κτισμάτων, σκυροδεμάτων κλπ

Όπως και στην παραγ. 1.5.1.1.2 αναφέρεται πριν την έναρξη των εκσκαφών θα πραγματοποιείται η κατεδάφιση υπαρχόντων κτισμάτων, φρακτών κλπ. η καθαίρεση οπλισμένων και αόπλων σκυροδεμάτων, λιθοδομών και γενικά πάσης φύσεως κατασκευών με ή χωρίς την βοήθεια μηχανικών μέσων και η μεταφορά τους σε χώρους αποθήκευσης των υλικών που είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση τους ή σε χώρους μακράν του έργου, της έγκρισης της Υπηρεσίας. Χρήση εκρηκτικών υλών επιτρέπεται μόνο μετά από την έγκριση της Υπηρεσίας.

Οι καθαιρέσεις γενικά διακρίνονται σε :

- α.** Καθαιρέσεις κτισμάτων
- β.** Καθαιρέσεις λιθοδομών
- γ.** Καθαιρέσεις αόπλων και οπλισμένων σκυροδεμάτων

Οι καθαιρέσεις περιλαμβάνονται στις Γενικές εκσκαφές. Ειδικότερα των λιθοδομών στις «γαιώσεις - ημιβραχώδεις» και των κτισμάτων και αόπλων και οπλισμένων σκυροδεμάτων στις «βραχώδεις» εκτός εάν εκτελούνται ανεξάρτητα από τις Γενικές εκσκαφές ή υπάρχει πρόβλεψη πληρωμής τους ή υπάρχει ειδική έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας.

1.6 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ

1.6.1

Γενικές εκσκαφές χαλαρών εδαφών

Η εργασία περιλαμβάνει :

- α.** την εκσκαφή με οποιοδήποτε μέσο φυτικών γαιών, τύρφης, οργανικών εδαφών και ακατάλληλων υλικών που έχουν προέλθει από επιχωματώσεις με ανομοιογενή υλικά, σε οποιοδήποτε βάθος και πλάτος που απαιτείται από την εγκεκριμένη μελέτη για την έδραση επιχωμάτων .
- β.** Τις φορτοεκφορτώσεις και μεταφορά με οποιοδήποτε μέσο σε οποιαδήποτε απόσταση για προσωρινή απόθεση (στοκάρισμα) προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως φυτικές γαίες στο εργοτάξιο (για πλήρωση νησίδων, επένδυση πρανών κλπ) είτε για την οριστική απόθεση τους (προκειμένου για τα περισσεύματα και τα ακατάλληλα εδάφη).
- γ.** Την κανονική και έντεχνη διαμόρφωση των απόθεσεων σε σειράδια και διαφύλαξή τους μέχρι την χρονική στιγμή που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο .
- δ.** Την απόθεση και μόρφωση των ακατάλληλων υλικών σε θέση έγκρισης της Υπηρεσίας.
- ε.** Την κοπή και εκρίζωση θάμνων και δένδρων οποιασδήποτε διαμέτρου, συλλογή των κομμένων ή εκριζωμένων δένδρων, τον αποκλωνισμό τους και το στοίβαγμα των κορμών και των χοντρών κλάδων σε θέσεις που θα υποδείξει η Υπηρεσία.

1.6.2

Γενικές εκσκαφές γαιών και ημιβράχου

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α.** την εκσκαφή σε έδαφος γαιώδες και ημιβραχώδες σε οποιοδήποτε βάθος και σε πλάτος μεγαλύτερο από 3.00 μ . και με οποιαδήποτε κλίση πρανών, με χρήση κατάλληλων εκσκαπτικών μέσων ή με τα χέρια, εν ξηρώ ή μέσα στο νερό
- β.** τη μόρφωση των παρειών ή πρανών και του πυθμένα της εκσκαφής
- γ.** την κοπή και εκρίζωση θάμνων και δένδρων κατά τα λοιπά όπως στην παραγρ. 1.6.1.ε αναφέρεται
- δ.** την συμπύκνωση της σκάφης των γαιοημιβραχωδών ορυγμάτων κάτω από τη "στρώση έδρασης οδοστρώματος, μέχρι του βάθους που λαμβάνεται υπ' όψη στον καθορισμό της φέρουσας ικανότητας έδρασης (Φ.Ι.Ε) σε βαθμό συμπύκνωσης που να αντιστοιχεί σε ξηρά φαινόμενη πυκνότητα ίση κατ' ελάχιστο προς το 90% της πυκνότητας που επιτυγχάνεται εργαστηριακά κατά την τροποποιημένη δοκιμή PROCOTP (PROCTOR MODIFIED σύμφωνα με τη δοκιμή AASHO T180)
- ε.** τη διαλογή και επιλογή των προϊόντων εκσκαφής
- στ.** την φορτοεκφόρτωση και μεταφορά των προϊόντων εκσκαφής σε οποιαδήποτε απόσταση για την κατασκευή επιχωμάτων ή άλλων ωφέλιμων κατασκευών (κατάλληλα προϊόντα) ή για απόρριψη σε θέσεις έγκρισης της Υπηρεσίας (ακατάλληλα προϊόντα).
- ζ.** την εναπόθεση και τις οποιεσδήποτε φορτοεκφορτώσεις και προσωρινές αποθέσεις στην περιοχή του έργου μέχρι την οριστική εναπόθεση για την κατασκευή επιχωμάτων ή άλλων ωφέλιμων κατασκευών.
- η.** τη διάστρωση και διαμόρφωση των προσωρινών ή και οριστικών αποθέσεων
- θ.** τη λήψη των κατάλληλων αποστραγγιστικών μέτρων όπως περιγράφονται στην παραγρ. 1.5.1.1.3 του παρόντος
- ι.** την αποξήλωση ασφαλτοπάτητων και αντίστοιχων στρώσεων οδοστρωσίας την αποσύνθεση πλακοστρώσεων, την καθαίρεση συρματόπλεκτων κιβωτίων

(SERAZANETI), μανδροτοίχων από λιθοδομή και κρασπεδορείθρων εκτός αν προβλέπεται από τη μελέτη του έργου ή από έγγραφή εντολή της Υπηρεσίας ξεχωριστή πληρωμή των εργασιών αυτών.

Ια. Διευκρινίζεται επίσης ότι στις Γενικές εκσκαφές γαιών και ημιβράχου περιλαμβάνονται και οι παρακάτω, σε αντίστοιχο έδαφος εκσκαφές:

- Σε νέο έργο ή συμπλήρωση υπάρχοντος ανεξάρτητα της θέσης που εκτελούνται (κοντά ή μακριά, χαμηλά ή υψηλά σχετικά με το υπάρχον έργο).
- Εξυγίανσης (αφαίρεση υπάρχοντος επιχώματος)
- Του τμήματος των τραπεζοειδών τάφρων που αναφέρεται σε πλάτος μεγαλύτερο των 3.00μ
- Διευθετήσεων χειμάρρων κλπ. με πλάτος μεγαλύτερο των 3.00 μ.
- αναβαθμών για την αγκύρωση των επιχωμάτων.

1.6.3 Γενικές εκσκαφές βράχου

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α.** την εκσκαφή σε έδαφος βραχώδες, περιλαμβανομένων των πετρωμάτων με δυσχέρειες εκσκαφής κατηγορίας γρανιτών ή και κροκαλοπαγών , σε οποιοδήποτε βάθος και σε πλάτος μεγαλύτερο από 3.00 μ. και με οποιαδήποτε κλίση πρανών με οποιοδήποτε εκσκαπτικό μέσο ή με τα χέρια χωρίς την χρήση εκρηκτικών ή με χρήση (κανονική ή περιορισμένη) εκρηκτικών μόνον ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας και με ευθύνη του Αναδόχου, εν ξηρώ ή μέσα στο νερό.
- β.** την μόρφωση των παρειών ή πρανών και του πυθμένα της εκσκαφής και ιδιαίτερα το ξεσκάρωμα και την απομάκρυνση αιχμηρών εξαρμάτων ή επικρεμάμενων τμημάτων βράχου
- γ.** τη κοπή και εκρίζωση θάμνων και δένδρων κατά τα λοιπά όπως στην παραγρ. 1.6.1.ε αναφέρεται
- δ.** την διαλογή, επιλογή, φόρτωση, μεταφορά, εναπόθεση κλπ. των προϊόντων εκσκαφής όπως περιγράφονται στις παραγρ. 1.6.2.στ) έως θ) του παρόντος
- ε.** την λήψη των κατάλληλων αποστραγγιστικών μέτρων όπως περιγράφονται στην παραγρ. 1.5.1.1.3 του παρόντος
- στ.** την αποξήλωση και καθαίρεση αόπλων και οπλισμένων σκυροδεμάτων εκτός αν προβλέπεται από τη μελέτη του έργου ή από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας ξεχωριστή πληρωμή των εργασιών αυτών

Διευκρινίζεται επίσης ότι στις Γενικές εκσκαφές βράχου περιλαμβάνονται και οι παρακάτω, σε αντίστοιχο έδαφος, εκσκαφές:

- * Σε νέο έργο ή συμπλήρωση υπάρχοντος ανεξάρτητα της θέσης που εκτελούνται (κοντά ή μακριά, χαμηλά ή υψηλά σχετικά με το υπάρχον έργο)
- * Εξυγίανσης (αφαίρεσης υπάρχοντος επιχώματος)
- * Του τμήματος των τραπεζοειδών τάφρων που αναφέρεται σε πλάτος μεγαλύτερο των 3.00 μ.
- * Διευθετήσεων χειμάρρων κλπ με πλάτος μεγαλύτερο των 3.00 μ.
- * Αναβαθμών για την αγκύρωση των επιχωμάτων.

1.6.4 Άρση καταπτώσεων

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α.** την άρση καταπτώσεων και κατολισθήσεων από τα πρανή ορυγμάτων και επιχωμάτων σε οποιασδήποτε φύσεως εδάφη.

- β. τον τυχόν αναγκαίο θρυμματισμό ογκολίθων
- γ. την διαλογή, επιλογή φόρτωση μεταφορά εναπόθεση κλπ. των προϊόντων των καταπτώσεων και κατοισθήσεων όπως περιγράφονται στις παραγρ. 1.6.2 στ) έως και θ) του παρόντος.

1.6.5 Καθαίρεση κτισμάτων

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α. την κατεδάφιση κτισμάτων (αποσύνθεση πλακών από οπλισμένο σκυρόδεμα, υποστυλωμάτων, λιθοδομών και οπτοπλινθοδομών, θεμελίων από λιθοδομές, βάσεων πεδίλων από σκυρόδεμα, εξωτερικών κλιμάκων, υποστέγων, μεταλλικών περιφράξεων και οιδήποτε άλλων συμπληρωματικών κατασκευών.
- β. την αποκομιδή όλων των υλικών των προερχομένων από την κατεδάφιση και την μεταφορά και εναπόθεσή τους σε χώρους αποθήκευσης, των υλικών που είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίησή τους, ή σε χώρους της εγκρίσεως της Υπηρεσίας σε οποιαδήποτε απόσταση και με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων αρχών.
- γ. την επανεπίχωση και συμπύκνωση των τάφρων που θα δημιουργηθούν από τις κατεδαφίσεις θεμελίων, υπογείων κλπ.

1.6.6 Καθαίρεση άοπλων σκυροδεμάτων και λιθοδομών.

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α. την καθαίρεση πάσης φύσεως άοπλων σκυροδεμάτων
- β. την αποκομιδή όλων των υλικών των προερχομένων από την καθαίρεση και την μεταφορά και εναπόθεσή τους σε χώρους της εγκρίσεως της Υπηρεσίας σε οποιαδήποτε απόσταση από το έργο και με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Αρχών.
- γ. τον καθαρισμό του χώρου από τα κάθε είδους υλικά
- δ. την λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για να αποφευχθεί η απόφραξη τυχόν υπάρχοντος και διατηρητέου αγωγού.

1.6.7 Καθαίρεση οπλισμένων σκυροδεμάτων

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α. την καθαίρεση οπλισμένων σκυροδεμάτων (φορείς, δοκοί, πλάκες βάθρων, πτερυγότοιχοι, οπλισμένα τεχνικά έργα, τοίχοι κλπ.)
- β. την αποκομιδή όλων των υλικών των προερχομένων από την καθαίρεση και τη μεταφορά και εναπόθεσή τους σε χώρους αποθήκευσης των υλικών που είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίησή τους ή σε χώρους της εγκρίσεως της Υπηρεσίας σε οποιαδήποτε απόσταση και με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Αρχών
- γ. τον καθαρισμό του χώρου από τα προϊόντα καθαίρεσης
- δ. την λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για να αποφευχθεί η απόφραξη υπάρχοντος και διατηρητέου αγωγού του συστήματος αποχέτευσης / αποστράγγισης του έργου

1.7 1.7.1

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗ Γενικές εκσκαφές

1.7.1.1

Γενικά:

Η επιμέτρηση θα γίνει σε μ³ εκσκαφής με λήψη αρχικών και τελικών διατομών με μέριμνα και δαπάνη του Ανάδοχου, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας και παρουσία εκπροσώπου αυτής ή αρμόδιας Επιτροπής.

Σε όλες τις περιπτώσεις η επιμέτρηση για πληρωμή θα γίνεται μέχρι τις θεωρητικές γραμμές που δείχνονται στα Σχέδια ή που καθορίσθηκαν από την Υπηρεσία, ανεξάρτητα εάν τα πραγματικά όρια εκσκαφής βρίσκονται έξω από τις γραμμές αυτές.

Οι ποσότητες των εκσκαφών θα υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο "ημιάθροισμα διατομών επί την αντίστοιχη απόσταση μεταξύ τους" με αναλυτικό υπολογισμό ή με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο που θα καθορισθεί από την Υπηρεσία. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση όπου μέρος των γενικών εκσκαφών γίνεται σύμφωνα με τη μελέτη ή το πρόγραμμα κατασκευής ή τις έγγραφες εντολής της Υπηρεσίας (λόγω δυσχερειών κυκλοφορίας ή άλλων αιτιών) σε διαστάσεις με πλάτος μικρότερο των 3.00 μ. τότε για το μέρος αυτών των γενικών εκσκαφών θα ισχύει η πληρωμή με το αντίστοιχο άρθρο τιμολογίου των εκσκαφών θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων. Επίσης στην περίπτωση που εκτελούνται εκσκαφές για την κατασκευή τεχνικών έργων σε συνέχεια των γενικών εκσκαφών τότε ο διαχωρισμός σε γενικές εκσκαφές και εκσκαφές θεμελίων και τάφρων θα γίνεται όπως περιγράφεται με λεπτομέρεια στο άρθρο Γ-1της Τ.Σ.Υ

1.7.1.2

Εκσκαφές χαλαρών εδαφών

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγρ. 1.6.1.α) έως και ε).

1.7.1.3

Γενικές εκσκαφές γαιών και ημιβράχου

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγράφους 1.6.2. α) έως και ια).

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση υπερεκσκαφής που εκτείνεται πέρα από τις καθορισμένες κλίσεις και γραμμές εκσκαφής και που οφείλεται κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας σε χαλαρότητα του υλικού και όχι σε μειωμένη φροντίδα και έλλειψη εμπειρίας και επιδειξιότητας το Αναδόχου, ο επιπλέον όγκος πέρα από τις καθορισμένες κλίσεις και γραμμές εκσκαφής θα πληρώνεται.

Αποτελεί ευθύνη του Ανάδοχου να ζητήσει γραπτά και συγκεκριμένα την έγκριση της Υπηρεσίας κατά το χρόνο εκτέλεσης της εκσκαφής αυτής, διαφορετικά δεν θα δικαιούται καμιά επιπλέον πληρωμή.

1.7.1.4

Γενικές εκσκαφές βράχου

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγρ. 1.6.3α) έως και ζ). Διευκρινίζονται ότι όταν η εκσκαφή βράχου πρέπει να γίνει μέχρι καθορισμένες γραμμές και κλίσεις, η πληρωμή θα γίνεται μέχρι τις γραμμές αυτές. Δεν θα γίνεται μείωση για μικρή υποεκσκαφή, που μπορεί να γίνει αποδεκτή από την Υπηρεσία.

Δεν θα γίνεται πληρωμή για τα πρώτα τριάντα (30) cm υπερεκσκαφής. Σε περιπτώσεις υπερεκσκαφής που υπερβαίνει τα τριάντα (30) cm πέρα από τις καθορισμένες γραμμές εκσκαφής και η οποία κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας, δεν οφείλεται σε μειωμένη φροντίδα και έλλειψη εμπειρίας και επιδειξιότητας του Αναδόχου, η υπερεκσκαφή πέρα από τα πρώτα τριάντα (30) cm θα επιμετράται για πληρωμή σαν εκσκαφή βράχου.

Αποτελεί ευθύνη του Αναδόχου να ζητήσει γραπτά και συγκεκριμένα την έγκριση της Υπηρεσίας κατά το χρόνο εκτέλεσης της εκσκαφής αυτής, διαφορετικά δεν θα δικαιούται καμιά επιπλέον πληρωμή.

1.7.2

Άρση καταπτώσεων

Η επιμέτρηση θα γίνει σε μ³ άρσης καταπτώσεων με λήψη αρχικών και τελικών διατομών με μέριμνα και δαπάνη του Ανάδοχου, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας και παρουσία εκπροσώπου αυτής ή αρμόδιας Επιτροπής.

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγράφους 1.6.4.α) έως και γ).

Τονίζεται ιδιαίτερα ότι ο Ανάδοχος δικαιούται πληρωμής μόνο για άρση καταπτώσεων για τις οποίες αποδεδειγμένα δεν ευθύνεται. Προς τούτο απαιτείται, για κάθε περίπτωση πληρωμής άρσης καταπτώσεων, σχετική έγγραφή βεβαίωση της Υπηρεσίας.

1.7.3 Καθαιρέσεις

1.7.3.1 Γενικά

- α.** Η επιμέτρηση γίνεται σε M³ μετρούμενα πριν από την καθαίρεση
- β.** Οι εργασίες καθαιρέσεων πληρώνονται ξεχωριστά από τις Γενικές εκσκαφές μόνο όταν εκτελούνται ανεξάρτητα από αυτές ή όταν τούτο προβλέπεται στη μελέτη ή κατόπιν έγγραφης ειδικής εντολής της Υπηρεσίας, διαφορετικά η δαπάνη τους συμπεριλαμβάνεται στις Γενικές εκσκαφές και ειδικότερα των λιθοδομών στις "γαιώδεις - ημιβραχώδεις" και των κτισμάτων και αόπλων και οπλισμένων σκυροδεμάτων στις "βραχώδεις".

1.7.3.2 Καθαιρέσεις κτισμάτων

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγρ. 1.6.5α) έως και γ).

1.7.3.3 Καθαιρέσεις άοπλων σκυροδεμάτων και λιθοδομών

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγρ. 1.6.6α) έως και δ).

1.7.3.4 Καθαιρέσεις οπλισμένων σκυροδεμάτων

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των σχετικών εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγρ. 1.6.7. α) έως και δ).

Γ - 1 ΕΚΣΚΑΦΕΣ ΘΕΜΕΛΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΑΦΡΩΝ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Η εκτέλεση εκσκαφών θεμελίων τεχνικών έργων (τοίχοι, βάθρα κλπ), τάφρων τοποθέτησης αγωγών και οχετών κάθε είδους, διερευνητικών τομών για τον εντοπισμό αγωγών Ο.Κ.Ω. , φρεατίων κλπ.

1.2 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Για το παραπάνω αντικείμενο έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ-Χ1, ΠΤΠ-150, ΠΤΠΤ-110 με τις όποιες βελτιώσεις τροποποιήσεις ή και συμπληρώσεις αναφέρονται παρακάτω.

1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ

1.3.1 “Εκσκαφές θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων” νοούνται οι εκσκαφές και εξορύξεις σε οποιοδήποτε βάθος αλλά με πλάτος μικρότερο των 3,0 μ.

1.3.2 Ειδικότερα σαν “εκσκαφές θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων” νοούνται και:

- α.** Εκσκαφές θεμελίων τεχνικών έργων (γεφυρών, τοίχων αντιστήριξης κλπ) με επιφάνεια μέχρι και 100 μ² (ανεξάρτητα από τις διαστάσεις της κάτοψης) ή με πλάτος μέχρι και 3,0 μ (ανεξάρτητα από την επιφάνεια της κάτοψης).
- β.** Εκσκαφές τάφρων εγκατάστασης αγωγών, που κατασκευάζονται επί τόπου (π.χ. διατομής ορθογωνικής, ωοειδούς, σκουφοειδούς κλπ) για πλάτος εκσκαφής μέχρι και 3,0μ
- γ.** Εκσκαφές τάφρων τοποθέτησης προκατασκευασμένων σωληνωτών οχετών αποστράγγισης, αποχέτευσης (ομβρίων και ακαθάρτων) και άλλων αγωγών Ο.Κ.Ω. (ύδρευσης, δικτύων ή στεγανών σωληνώσεων ΟΤΕ, καύσιμου αερίου, μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοσήμανσης, ΗΛΠΑΠ κλπ) και για πλάτος τάφρου μέχρι και 3,0μ.
- δ.** Εκσκαφές θεμελίων που θα απαιτηθούν για την κατασκευή φρεατίων και κάθε είδους άλλων τεχνικών έργων.
- ε.** Διερευνητικές τομές εντοπισμού αγωγών, οχετών Ο.Κ.Ω., ή και άλλων υπογείων κατασκευών πλάτους εκσκαφής μέχρι και 3,0μ.
- στ.** Εκσκαφές εντός τριγωνικών νησίδων συνολικής επιφανείας, ανά μεμονωμένη νησίδα, μέχρι 100μ², για την τοποθέτηση κηπευτικού χώματος και εφόσον η εκσκαφή δεν έχει πραγματοποιηθεί μαζί με τις υπόλοιπες γενικές εκσκαφές.

1.3.3 Αντίθετα δεν περιλαμβάνονται στην κατηγορία “εκσκαφών θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων” οι εκσκαφές ανεξαρτήτως διαστάσεων, επιφανείας κλπ. που τυχόν θα εκτελεσθούν παρουσία και υπό την καθοδήγηση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, σε περίπτωση ανευρέσεως αρχαιολογικών ευρημάτων. Συνήθως οι εργασίες αυτές εκτελούνται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Στην περίπτωση όμως που αυτές οι εκσκαφές, βάσει εντολών της Υπηρεσίας, εκτελεσθούν από τον Ανάδοχο, τότε θα επιμετρηθούν και πληρωθούν ιδιαιτέρως με σύνταξη Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.

ΕΙΔΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τα εκσκαπτόμενα εδάφη χαρακτηρίζονται σε “γαιώδη - ημιβραχώδη” και “βραχώδη”, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο άρθρο των “Γενικών εκσκαφών” Β-1.4.2 και Β-1.4.3.

1.5 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.5.1 Γενικά

Ισχύουν γενικά όλα τα προδιαγραφόμενα στο άρθρο Β-1.5.1

1.5.2 Πρόσθετες απαιτήσεις

Επιπροσθέτως, για εκσκαφές τάφρων και θεμελίων, ισχύουν και τα εξής:

1.5.2.1 Άδεια τομών - σήμανση.

Στην περίπτωση που οι οχετοί ή οι αγωγοί πρόκειται να τοποθετηθούν κάτω από δρόμο που υπάρχει, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ζητήσει, από τις αρμόδιες Αρχές, σχετική άδεια για την τομή του οδοστρώματος.

Μετά την περαίωση των εργασιών ο Ανάδοχος οφείλει να επαναφέρει το οδόστρωμα στην προηγουμένη του κατάσταση, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας. Οι δαπάνες για την έκδοση της άδειας τομής του οδοστρώματος βαρύνουν τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος επίσης, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες Αρχές, να προβαίνει στην σήμανση του τμήματος του δρόμου, στο οποίο εκτελούνται σχετικές εργασίες, με σήματα των οποίων το σχήμα και το περιεχόμενο πρέπει να ανταποκρίνεται προς τον Κ.Ο.Κ που ισχύει.

Δομικά υλικά προϊόντα εκσκαφής κλπ πρέπει να αποθηκεύονται, να στοιβάζονται ή να απομακρύνονται σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμοδίων Αρχών, σε τρόπο ώστε η κυκλοφορία στο δρόμο να μην εμποδίζεται περισσότερο από όσο είναι αναπόφευκτο.

1.5.2.2 Τρόποι εκτελέσεως

Ο Ανάδοχος θα εκτελέσει όλες τις απαιτούμενες εργασίες σε οποιασδήποτε φύσεως έδαφος σύμφωνα με τις διαστάσεις που φαίνονται στα σχέδια με οποιοδήποτε μέσο, ακόμη και με τα χέρια, που θα θεωρήσει σαν προσφορότερο και πλέον εναρμονιζόμενο προς την κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, χωρίς όμως, από την ελευθερία για την εκλογή του τρόπου εκσκαφής, να δημιουργείται στον Ανάδοχο οποιοδήποτε δίκαιωμα για πρόσθετη αποζημίωση.

Εκσκαφές με διαστάσεις μικρότερες από αυτές που αναφέρονται στα σχέδια δεν επιτρέπονται. Αν κατά την εκσκαφή, διανοίχθηκαν σκάμματα με διαστάσεις μεγαλύτερες από αυτές που αναφέρονται στα σχέδια, η πληρωμή του Αναδόχου θα γίνει με βάση τον όγκο που προκύπτει από τις διαστάσεις που αναφέρονται στα σχέδια και ορίζονται σαν ΓΡΑΜΜΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΚΣΚΑΦΗΣ (Γ.Θ.Ε.).

Ακόμα, σε περίπτωση που ο Ανάδοχος εκτελέσει εκσκαφή σε βάθη μεγαλύτερα από εκείνα που αναφέρονται στα σχέδια, είναι υποχρεωμένος, χωρίς καμιά αποζημίωση, να ξαναγεμίσει το σκάμμα, μέχρι το κανονικό βάθος είτε με άμμο είτε με αμμοχάλικο, είτε με σκυρόδεμα είτε με ξηρολιθοδομή είτε, τέλος, με λιθοδομή, σύμφωνα πάντοτε με τις εντολές που θα δίνει κάθε φορά η Υπηρεσία.

Οι τάφροι μέσα στις οποίες πρόκειται να τοποθετηθούν σωλήνες θα σκαφθούν με προσοχή ώστε να εξασφαλίζεται ομαλή και ομοιόμορφη επιφάνεια έδρασης του σωλήνα. Το πλάτος των τάφρων γενικά δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το απαραίτητο για την ικανοποιητική σύνδεση των σωλήνων και την συμπύκνωση των υλικών επίχωσης.

Τυχόν δαπάνη εξ αιτίας υπέρβασης ποσοτήτων εκ του λόγου αυτού, θα βαρύνει τον Ανάδοχο.

1.5.2.3 Μόρφωση του πυθμένα και των πρανών

Ο πυθμένας των εκσκαφών θεμελίων και τεχνικών έργων και τάφρων θα διαμορφώνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται το πάχος του σκυροδέματος, των εξομαλυντικών στρώσεων ή των στρώσεων έδρασης των οχετών και αγωγών που φαίνονται στα σχέδια.

Εκεί όπου κατά την εκσκαφή των τάφρων εμφανίζεται συμπαγής βράχος θα αφαιρείται, μέχρι βάθους που φαίνεται στα σχέδια ή σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας, ή δε τάφρος θα επιχώνεται κατάλληλα. Ο πυθμένας της τάφρου θα υγραίνεται και θα συμπυκνώνεται, ώστε να επιτυγχάνεται η απαιτούμενη πυκνότητα.

Η τυχόν υπερεκσκαφή, στις περιπτώσεις θεμελίωσης σωληνωτών οχετών θα επανεπιχώνεται με επιλεγμένο υλικό, της έγκρισης της Υπηρεσίας, που θα υγραίνεται και συμπυκνώνεται σε στρώσεις πάχους 15εκ πριν από τη συμπύκνωση.

Οι επιφάνειες επαφής των πρανών με την ξυλόζευξη (στην περίπτωση αντιστήριξης του σκάμματος) πρέπει να μορφώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται καλή επαφή των μαδεριών στα τοιχώματα της εκσκαφής. Στην περίπτωση που πρόκειται να θεμελιωθούν τοίχοι αντιστήριξης, ακρόβαθρα, μεσόβαθρα κλπ, τότε για την περίπτωση γαιώδους εδάφους θα επακολουθεί αμέσως η κατασκευή της στρώσης ισοπέδωσης και καθαριότητας από σκυρόδεμα B5 (ελαχίστου πάχους 0,10μ) η οποία θεωρείται υποχρεωτική. Επισημαίνεται η ανάγκη εκτέλεσης της εκσκαφής κατά τρόπον ώστε να αποφευχθεί η χαλάρωση, αναζύμωση ή με οποιοδήποτε τρόπο μείωση της αντοχής του εδάφους θεμελίωσης.

1.5.2.4 Έλεγχος επιφανειών και υπογείων υδάτων

- α.** Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες εκσκαφών είτε εν υγρώ είτε εν ξηρώ κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.
- β.** Οι εντός των σκαμμάτων κατασκευές και η επανεπίχωση θα γίνονται πάντοτε εν ξηρώ.

- γ.** Ο Ανάδοχος θα εκτελεί τις απαιτούμενες αντλήσεις κατά τρόπο αποκλείοντα τον κίνδυνο διασωλήνωσης και απορρόφησης λεπτών κόκκων από τα παρακείμενα εδαφικά στρώματα, όταν παράκεινται άλλες κατασκευές.
- δ.** Ο Ανάδοχος θα παροχετεύει τα αντλούμενα νερά προς παρακείμενους ανοικτούς φυσικούς αποδέκτες.

Αν δεν υπάρχουν και εφόσον τούτο είναι εφικτό θα κατασκευάζει κατάλληλες τάφρους.

Η απ' ευθείας στην θάλασσα παροχέτευση θα μπορεί να γίνεται μόνον έπειτα από έγκριση της Επίβλεψης.

Απαγορεύεται η παροχέτευση αντλούμενων υδάτων σε παρακείμενες ιδιοκτησίες ή σε κλειστό σύστημα αποχέτευσης ομβρίων, εκτός αν πρόκειται περί νερών απηλλαγμένων φερτών υλικών.

- ε.** Ο Ανάδοχος οφείλει να παίρνει όλα τα μέτρα για να μην δυσμενοποιεί τις υφιστάμενες συνθήκες απορροής ομβρίων στην περιοχή που εκτελεί εργασίες.

Τέτοια μέτρα ενδεικτικά και όχι περιοριστικά είναι:

- Η προφύλαξη δια προσωρινών αναχωμάτων γειτονικών ιδιοκτησιών
- Η άμεση απομάκρυνση των προϊόντων εκσκαφών
- Η άντληση των υδάτων και παροχέτευσή των με προσωρινό σύστημα σε κατάλληλο αποδέκτη.

- στ.** Τονίζεται ότι όλες οι τάφροι και αγωγοί αποστράγγισης και λοιπά προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να έχουν αποπερατωθεί, ώστε να επιτρέπουν την αποστράγγιση της οδού, πριν από την κατασκευή οποιουδήποτε άλλου έργου, το οποίο επηρεάζεται από αυτές τις τάφρους ή αγωγούς αποστράγγισης.

1.5.2.5 Αναπτετάσεις, φορτοεκφορτώσεις, μεταφορές

Οι αναπτετάσεις γίνονται είτε με τα χέρια με δημιουργία ενδιαμέσων ξύλινων δαπέδων (παταριών), είτε με μηχανικά μέσα. Κατά την αναπέταση των προϊόντων εκσκαφής πρέπει να αφήνεται χώρος τουλάχιστον 0,50μ από το χείλος της τάφρου για την κυκλοφορία των εργατών και την ασφάλεια τους.

Τα προϊόντα εκσκαφής θα μεταφέρονται σε οποιαδήποτε θέση στην περιοχή του έργου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας για επανεπίχωση του απομένοντος όγκου σκάμματος αν είναι κατάλληλα, ή για χρησιμοποίηση σε άλλες θέσεις ως υλικών επιχωμάτων, ή θα μεταφέρονται εκτός του έργου σε οποιαδήποτε απόσταση για οριστική απομάκρυνση σε θέσεις επιτρεπόμενες από την Αστυνομία ή τις αρμόδιες Αρχές.

1.5.2.6 Ξυλοζεύξεις συνήθους τύπου (οριζόντιες)

Όσες φορές η φύση των εδαφών το απαιτεί, ο Ανάδοχος θα εκτελεί την κατάλληλη αντιστήριξη των παρειών του σκάμματος, όπως αυτές επιβάλλονται από τους κανόνες ασφαλείας. Τον τόπο και την πυκνότητα ξυλοζεύξεως θα ορίζει κάθε φορά ο Ανάδοχος ή ο αντιπρόσωπός του στο έργο, σε συνεννόηση με την Υπηρεσία.

Κάθε κατάπτωση παρειάς σκάμματος σε οποιαδήποτε περίσταση και εάν έγινε και κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες σε ξυλοζευγμένες ή μη ξυλοζευγμένες παρειές και οι οποιεσδήποτε συνέπειες αυτής (εργατικά ατυχήματα, ζημιές σε τρίτους, ζημιές έργων κλπ) βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον Ανάδοχο, που υποχρεούται σε κάθε νόμιμη αποζημίωση και αποκατάσταση των βλαβέντων έργων και αναλαμβάνει γενικά κάθε ποινική και αιστική ευθύνη. Η Υπηρεσία δικαιούται να επιβάλει στον Ανάδοχο την εκτέλεση πρόσθετων ξυλοζεύξεων ή ενίσχυση των υπαρχουσών σε όσα σημεία αυτή κρίνει τούτο απαραίτητο. Παρά το δικαίωμα

τούτο της Υπηρεσίας, ο Ανάδοχος παραμένει πάντοτε μόνος και απόλυτα υπεύθυνος για την ασφάλεια των εκσκαφών που έγιναν.

1.5.2.7 Ξυλοζεύξεις με έμπηξη πασσαλοσανίδων (κατακόρυφες ξυλοζεύξεις)

Εφόσον κατά τις εκσκαφές ήθελε συναντηθεί, είτε διαρρέουσα λεπτόκοκκη άμμος, είτε άλλο έδαφος του οποίου είτε η φύση είτε η παρουσία υπόγειου νερού απαιτεί την έμπηξη συνεχούς φράγματος πασσαλοσανίδων ή την κατασκευή τούχου Βερολίνου, πριν από την εκσκαφή, η εργασία αυτή θα εκτελεσθεί από τον Ανάδοχο με όλους τους κανόνες της τέχνης και σε τρόπο που να εξασφαλισθεί η ακινητοποίηση του διαρρέοντος εδάφους σύμφωνα με τα παραπάνω και η διατήρηση του χώρου του σκάμματος ελευθέρου. Εάν κατά την έμπηξη των πασσαλοσανίδων δεν επιτευχθεί η μεταξύ τους επιδιωκομένη τέλεια επαφή και δεν επιτευχθεί από το λόγο αυτό ο σκοπός της ξυλόζευξης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να ανασύρει και επανατοποθετήσει τις πασσαλοσανίδες.

1.6 ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ

1.6.1 Εκσκαφές, σε πάσης φύσεως έδαφος, θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων

Η εργασία περιλαμβάνει:

- α.** Την εκσκαφή σε πάσης φύσεως έδαφος (γαιώδες, ημιβραχώδες ή και βραχώδες) περιλαμβανομένων και των πετρωμάτων με δυσχέρειες εκσκαφής κατηγορίας γρανιτικών ή κροκαλοπαγών, σε οποιοδήποτε βάθος αλλά σε πλάτος μικρότερο των 3,0μ και ειδικότερα την εκσκαφή που περιγράφεται στις παραγρ. 1.3.2.α) έως και στ) του παρόντος, με οποιαδήποτε κλίση πρανών, οποιοδήποτε κατάλληλο εκσκαπτικό μέσο ή με τα χέρια, χωρίς την χρήση εκρηκτικών ή με χρήση (κανονική ή περιορισμένη) εκρηκτικών, μόνον ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας και με ευθύνη του Αναδόχου, εν ξηρώ ή μέσα στο νερό.
- β.** Την λήψη των απαιτουμένων αδειών από τις αρμόδιες Αρχές για τυχόν απαιτουμένη τομή του οδοστρώματος και την επαναφορά του στην προηγουμένη του κατάσταση, όπως επίσης και τις κατάλληλες σημάνσεις, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγρ. 1.5.2.1 του παρόντος.
- γ.** Τη μόρφωση του πυθμένα και των πρανών της εκσκαφής, όπως περιγράφεται στην παραγρ. 1.5.2.3 του παρόντος.
- δ.** Την αντιστήριξη των πρανών εκσκαφής (όπου απαιτείται) με οριζόντια ή κατακόρυφα στοιχεία ζεύξης, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στις παραγρ. 1.5.2.6 και 1.5.2.7 του παρόντος.
- ε.** Την κοπή και εκρίζωση θάμνων και δέντρων οποιασδήποτε διαμέτρου, συλλογή των κομμένων ή εκριζωμένων δέντρων τον αποκλωνισμό τους και το στοίβαγμα των κορμών και των χονδρών κλάδων σε θέσεις που θα υποδείξει η Υπηρεσία, όπως επίσης και την λήψη ειδικών μέτρων που θα απαιτηθούν για την τυχόν προστασία και διατήρηση δέντρων και δενδρυλλίων, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας.
- στ.** Την τυχόν διαμόρφωση δαπέδων εργασίας για την εκσκαφή ή και αποκομιδή των προϊόντων εκσκαφών.
- ζ.** Τη διαλογή και επιλογή των προϊόντων εκσκαφής.
- η.** Την απόθεση κοντά στο σκάμμα των καταλλήλων προϊόντων εκσκαφής για την επανεπίχωση του απομένοντος όγκου του, μετά την κατασκευή του τεχνικού έργου ή οχετού ή αγωγού.
- θ.** Την φορτοεκφόρτωση και μεταφορά των προϊόντων εκσκαφής σε οποιαδήποτε απόσταση για την κατασκευή επιχωμάτων ή άλλων ωφελίμων κατασκευών (κατάλληλα προϊόντα) ή για απόρριψη σε θέσεις της έγκρισης της Υπηρεσίας (ακατάλληλα προϊόντα).

- I. Την εναπόθεση και τις οποιεσδήποτε φορτοεκφορτώσεις και προσωρινές αποθέσεις στην περιοχή του έργου, μέχρι την οριστική εναπόθεση για την κατασκευή επιχωμάτων ή άλλων ωφελίμων κατασκευών.
- Iα. Τη διάστρωση και διαμόρφωση των προσωρινών ή και οριστικών αποθέσεων.
- Iβ. Τη διενέργεια των απαιτουμένων αντλήσεων και τη λήψη των απαιτουμένων αποστραγγιστικών μέτρων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγρ. 1.5.2.4 και την λήψη όλων τα καταλλήλων μέτρων για την αντιμετώπιση των κάθε είδους επιφανειών ή υπογείων υδάτων, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγρ. 1.5.2.4 του παρόντος.
- Iγ. Την κατασκευή τυχόν απαιτουμένων γεφυρώσεων των εκσκαφών των τάφρων με σιδηρές λαμαρίνες, καταλλήλου πάχους ή άλλων έργων γεφύρωσης για την κυκλοφορία πεζών, οχημάτων και για την εξυπηρέτηση των γειτονικών ιδιοκτησιών.
- Iδ. Την αποξήλωση παλαιών οδοστρωμάτων, ασφαλτοπάτητων και αντιστοίχων στρώσεων οδοστρωσίας, πλακοστρώσεων κλπ. εφόσον το προβλέπει η εγκεκριμένη μελέτη εφαρμογής.
- Iε. Την αποξήλωση λιθοδομών, εκτός εάν προβλέπεται από τη μελέτη του έργου ή από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας ξεχωριστή πληρωμή των εργασιών αυτών.
- Iστ. Την προμήθεια των υλικών και την εκτέλεση κάθε εργασίας που θα απαιτηθεί σε περίπτωση αποκατάστασης υπερεκσκαφών υπαιτιότητας του Αναδόχου (σκυροδέματα, επιχώσεις κλπ.).

1.7 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗ

1.7.1 Εκσκαφές θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων

1.7.1.1 Γενικά

- a. Η πληρωμή των κάθε είδους εκσκαφών κατασκευής ενός έργου γίνεται είτε με το κονδύλιο των “Γενικών Εκσκαφών” είτε με το κονδύλιο των “Εκσκαφών Θεμελίων Τεχνικών Έργων και Τάφρων”. Είναι όμως ενδεχόμενο να υπάρξουν τεχνικά έργα, στα οποία οι εκσκαφές τους, λόγω μη ύπαρξης περιορισμού πλάτους ή επιφανείας, να μην κατατάσσονται, κατ’ αρχήν, στην κατηγορία “Εκσκαφών Θεμελίων Τεχνικών Έργων και Τάφρων”. Στην περίπτωση αυτή ένα μέρος των εκσκαφών αυτών θα πληρώνεται σαν “Γενικές Εκσκαφές” και το υπόλοιπο σαν “Εκσκαφές Θεμελίων Τεχνικών Έργων και Τάφρων”. Το κατά τα ανωτέρω όριο διαχωρισμού για την πληρωμή των εκσκαφών προκύπτει ως ακολούθως:

1. Πλευρικό όριο διαχωρισμού (Π.Ο.Δ.)

- I. Περίπτωση γαιωδών και ημιβραχωδών εδαφών
Από το ψηλότερο σημείο της ΓΡΑΜΜΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΚΣΚΑΦΗΣ (Γ.Θ.Ε.) όπως ορίζεται στην παράγρ. 1.7.1.2.β. θα φέρεται η γραμμή πλευρικού ορίου διαχωρισμού με κλίση υ: β = 3:2 (υ=ύψος, β=βάση).

Το μέρος των εκσκαφών που αναφέρεται σε εκσκαφές περιλαμβανόμενες μεταξύ της πλευρικής Γ.Θ.Ε και του Π.Ο.Δ (εκσκαφές σε κλίση πρανούς μεγαλύτερη από υ:β=3:2) θα θεωρούνται συμβατικά σαν εκσκαφές θεμελίων. Το υπόλοιπο μέρος των εκσκαφών (εκσκαφές σε περιοχή με κλίση πρανούς μικρότερη ή ίση από υ:β = 3:4) θα θεωρούνται συμβατικά σαν γενικές εκσκαφές.

- II. Περίπτωση βραχώδων εδαφών.

Ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στην περίπτωση I, αλλά η γραμμή πλευρικού ορίου διαχωρισμού θα φέρεται με κλίση u:β=2:1.

III. Περίπτωση μικτών εδαφών.

Για την περίπτωση μικτών εδαφών που θα χαρακτηριστούν με ποσοστά “Γαιώδη - Ημιβραχώδη” μεγαλύτερα ή ίσα προς 20% και μικρότερα ή ίσα προς 80%, τότε η γραμμή πλευρικού ορίου διαχωρισμού θα φέρεται με κλίση u:β=1,75:1.

Τυχόν άλλη σύσταση, με διαφορετικά ποσοστά χαρακτηρισμού “Γαιώδη - Ημιβραχώδη και Βράχου” θα κατατάσσεται (από πλευράς κλίσης του ΠΟΔ) στην πλησιέστερη κατηγορία I ή II σύμφωνα με τα παραπάνω.

2. Κάτω όριο διαχωρισμού (ΚΟΔ)

I. Θα λαμβάνεται 1,00μ ψηλότερα από τον πυθμένα σκάμματος της ΓΡΑΜΜΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΚΣΚΑΦΗΣ και μέχρι τομής προς το έδαφος, ή το πλευρικό όριο διαχωρισμού.

Οι εκσκαφές που βρίσκονται κάτω από την γραμμή ΚΟΔ θα θεωρούνται, συμβατικά σαν γενικές εκσκαφές.

II. Σημειώνεται εδώ ότι στην περίπτωση όπου ένα τεχνικό έργο θεμελιώνεται στην ίδια στάθμη και κατ’ επέκταση με τις γενικές εκσκαφές ενός οδικού έργου (π.χ. τοίχοι αντιστήριξης) και εφόσον οι εκσκαφές του τοίχου γίνονται στην ίδια χρονική περίοδο με τις συνεχόμενες γενικές εκσκαφές της οδού (εξαιρείται δηλαδή η περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν περιορισμοί που θα επιβάλλουν την κατά στάδια εκτέλεση των εκσκαφών), τότε η γραμμή του Κάτω Ορίου Διαχωρισμού (ΚΟΔ) θα θεωρείται ότι ταυτίζεται με την αντίστοιχη γραμμή των γενικών εκσκαφών.

III. Για την περίπτωση όπου εκτελούνται εκσκαφές θεμελίων για την κατασκευή τεχνικών έργων, αλλά η ΓΘΕ βρίσκεται σε βάθος (H) μικρότερο από 1,00μ κάτω από την επιφάνεια των συνεχομένων γενικών εκσκαφών (σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω περίπτωση II), τότε το ΚΟΔ θα θεωρείται ότι βρίσκεται σε ύψος (H) πάνω από την ΓΘΕ της στάθμης θεμελίωσης (δηλαδή θα ταυτίζεται με τη γραμμή των γενικών εκσκαφών).

β. Αν δεν γίνεται ειδική αντίθετη αναφορά στους λοιπούς όρους δημοπράτησης, στην περίπτωση που θα γίνει εκσκαφή τάφρου για την κατασκευή κεντρικής νησίδας, σύμφωνα με την εγκεκριμένη διατομή, σε ενδιάμεσο τμήμα του πλάτους υπάρχουσας οδού, με προβλεπομένη διατήρηση (έστω και με συμπλήρωση - καθ’ ύψος) του εκατέρωθεν οδοστρώματος, τότε η εκσκαφή αυτή θα λογίζεται ότι ανήκει στην κατηγορία των εκσκαφών θεμελίων και τάφρων, έστω και αν το πλάτος της είναι μεγαλύτερο από 3,0μ (που ορίζεται ότι καθορίζει γενικά το όριο υπαγωγής στην κατηγορία εκσκαφών θεμελίων και τάφρων).

γ. Επίσης αν δεν γίνεται ειδική αντίθετη αναφορά στους λοιπούς όρους Δημοπράτησης η κατηγορία “Εκσκαφών Θεμελίων Τεχνικών Έργων και Τάφρων” είναι γενικής εφαρμογής, ακόμη και για την περίπτωση που κατασκευάζεται σε πρανή ή στο άκρο του καταστρώματος της οδού και σε οποιαδήποτε άλλη θέση, ανεξάρτητα από τις όποιες δυσχέρειες προσέγγισης κλπ.

δ. Η πληρωμή των “Εκσκαφών Θεμελίων Τεχνικών Έργων και Τάφρων” γίνεται ανάλογα με τα προδιαγραφόμενα στα τεύχη δημοπράτησης κάθε έργου, είτε ενιαία για οποιαδήποτε κατηγορία εδάφους (γαίες - ημίβραχος - βράχος), είτε ξεχωριστά για “γαίες - ημίβραχο” αφενός και “βράχο” αφετέρου.

1.7.1.2 Επιμέτρηση

Η επιμέτρηση θα γίνει σε μ3 όγκου σκάμματος που ορίζεται από τις ΓΡΑΜΜΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΕΚΣΚΑΦΗΣ (ΓΘΕ).

Οι ΓΘΕ καθορίζονται και μετρώνται ως ακολούθως:

α. Πυθμένας σκάμματος

Τα υψόμετρα του πυθμένος προκύπτουν από την μελέτη των αγωγών και οχετών από τα αντίστοιχα ερυθρά υψόμετρα της κατά μήκος τομής των έργων, αφού αφαιρεθεί το πάχος των υποκειμένων κατασκευών, όπως πάχος τοιχώματος αγωγού και πάχος στρώσεως σκυροδέματος, ή και τυχόν λοιπών προβλεπόμενων στρώσεων.

Για παράλληλη τοποθέτηση αγωγών ή οχετών με διαφορετική στάθμη σκάμματος η μορφή του πυθμένα θα θεωρείται βαθμιδωτή με οριζόντια τμήματα και κατακόρυφο σκαλοπάτι μεταξύ τους.

Το κατακόρυφο σκαλοπάτι θα προσδιορίζεται σε θέση τέτοια ώστε να προκύπτει ο ελάχιστος όγκος εκσκαφής, λαμβανομένης υπόψη και της παραγράφου 1.6.1.β. Η στάθμη του πυθμένα εκσκαφής θεμελίων για την κατασκευή φρεατίων κλπ προκύπτει ομοίως από τα σχέδια της εγκεκριμένης μελέτης ή τις εντολές της Υπηρεσίας.

β. Πλάτος Σκάμματος

Οι παρείς του σκάμματος λογίζονται κατά την επιμέτρηση κατακόρυφες, ανεξάρτητα από την κλίση που θα πραγματοποιηθεί. Το πλάτος του σκάμματος ορίζεται για την επιμέτρηση συμβατικά, ανάλογα με το είδος του αγωγού ως ακολούθως:

I. Για προκατασκευασμένους σωληνωτούς αγωγούς ή οχετούς αποχέτευσης (βρόχινων και ακαθάρτων) και αγωγούς ύδρευσης και φωταερίου, το πλάτος προκύπτει από την εξωτερική διάμετρο του αγωγού, προσαυξημένη και από τις δύο πλευρές κατά 0,225μ (από κάθε πλευρά).

Το παραπάνω πλάτος σκάμματος είναι σταθερό, ανεξαρτήτως του αν προβλέπεται από την μελέτη των σωληνωτών αγωγών σκυρόδεμα εγκιβωτισμού των σωλήνων.

II. Για την κατασκευή χυτών επί τόπου (σύμφωνα με τη μελέτη) αγωγών αποχέτευσης βρόχινων νερών και ακαθάρτων και χρήση άλλης μορφής διατομών (ωοειδείς, στοματοειδείς, σκουφοειδείς, ορθογωνικές κλπ), το συμβατικό πλάτος του σκάμματος προκύπτει από το πλάτος του οχετού προσαυξημένο εκατέρωθεν, πέραν των εξωτερικών παρειών κατά 0,25μ.

Αν στις εγκεκριμένες μελέτες των έργων αποχέτευσης ορίζονται διαφορετικά πλάτη εκσκαφών, τότε το συμβατικό πλάτος θα λαμβάνεται από τις εγκεκριμένες μελέτες.

III. Για την κατασκευή φρεατίων κλπ, οι διαστάσεις του σκάμματος ορίζονται από τις εξωτερικές διαστάσεις του φρεατίου κλπ που θα κατασκευασθεί με παραδοχή εκσκαφής του σκάμματος σε απόσταση 0,25μ από την εξωτερική παρειά του έργου.

IV. Για την κατασκευή θεμελίων τεχνικών έργων κλπ οι διαστάσεις του σκάμματος ορίζονται από τις εξωτερικές διαστάσεις του προς κατασκευήν θεμελίου κλπ με παραδοχή εκσκαφής του σκάμματος σε απόσταση 0,25μ από την εξωτερική παρειά του έργου, ανάλογα με το χαρακτηρισμό των εκσκαφών.

V. Για την κατασκευή διερευνητικών τομών εντοπισμού αγωγών Ο.Κ.Ω. το πλάτος ορίζεται συμβατικά σε 0,70μ εκτός αν προδιαγράφεται μεγαλύτερο.

VI. Για την τοποθέτηση αγωγών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΔΕΗ), ή αγωγούς δικτύου ΟΤΕ, ή στεγανές σωληνώσεις ΟΤΕ, ή αγωγούς φωτοσημάνσεως, ή υπόγειους αγωγούς ΗΛΠΑΠ, το πλάτος ορίζεται από το πραγματικό πλάτος του αγωγού προσαυξημένο εκατέρωθεν πέραν των εξωτερικών παρειών αυτού κατά 0,225μ (ελάχιστο πλάτος τάφρου 0,60μ).

VII. Για την εκσκαφή σε τριγωνικές νησίδες για την τοποθέτηση κηπευτικού χώματος, συμβατικά ορίζεται η πραγματική εκσκαφείσα επιφάνεια τριγωνικής νησίδας ή το πραγματικό εκσκαφέν πλάτος κεντρικής νησίδας.

Κατ' εξαίρεση σε περίπτωση κατασκευής τραπεζοειδών ή άλλης μορφής τάφρων που θα παραμείνουν οριστικά ανοικτές σύμφωνα με τη μελέτη, ή τις εντολές της Υπηρεσίας, οι παρειές θα λογιστούν κεκλιμένες, σύμφωνα με τη μελέτη.

Άνω επιφάνεια σκάμματος

Ως άνω επιφάνεια, η οποία θα ληφθεί υπόψη στην επιμέτρηση των εκσκαφών, ορίζεται η στάθμη του φυσικού εδάφους όπως τυχόν αυτή έχει διαφοροποιηθεί από την εκτέλεση υπαρχόντων έργων (πχ υπάρχουσα οδός), ή η στάθμη των γενικών χωματουργικών διαμορφώσεων (εκσκαφών ή επιχωμάτων) εάν η εκσκαφή γίνει μετά την εκτέλεση αυτών.

1.7.1.3 Πληρωμή

Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες των εργασιών που προδιαγράφονται στο παρόν άρθρο και ειδικότερα στις παραγ. 1.6.1.α έως και ιστ).

Αντίθετα στην τιμή δεν περιλαμβάνονται :

- α. Οι πρόσθετες δυσχέρειες των “εκσκαφών θεμελίων τεχνικών έργων και τάφρων” που προκύπτουν από την συνάντηση διαφόρων αγωγών εν λειτουργία εταιριών ή και οργανισμών κοινής αφελείας για τις οποίες προβλέπεται πρόσθετη πληρωμή (βλ. άρθρο Γ-20).
- β. Η επανεπίχωση της “ζώνης αγωγού” και των “μεταβατικών επιχωμάτων” με κοκκώδες υλικό (βλ. άρθρο Γ-2).
- γ. Η επανεπίχωση του υπολοίπου (περιοχή πάνω από τη “ζώνη αγωγού”) ορύγματος με κατάλληλα προϊόντα εκσκαφών (βλ. άρθρο Γ-2).

E - 1

ΥΠΟΒΑΣΕΙΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΑΔΡΑΝΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ (ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ)

1.1

ΓΕΝΙΚΑ

- (1) Σε σχέση με την Π.Τ.Π. Ο 150 εκδόσεως 1966 από το τ. Υ.Δ.Ε. θα ισχύουν οι παρακάτω συμπληρώσεις - τροποποιήσεις.
  - (2) Εναλλακτικά, και κατόπιν έγκρισης από την Υπηρεσία, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η παράγραφος 3.3 του άρθρου Ε-3 της Τ.Σ.Υ., κατά το μέρος που αφορά την κοκκομέτρηση των υλικών και τα υπόλοιπα θέματα τα θιγόμενα στη σχετική παράγραφο 3.3, αντί των αντίστοιχων της ΠΤΠ Ο 150.

1.2

ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΟΥ

Οι υποβάσεις από θραυστό ή συλλεκτό αμμοχάλικο μη κατεργασμένο (χωρίς συνδετικό υλικό) θα κατασκευασθούν σύμφωνα με την ΠΤΠ Ο 150 με την ακόλουθη μεταβολή σχετικά με τα απαιτούμενα μηχανικά χαρακτηριστικά των υλικών που αναφέρονται στην παράγραφο 2.3 της ΠΤΠ Ο 150.

Η φθορά σε τριβή και κρούση που προσδιορίζεται κατά την Μέθοδο Los Angeles AASHTO : T-96 δεν πρέπει να υπερβαίνει το 40%.

1.3

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

Οι "απαιτήσεις επιφάνειας" που προβλέπονται στην παράγραφο 8.2 της Π.Τ.Π. Ο 150 τροποποιούνται ως ακολούθως :

(1) Στάθμη άνω επιφάνειας

Η άνω επιφάνεια που προκύπτει, μετά την κατασκευή ολόκληρης της υπόβασης, πρέπει να ανταποκρίνεται προς την επιφάνεια της μελέτης και δεν πρέπει να παρουσιάζει υψομετρικές αποκλίσεις μεγαλύτερες από ± 2,0 cm.

(2) Ομαλότητα άνω επιφάνειας

Τοπικές ανωμαλίες ή κυματισμοί θα ελέγχονται με τον 4μετρο ευθύγραμμο πήχυ, παράλληλα και κάθετα προς τον άξονα της οδού. Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ της επιφάνειας επαφής του πήχυ και της κάτωθεν αυτού ελεγχόμενης επιφάνειας, οι κυματισμοί (κοιλότητες) δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 2,0 cm.

Οι μετρήσεις παράλληλα προς τον άξονα της οδού θα γίνονται κατά κανόνα στο μέσον του πλάτους κάθε λωρίδας κυκλοφορίας και στο μέσον του πλάτους της Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α.) όπου υπάρχει.

Οι μετρήσεις εγκάρσια προς τον άξονα θα γίνονται σε διατομές απέχουσες μεταξύ τους το πολύ 10 μ., αν πρόκειται επί της άνω επιφάνειας να κατασκευασθεί στρώση με συνδετικό (άσφαλτο, τσιμέντο κλπ.), ή το πολύ 20 μ., αν πρόκειται επί της άνω επιφάνειας να κατασκευασθεί στρώση χωρίς συνδετικό (με μηχανική σταθεροποίηση).

Η εφαρμογή του 4μετρου πήχυ θα γίνεται στα τμήματα εκείνα στα οποία υπάρχει υποψία διακυμάνσεων μεγαλύτερων από τις επιτρεπόμενες.

(3) Η μη τήρηση των παραπάνω όρων συνιστά κακοτεχνία για την άρση της οποίας ευθύνεται ο Ανάδοχος.

E - 2

ΒΑΣΕΙΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΑΔΡΑΝΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ (ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΔΕΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ)

2.1

ΓΕΝΙΚΑ

- (1) Σε σχέση με την Π.Τ.Π. Ο 155 εκδόσεως 1966 από το τ. Υ.Δ.Ε. θα ισχύουν οι παρακάτω συμπληρώσεις - τροποποιήσεις.
  - (2) Εναλλακτικά, και κατόπιν έγκρισης από την Υπηρεσία, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η παράγραφος 3.3 του άρθρου Ε-3 της Τ.Σ.Υ., κατά το μέρος που αφορά την κοκκομέτρηση των υλικών και τα υπόλοιπα θέματα τα θιγόμενα στη σχετική παράγραφο 3.3, αντί των αντίστοιχων της ΠΤΠ Ο 155.

2.2

ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΟΥ

Οι υποβάσεις από θραυστό ή συλλεκτό αμμοχάλικο μη κατεργασμένο (χωρίς συνδετικό υλικό) θα κατασκευασθούν σύμφωνα με την ΠΤΠ Ο 150 με την ακόλουθη μεταβολή σχετικά με τα απαιτούμενα μηχανικά χαρακτηριστικά των υλικών που αναφέρονται στην παράγραφο 2.3 της ΠΤΠ Ο 155.

Η φθορά σε τριβή και κρούση που προσδιορίζεται κατά την Μέθοδο Los Angeles AASHTO : T-96 δεν πρέπει να υπερβαίνει το 30%.

2.3

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

Οι "απαιτήσεις επιφάνειας" που προβλέπονται στην παράγραφο 8.2 της Π.Τ.Π. Ο 155 τροποποιούνται ως ακολούθως :

(1) Στάθμη άνω επιφάνειας

Η άνω επιφάνεια που προκύπτει, μετά την κατασκευή ολόκληρης της βάσης, πρέπει να ανταποκρίνεται προς την επιφάνεια της μελέτης και δεν πρέπει να παρουσιάζει υψηλούς αποκλίσεις μεγαλύτερες από ± 2,0 cm.

(2) Ομαλότητα άνω επιφάνειας

Τοπικές ανωμαλίες ή κυματισμοί θα ελέγχονται με τον 4μετρο ευθύγραμμο πήχυ, παράλληλα και κάθετα προς τον άξονα της οδού. Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ της επιφάνειας επαφής του πήχυ και της κάτωθεν αυτού ελεγχόμενης επιφάνειας, οι κυματισμοί (κοιλότητες) δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 2,0 cm.

Οι μετρήσεις παράλληλα προς τον άξονα της οδού θα γίνονται κατά κανόνα στο μέσον του πλάτους κάθε λωρίδας κυκλοφορίας και στο μέσον του πλάτους της Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α.) όπου υπάρχει.

Οι μετρήσεις εγκάρσια προς τον άξονα θα γίνονται σε διατομές απέχουσες μεταξύ τους το πολύ 10 μ., αν πρόκειται επί της άνω επιφάνειας να κατασκευασθεί στρώση με συνδετικό (άσφαλτο, τσιμέντο κλπ.), ή το πολύ 20 μ., αν πρόκειται επί της άνω επιφάνειας να κατασκευασθεί στρώση χωρίς συνδετικό (με μηχανική σταθεροποίηση).

Η εφαρμογή του 4μετρου πήχυ θα γίνεται στα τμήματα εκείνα στα οποία υπάρχει υποψία διακυμάνσεων μεγαλύτερων από τις επιτρεπόμενες.

(3) Η μη τήρηση των παραπάνω όρων συνιστά κακοτεχνία για την άρση της οποίας ευθύνεται ο Ανάδοχος.

ΣΤ - 1

ΑΣΦΑΛΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ ΕΝ ΘΕΡΜΩ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ ΣΕ ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (Συμπληρώσεις-Τροποποιήσεις της ΠΤΠ Α 260)

1.1

ΓΕΝΙΚΑ

Σε σχέση με την ΠΤΠ Α260 εκδόσεως 1966 από το τ. Υ.Δ.Ε. θα ισχύουν οι παρακάτω συμπληρώσεις - τροποποιήσεις.

1.2

ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ

Τα ασφαλτικά μίγμα που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή ασφαλτικών βάσεων θα ικανοποιεί τις απαιτήσεις της ΠΤΠ Α 260 και των συμπληρώσεων του άρθρου ΣΤ- 3.1, 3.2 ως προς το μηχανολογικό εξοπλισμό κατασκευής των στρώσεων με τις ακόλουθες προσθήκες ή μεταβολές.

- (1) Η φθορά των αδρανών σε τριβή και κρούση κατά τη Μέθοδο Los Angeles AASHTO : T-96 δεν πρέπει να υπερβαίνει το 28%.
- (2) Η θερμοκρασία του μίγματος στη θέση διάστρωσης, για ικανοποιητική συμπύκνωση, είναι επιθυμητό να βρίσκεται μεταξύ 140-160° C.

1.3

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Το πάχος της συμπυκνωμένης στρώσης ασφαλτομίγματος δεν θα είναι μικρότερο από 4 εκ. ούτε μεγαλύτερο από 10 εκ. για όλους τους τύπους κοκκομετρικής διαβάθμισης εκτός της

διαβάθμισης Δ, όπου το πάχος δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 9 εκ. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέτει τους κατάλληλους οδοστρωτήρες (στατικούς δίτροχους με λείους κυλίνδρους, δονητικούς ή και ελαστιχοφόρους) σε αριθμό και απόδοση τέτοια ώστε να επιτύχει την απαιτούμενη συμπύκνωση πριν το μίγμα κρυώσει.

Για την αρχική τουλάχιστον κυλίνδρωση των εργασιών είναι υποχρεωτική η χρησιμοποίηση στατικού δίτροχου οδοστρωτήρα (ένας κύλινδρος μπροστά και ένας πίσω, βάρους 8 - 10 τόνων).

1.4

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Για τον έλεγχο της παραγωγής του ασφαλτομίγματος ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ Α 260 (τύπος Α 260 Ε) και στους λοιπούς Όρους Δημοπράτησης.

Κατά τα λοιπά στη θέση διάστρωσης του ασφαλτομίγματος και για την κατασκευασμένη ασφαλτική στρώση θα γίνονται οι παρακάτω έλεγχοι και δοκιμές :

1.4.1

Θερμοκρασία ασφαλτομίγματος στη θέση διάστρωσης

Σε κάθε παράδοση φορτίου αυτοκινήτου θα ελέγχεται η θερμοκρασία του μίγματος. Η θερμοκρασία δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη από 130° C.

1.4.2

Δειγματοληψίες ποιοτικού έλεγχου κατασκευασμένης ασφαλτικής στρώσης

Κάθε 6000 μ² από κάθε κατασκευαζόμενη ασφαλτική στρώση [πάχους σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω παράγραφο 1.3] θα αποκόπτονται από τυχαίες θέσεις 5 πυρήνες και θα προσδιορίζονται :

- α. το πάχος στρώσης
- β. το φαινόμενο βάρος και ποσοστό κενών (AASHTO : T-166)
- γ. το ποσοστό ασφάλτου (AASHTO : T-30 ή T-164 κατά την κρίση της Υπηρεσίας).

1.4.3

Βαθμός συμπύκνωσης

Μετά τη συμπύκνωση, στο συμπυκνωμένο ασφαλτόμιγμα, ο μέσος όρος των φαινομένων βαρών των 5 πυρήνων (παρ. 1.4.2) δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από 97% του φαινόμενου βάρους που προσδιορίζεται εργαστηριακά κατά την μέθοδο Marshall και κανένας μεμονωμένος πυρήνας δεν πρέπει να έχει φαινόμενο βάρος μικρότερο του 95%.

1.4.4

Ποσοστό ασφάλτου

Οι έλεγχοι ποσοστού ασφάλτου θα γίνονται σε δύο από τους 5 πυρήνες (παρ. 1.4.2) κατά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μπορεί κατά την κρίση της να ελαττώσει τις δοκιμές προσδιορισμού του ποσοστού ασφάλτου εφόσον τα αποτελέσματα έχουν ικανοποιητική ομοιομορφία.

1.4.5

Πυρηνικές μέθοδοι ελέγχου

Το φαινόμενο βάρος, το ποσοστό των κενών και το ποσοστό της ασφάλτου μπορούν να προσδιορίζονται και με πυρηνικές μεθόδους, εφόσον είναι διαθέσιμα τα απαραίτητα όργανα.

1.5

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Σε περίπτωση που θα συμπυκνωθεί ασφαλτική στρώση πάχους μεγαλύτερου των 6 εκ. ο Ανάδοχος θα πρέπει να κατασκευάσει αρχικά ένα δοκιμαστικό τμήμα μήκους μεγαλύτερου των 30 μ. και μικρότερου των 60 μ., το οποίο μπορεί να ενταχθεί στο αντικείμενο της εργολαβίας εφόσον οι έλεγχοι αποδειχθούν ικανοποιητικοί.

Στο τμήμα αυτό θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο ασφαλτόμιγμα και τα ίδια μηχανήματα διάστρωσης και συμπύκνωσης που θα χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του κύριου έργου της εργολαβίας. Στο τμήμα αυτό θα γίνουν όλοι οι έλεγχοι της προηγούμενης παραγράφου 1.4 σε 5 πυρήνες, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας του δοκιμαστικού τμήματος και επιπλέον οι έλεγχοι επιπεδότητας που προβλέπονται στην παραγρ. 4.11 της Π.Τ.Π. Α 260 (όπως συμπληρώθηκαν - τροποποιήθηκαν με την παρακάτω παράγραφο 1.6). Θα γίνει έλεγχος αν, με τον διατιθέμενο μηχανικό εξοπλισμό, τα υλικά και το προσωπικό, ο ανάδοχος μπορεί να κατασκεύασει την ασφαλτική στρώση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, της ΠΤΠ Α 260 και των λοιπών όρων Δημοπράτησης.

1.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 4.11 ΤΗΣ Π.Τ.Π. Α 260

Η παράγραφος 4.11 της ΠΤΠ Α 260 συμπληρώνεται - τροποποιείται ως ακολούθως :

1.6.1 Στάθμη

Η άνω επιφάνεια που προκύπτει μετά την κατασκευή ολόκληρης της υπό έλεγχο ασφαλτικής στρώσης πρέπει να ανταποκρίνεται στην επιφάνεια της μελέτης και δεν πρέπει να παρουσιάζει υψημετρικές αποκλίσεις μεγαλύτερες από ± 15 mm

1.6.2 Πυκνότητα χωροσταθμικών σημείων

Η πυκνότητα των χωροσταθμικών σημείων ελέγχου θα πρέπει να τηρεί τις ακόλουθες απαιτήσεις :

- Χωροσταθμικά σημεία ανά διατομή : Θα χωροσταθμούνται τα χαρακτηριστικά σημεία της διατομής (άξονας διατομής ή κεντρικές οριογραμμές και άκρα διατομής) και πρόσθετα τυχόν αναγκαία σημεία σε τρόπο που η μέγιστη απόσταση μεταξύ των χωροσταθμικών σημείων στη διατομή να μην υπερβαίνει τα 5,0 μ.
- Μέγιστες αποστάσεις χωροσταθμικών σημείων μεταξύ διατομών : 10 μ.

1.6.3 Ομαλότητα

Τοπικές ανωμαλίες ή κυματισμοί θα ελέγχονται με τον 4μετρο ευθύγραμμο πήχυ παράλληλα και κάθετα προς τον άξονα οδού.

Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ της κάτω επιφάνειας του πήχυ και της κάτωθεν αυτού ελεγχόμενης επιφάνειας, οι κυματισμοί (κοιλότητες) δεν πρέπει να υπερβαίνουν :

- Προκειμένου περί της άνω στρώσης της ασφαλτικής βάσης : Τα 15 mm
- Προκειμένου περί των υποκείμενων στρώσεων της ασφαλτικής βάσης : Τα 20 mm

Οι μετρήσεις παράλληλα προς τον άξονα θα γίνονται στο μέσον του πλάτους κάθε λωρίδας κυκλοφορίας και στο μέσον του πλάτους της Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α.) όπου υπάρχει.

Οι μετρήσεις κάθετα προς τον άξονα θα γίνονται σε διατομές απέχουσες μεταξύ τους το πολύ 10 μ.

Η εφαρμογή του 4μετρου πήχυ θα γίνεται στα τμήματα εκείνα στα οποία υπάρχει υποψία διακυμάνσεων μεγαλύτερων από τις επιτρεπόμενες.

Όταν πρόκειται να παραδοθεί στην κυκλοφορία ασφαλτική στρώση βάσης, μέχρι την κατασκευή της επόμενης στρώσης, οι μεγαλύτερου μήκους κυματισμοί και η συνολική άνεση κυκλοφορίας στις περιπτώσεις σημαντικών έργων, θα ελέγχεται με το ομαλόμετρο τύπου BUMP-INTEGRATOR ή άλλου διεθνώς αποδεκτού τρόπου ελέγχου ομαλότητας

οδοστρωμάτων. Ο δείκτης ανωμαλιών με τη μέθοδο αυτή θα πρέπει να είναι μικρότερος από 1.750 mm/km.

ΣΤ - 2

ΑΣΦΑΛΤΙΚΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΜΕ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

2.1

ΓΕΝΙΚΑ

- (1) Σε σχέση με την ΠΤΠ Α265 εκδόσεως 1966 από το τ. Υ.Δ.Ε. θα ισχύουν οι παρακάτω συμπληρώσεις - τροποποιήσεις.
- (2) Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα προδιαγραφή θα έχουν ισχύ και στα συναφή άρθρα ΣΤ-4 και ΣΤ-3 της Τ.Σ.Υ., εφόσον στα εν λόγω άρθρα δεν γίνεται ιδιαίτερη διαφορετική αναφορά, οπότε θα ισχύει η τελευταία.

2.2

ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ

Τα ασφαλτικό μίγμα που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή στρώσεων κυκλοφορίας και συνδετικών ή/και ισοπεδωτικών στρώσεων θα κατασκευασθεί σύμφωνα με την ΠΤΠ Α265 και των συμπληρώσεων του άρθρου ΣΤ-3 σχετικά με το μηχανολογικό εξοπλισμό κατασκευής των στρώσεων με τις ακόλουθες προσθήκες ή μεταβολές :

- (1) Η φθορά των αδρανών σε τριβή και κρούση κατά τη Μέθοδο Los Angeles AASHTO : T-96 δεν πρέπει να υπερβαίνει το 28%.
- (2) Η θερμοκρασία του μίγματος στις θέσεις διάστρωσης, για ικανοποιητική συμπύκνωση, είναι επιθυμητό να βρίσκεται μεταξύ 140 - 160° C.

2.3

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Το πάχος της συμπυκνωμένης στρώσης ασφαλτομίγματος δεν θα είναι μικρότερο από 4 εκ. ούτε μεγαλύτερο από 8 εκ. για όλους τους τύπους κοκκομετρικής διαβάθμισης εκτός της διαβάθμισης Δ όπου το πάχος δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 7 εκ. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέτει του κατάλληλους οδοστρωτήρες (στατικούς δίτροχους με λείους κυλίνδρους, δονητικούς ή και ελαστιχοφόρους) σε αριθμό και απόδοση τέτοια ώστε να επιτύχει την απαιτούμενη συμπύκνωση πριν το μίγμα κρυώσει.

Για την αρχική τουλάχιστον κυλίνδρωση των εργασιών είναι υποχρεωτική η χρησιμοποίηση στατικού δίτροχου οδοστρωτήρα (ένας κύλινδρος μπροστά και ένας πίσω, βάρους 8 - 10 τόνων).

2.4

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Για τον έλεγχο της παραγωγής του ασφαλτομίγματος ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ Α 265 και στους λοιπούς Όρους Δημοπράτησης.

Κατά τα λοιπά στη θέση διάστρωσης του ασφαλτομίγματος και για την κατασκευασμένη ασφαλτική στρώση θα γίνονται οι παρακάτω έλεγχοι και δοκιμές :

2.4.1

Θερμοκρασία ασφαλτομίγματος στη θέση διάστρωσης

Σε κάθε παράδοση φορτίου αυτοκινήτου θα ελέγχεται η θερμοκρασία του μίγματος. Η θερμοκρασία δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη από 130° C.

2.4.2

Δειγματοληψίες ποιοτικού έλεγχου κατασκευασμένης ασφαλτικής στρώσης

Κάθε 6000 μ² από κάθε κατασκευαζόμενη ασφαλτική στρώση [πάχους σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω παράγραφο 1.3 της ΣΤ-1] θα αποκόπτονται από τυχαίες θέσεις 5 πυρήνες και θα προσδιορίζονται :

- α. το πάχος στρώσης
- β. το φαινόμενο βάρος και ποσοστό κενών (AASHTO : T-166)
- γ. το ποσοστό ασφάλτου (AASHTO : T-30 ή T-164 κατά την κρίση της Υπηρεσίας).

2.4.3 Βαθμός συμπύκνωσης

Μετά τη συμπύκνωση, στο συμπυκνωμένο ασφαλτόμιγμα, ο μέσος όρος των φαινομένων βαρών των 5 πυρήνων (παρ. ΣΤ-1.4.2) δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από 97% του φαινόμενου βάρους που προσδιορίζεται εργαστηριακά κατά την μέθοδο Marshall και κανένας μεμονωμένος πυρήνας δεν πρέπει να έχει φαινόμενο βάρος μικρότερο του 95%.

2.4.4 Ποσοστό ασφάλτου

Οι έλεγχοι ποσοστού ασφάλτου θα γίνονται σε δύο από τους 5 πυρήνες (παρ. ΣΤ-1.4.2) κατά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μπορεί κατά την κρίση της να ελαττώσει τις δοκιμές προσδιορισμού του ποσοστού ασφάλτου, εφόσον τα αποτελέσματα έχουν ικανοποιητική ομοιομορφία.

2.4.5 Πυρηνικές μέθοδοι ελέγχου

Το φαινόμενο βάρος, το ποσοστό των κενών και το ποσοστό της ασφάλτου μπορούν να προσδιορίζονται και με πυρηνικές μεθόδους, εφόσον είναι διαθέσιμα τα απαραίτητα όργανα.

2.5 ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Σε περίπτωση που θα συμπυκνωθεί ασφαλτική στρώση πάχους μεγαλύτερου των 6 εκ. ο Ανάδοχος θα πρέπει να κατασκευάσει αρχικά ένα δοκιμαστικό τμήμα μήκους μεγαλύτερου των 30 μ. και μικρότερου των 60 μ., το οποίο μπορεί να ενταχθεί στο αντικείμενο της εργολαβίας εφόσον οι έλεγχοι αποδειχθούν ικανοποιητικοί.

Στο τμήμα αυτό θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο ασφαλτόμιγμα και τα ίδια μηχανήματα διάστρωσης και συμπύκνωσης που θα χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του κύριου έργου της εργολαβίας. Στο τμήμα αυτό θα γίνουν όλοι οι έλεγχοι της προηγούμενης παραγράφου 2.4 σε 5 πυρήνες, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας του δοκιμαστικού τμήματος και επιπλέον οι έλεγχοι επιπεδότητας που προβλέπονται στην παραγρ. 4.11 της Π.Τ.Π. Α 265 (όπως συμπληρώθηκαν - τροποποιήθηκαν με την παρακάτω παράγραφο ΣΤ-2.6). Θα γίνει έλεγχος αν, με τον διατιθέμενο μηχανικό εξοπλισμό, τα υλικά και το προσωπικό, ο ανάδοχος μπορεί να κατασκευάσει την ασφαλτική στρώση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, της ΠΤΠ Α 265 και των λοιπών όρων Δημοπράτησης.

2.6 ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 4.11 ΤΗΣ Π.Τ.Π. Α 265

Η παράγραφος 4.11 της ΠΤΠ Α 265 συμπληρώνεται - τροποποιείται ως ακολούθως :

2.6.1 Στάθμη

Η άνω επιφάνεια που προκύπτει μετά την κατασκευή ολόκληρης της υπό έλεγχο ασφαλτικής στρώσης πρέπει να ανταποκρίνεται στην επιφάνεια της μελέτης και δεν πρέπει να παρουσιάζει υψομετρικές αποκλίσεις μεγαλύτερες από ± 10 mm.

2.6.2 Πυκνότητα χωροσταθμικών σημείων

Η πυκνότητα των χωροσταθμικών σημείων ελέγχου θα πρέπει να τηρεί τις ακόλουθες απαιτήσεις :

- Χωροσταθμικά σημεία ανά διατομή : Θα χωροσταθμούνται τα χαρακτηριστικά σημεία της διατομής (άξονας διατομής ή κεντρικές οριογραμμές και άκρα διατομής) και πρόσθετα τυχόν αναγκαία σημεία σε τρόπο που η μέγιστη απόσταση μεταξύ των χωροσταθμικών σημείων στη διατομή να μην υπερβαίνει τα 5,0 μ.
- Μέγιστες αποστάσεις χωροσταθμικών σημείων μεταξύ διατομών : 10 μ.

2.6.3

Ομαλότητα

Τοπικές ανωμαλίες ή κυματισμοί θα ελέγχονται με τον 4μετρο ευθύγραμμο πήχυ παράλληλα και κάθετα προς τον άξονα της οδού.

Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ της κάτω επιφάνειας του πήχυ και της κάτωθεν αυτού ελεγχόμενης επιφάνειας, οι κυματισμοί (κοιλότητες) δεν πρέπει να υπερβαίνουν :

- Προκειμένου περί ισοπεδωτικής / συνδετικής στρώσης: Τα 10 mm
- Προκειμένου περί της στρώσης κυκλοφορίας : Τα 5 mm

Οι μετρήσεις παράλληλα προς τον άξονα θα γίνονται στο μέσον του πλάτους κάθε λωρίδας κυκλοφορίας και στο μέσον του πλάτους της Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α.) όπου υπάρχει.

Οι μετρήσεις κάθετα προς τον άξονα θα γίνονται σε διατομές απέχουσες μεταξύ τους το πολύ 10 μ.

Η εφαρμογή του 4μετρου πήχυ θα γίνεται στα τμήματα εκείνα στα οποία υπάρχει υποψία διακυμάνσεων μεγαλύτερων από τις επιτρεπόμενες.

Οι μεγαλύτερου μήκους κυματισμοί και η συνολική άνεση κυκλοφορίας, στις περιπτώσεις σημαντικών έργων θα ελέγχεται με το ομαλόμετρο τύπου Bump-Integrator ή άλλου διεθνώς αποδεκτού τρόπου ελέγχου ομαλότητας οδοστρωμάτων. Ο δείκτης ανωμαλιών με τη μέθοδο αυτή θα πρέπει να είναι μικρότερος από 1.300 mm/km.

ΣΤ – 3

ΑΣΦΑΛΤΙΚΗ ΣΤΡΩΣΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΥ ΠΑΧΟΥΣ ΜΕ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

3.1

ΓΕΝΙΚΑ

Σε σχέση με την ΠΤΠ A265 εκδόσεως 1966 από το τ.Υ.Δ.Ε. θα ισχύουν οι παρακάτω συμπληρώσεις - τροποποιήσεις.

3.2

ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ

Το ασφαλτικό μίγμα που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή στρώσεων κυκλοφορίας και συνδετικών ή/και ισοπεδωτικών στρώσεων θα κατασκευαστεί σύμφωνα με την ΠΤΠ A265, σε συμφωνία, ως προς τον τύπο της εκάστοτε προς κατασκευή στρώσης, με τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, με τις ακόλουθες προσθήκες ή μεταβολές :

- (1) Η φθορά των αδρανών σε τριβή και κρούση κατά τη Μέθοδο Los Angeles AASHTO : T-96 δεν πρέπει να υπερβαίνει το 28%.
- (2) Η θερμοκρασία του μίγματος στις θέσεις διάστρωσης, για ικανοποιητική συμπύκνωση, είναι επιθυμητό να βρίσκεται μεταξύ 140 - 160° C.

3.3

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Το πάχος της συμπυκνωμένης στρώσης ασφαλτομίγματος δεν θα είναι μικρότερο από 4 εκ. ούτε μεγαλύτερο από 8 εκ. για όλους τους τύπους κοκκομετρικής διαβάθμισης εκτός της διαβάθμισης Δ όπου το πάχος δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 7 εκ.

Διευκρινίζεται ότι, ο Ανάδοχος πρέπει να διαθέτει επαρκείς οδοστρωτήρες, ελαστιχοφόρους ή/και δονητικούς, σε αριθμό και απόδοση, ώστε να επιτύχει την απαιτούμενη συμπύκνωση και ομαλότητα πριν το μίγμα κρυώσει (ελάχιστος αριθμός οδοστρωτήρων δύο (2) ανά συμβατικό διαστρωτή και ένα (1) επιπλέον για γενική συμπύκνωση).

3.4

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Για τον έλεγχο της παραγωγής του ασφαλτομίγματος ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ Α265 και στους λοιπούς Όρους Δημοπράτησης.

Κατά τα λοιπά στη θέση διάστρωσης του ασφαλτομίγματος και για την κατασκευασμένη ασφαλτική στρώση θα γίνονται οι παρακάτω έλεγχοι και δοκιμές :

3.4.1

Θερμοκρασία ασφαλτομίγματος στη θέση διάστρωσης

Σε κάθε παράδοση φορτίου αυτοκινήτου θα ελέγχεται η θερμοκρασία του μίγματος. Η θερμοκρασία δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη από 130° C τη στιγμή της διάστρωσης (μετρούμενα πίσω από τη δονητική πλάκα).

3.4.2

Δειγματοληψίες ποιοτικού ελέγχου κατασκευασμένης ασφαλτικής στρώσης

Κάθε 6000m² από κάθε κατασκευαζόμενη ασφαλτική στρώση [πάχους σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στην παραπάνω παράγραφο 3.1.3] θα αποκόπτονται από τυχαίες θέσεις 5 (πέντε) πυρήνες και θα προσδιορίζονται :

- α. το πάχος στρώσης
- β. το φαινόμενο βάρος και ποσοστό κενών (AASHTO : T-166)
- γ. το ποσοστό ασφάλτου (AASHTO : T-30 ή T-164 κατά την κρίση της Υπηρεσίας)

3.4.3

Βαθμός συμπύκνωσης

Μετά τη συμπύκνωση, στο συμπυκνωμένο ασφαλτόμιγμα, ο μέσος όρος των φαινομένων βαρών των 5 (πέντε) πυρήνων (παρ.3.1.4.2) δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από 97% του φαινόμενου βάρους που προσδιορίζεται εργαστηριακά κατά τη μέθοδο Marshall και κανένας μεμονωμένος πυρήνας δεν πρέπει να έχει φαινόμενο βάρος μικρότερο του 95%.

3.4.4

Ποσοστό ασφάλτου

Οι έλεγχοι ποσοστού ασφάλτου θα γίνονται σε δύο από τους 5 (πέντε) πυρήνες (παρ. 1.4.2 της ΣΤ-1) κατά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μπορεί κατά την κρίση της να ελαττώσει τις δοκιμές προσδιορισμού του ποσοστού ασφάλτου, εφόσον τα αποτελέσματα έχουν ικανοποιητική ομοιομορφία.

3.4.5

Πυρηνικές μέθοδοι ελέγχου

Το φαινόμενο βάρος, το ποσοστό των κενών και το ποσοστό της ασφάλτου μπορούν να προσδιορίζονται και με πυρηνικές μεθόδους, εφόσον είναι διαθέσιμα τα απαραίτητα όργανα και υπάρχει αποδεδειγμένη εμπειρία χρήσης τους (επιβεβαίωση αποτελεσμάτων πυρηνικών μετρήσεων σε σύγκριση με αυτά των συμβατικών μεθόδων κατά την κατασκευή των πιλοτικών τμημάτων).

3.4.6

Άλλες κατασκευαστικές πληροφορίες

Πέραν των αναφερομένων στην ΠΤΠ Α265, ειδικότερες λεπτομέρειες κατασκευής της εν λόγω ασφαλτικής στρώσης μεταβλητού πάχους αλλά και γενικά ασφαλτικών στρώσεων περιλαμβάνονται στο τέλος της παρούσας ΤΣΥ.

3.5

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Ο Ανάδοχος ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ να κατασκευάσει, αρχικά, δοκιμαστικά τμήματα - με ενεργοποίηση της ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ που θα κινητοποιήσει ανά ΜΕΤΩΠΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ και με ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΤΗΡΗΣΗ των μεθοδολογιών και οδηγιών εργασίας μήκους μεγαλύτερου των 30μ. και μικρότερου των 60μ. για συμβατική μέθοδο κατασκευής. Τα κατασκευασθέντα δοκιμαστικά τμήματα μπορούν να ενσωματωθούν στο αντικείμενο της εργολαβίας εφόσον οι έλεγχοι αποδειχθούν ικανοποιητικοί.

Στα τμήματα αυτά θα χρησιμοποιηθούν το ίδιο ασφαλτόμιγμα και τα ίδια μηχανήματα διάστρωσης και συμπύκνωσης και η ίδια ομάδα εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του κύριου έργου της εργολαβίας ΑΝΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΕΤΩΠΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Στα εν λόγω τμήματα θα γίνουν απαραίτητα ΟΛΕΣ οι θερμοκρασιακές μετρήσεις υλικών (Παρασκευαστήριο, φορτηγά μεταφοράς κατά την εκφόρτωση, στο διαστρωμένο υλικό πίσω από την πλάκα διάστρωσης / προσυμπύκνωσης, στο διαστρωμένο υλικό και μετά τις συμπυκνώσεις), καθώς και οι έλεγχοι σε 5 (πέντε) πυρήνες, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιφάνειας του δοκιμαστικού τμήματος και επιπλέον οι έλεγχοι επιπεδότητας που προβλέπονται στην παρ. 4.11 της ΠΤΠ Α265 (όπως συμπληρώνονται - τροποποιούνται με την παρακάτω παράγραφο 3.6).

Με τα ανωτέρω διαπιστώνεται αν, με το διατιθέμενο μηχανικό εξοπλισμό, τα υλικά και το προσωπικό που διατίθεται για τις εν λόγω εργασίες, ο Ανάδοχος μπορεί να κατασκευάσει την ασφαλτική στρώση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού της ΠΤΠ Α265 και των λοιπών Όρων Δημοπράτησης.

3.6

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΡ. 4.11 ΤΗΣ ΠΤΠ Α 265

Η παράγραφος 4.11 της ΠΤΠ Α265 συμπληρώνεται – τροποποιείται ως ακολούθως :

3.6.1

Στάθμη

Η άνω επιφάνεια που προκύπτει μετά την κατασκευή ολόκληρης της υπό έλεγχο ασφαλτικής στρώσης πρέπει να ανταποκρίνεται στην επιφάνεια της εγκεκριμένης τροποποιημένης μελέτης και δεν πρέπει να παρουσιάζει υψομετρικές αποκλίσεις μεγαλύτερες από $\pm 8\text{mm}$ για την περίπτωση της χρήσης ισοπεδωτικού τύπου ασφαλτοσκυροδέματος, και $\pm 6\text{mm}$ για την περίπτωση της χρήσης ασφαλτοσκυροδέματος τύπου κυκλοφορίας.

3.6.2

Πυκνότητα χωροσταθμικών σημείων

Η πυκνότητα των χωροσταθμικών σημείων ελέγχου θα πρέπει να τηρεί τις ακόλουθες απαιτήσεις :

- Χωροσταθμικά σημεία ανά διατομή : Θα χωροσταθμούνται τα χαρακτηριστικά σημεία της διατομής [ποδαρικό στηθαίου N.J. ή πέρας ασφαλτικού προς την κεντρική νησίδα, λωρίδα καθοδήγησης και άκρα διατομής (πέρας ασφαλτικού ή ακμή τάφρου)]. Επιπλέον θα χωροσταθμούνται πρόσθετα ενδιάμεσα σημεία, σε τρόπο που η μέγιστη απόσταση, μεταξύ διαδοχικών χωροσταθμικών σημείων ανά διατομή να μην υπερβαίνει τα 5,0 μ. [π.χ. στις θέσεις όπου η διατομή τέμνει την προβλεπόμενη οριστική διαγράμμιση (λωρίδων και Λ.Ε.Α.)]
- Μέγιστες αποστάσεις χωροσταθμικών σημείων μεταξύ διατομών : 5.00 μ. (κατά μήκος του άξονα).

Σε κάθε περίπτωση πριν την έναρξη των εργασιών θα πρέπει να έχουν επιβεβαιωθεί οι χωροσταθμίσεις του Αναδόχου από την Υπηρεσία.

3.6.3

Ομαλότητα

Τοπικές ανωμαλίες ή κυματισμοί θα ελέγχονται με τον 4μετρο πήχυ παράλληλα και κάθετα προς τον άξονα της οδού.

Σε κάθε περίπτωση, μεταξύ της κάτω επιφάνειας του πήχυ και της κάτωθεν αυτού ελεγχόμενης επιφάνειας, οι κυματισμοί (κοιλότητες) δεν πρέπει να υπερβαίνουν για την περίπτωση χρήσης ισοπεδωτικού τύπου ασφαλτοσκυροδέματος τα ± 8mm, προκειμένου δε για στρώση κυκλοφορίας τα ± 6mm.

Οι μετρήσεις παράλληλα προς τον άξονα θα γίνονται στο μέσον του πλάτους κάθε λωρίδας κυκλοφορίας και στο μέσον του πλάτους της Λωρίδας Έκτακτης Ανάγκης (Λ.Ε.Α) όπου υπάρχει.

Οι μετρήσεις κάθετα προς τον άξονα θα γίνονται σε διατομές απέχουσες μεταξύ τους το πολύ 5.0 μ.

Η εφαρμογή του 4μετρου πήχυ θα γίνεται στα τμήματα εκείνα στα οποία υπάρχει υποψία διακυμάνσεων μεγαλύτερων από τις επιτρεπόμενες.

Οι μεγαλύτερου μήκους κυματισμοί και η συνολική άνεση κυκλοφορίας, στις περιπτώσεις σημαντικών έργων θα ελέγχεται με το ομαλόμετρο τύπου Bump-Integrator ή άλλης διεθνώς αποδεκτής μεθόδου. Ο δείκτης ανωμαλιών με τη μέθοδο αυτή θα πρέπει να είναι μικρότερος από 1300 mm / km, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης IRI δεν μπορεί να υπερβαίνει την τιμή 1,25.

ΣΤ -4

ΑΝΤΙΟΛΙΣΘΗΡΗ ΑΣΦΑΛΤΙΚΗ ΣΤΡΩΣΗ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

4.1

ΓΕΝΙΚΑ

1. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να καθορίσει τον τύπο της τελικής αντιολισθηρής στρώσης.
2. Εξυπακούεται ότι πριν από τη διάστρωση της αντιολισθηρής στρώσης, πρέπει να έχει προηγθεί πλήρης παραλαβή και αποδοχή της ποιότητας των υποκείμενων ασφαλτικών στρώσεων.
3. Οι παρούσες Τεχνικές Οδηγίες αφορούν την κατασκευή αντιολισθηρής στρώσης από ασφαλτικό σκυρόδεμα συνεχούς διαβάθμισης – ημιτραχείας υφής (ΤΥΠΟΣ 1) και ασφαλτικό σκυρόδεμα ανοιχτής ή ασυνεχούς διαβάθμισης – τραχείας υφής (ΤΥΠΟΣ 2) και αποτελεί τροποποίηση προηγούμενων Τεχνικών Οδηγιών ΚΕΔΕ (έκδοσης 1985).

Η τροποποίηση αφορά κυρίως μια προσαρμογή των μέχρι τώρα προτεινόμενων κοκκομετρικών διαβαθμίσεων, με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία από την εφαρμογή τους και επιλογή στοιχείων από αντίστοιχες ξένες τεχνικές Προδιαγραφές (για τον ΤΥΠΟ 1: AFNOR NFP 98 – 130 “BETON BITUMINEUX SEMI – GRENU” και για τον ΤΥΠΟ 2: Ισπανική Οδηγία 322/97), ώστε για μεν τον ΤΥΠΟ 1 να αποκλεισθούν μίγματα πολύ κλειστής σύνθεσης και για τον ΤΥΠΟ 2 μίγματα με υψηλό ποσοστό κενών και ως εκ τούτου μειωμένης διάρκειας ζωής.

Οι νέες Τεχνικές Οδηγίες δεν περιλαμβάνουν στοιχεία που απαιτούν δοκιμαστική εφαρμογή αλλά αποτελούν συνέχεια χρησιμοποιουμένων από χρόνια μεθόδων κατασκευής και επομένως προτείνονται για άμεση εφαρμογή.

Στους προτεινόμενους τύπους δεν περιελήφθησαν οι πορώδεις τάπητες (ΤΥΠΟΣ 3 – Τεχνικές Οδηγίες 85), που θα πρέπει να αποτελέσουν ξεχωριστό αντικείμενο, λόγω των ιδιαιτεροτήτων του τύπου αυτού, όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα υλικά και τον τρόπο κατασκευής.

4.1.1

Ορισμοί

Η αντιολισθηρή στρώση από ασφαλτικό σκυρόδεμα είναι μια στρώση κυκλοφορίας με υψηλή μηχανική αντοχή και συγχρόνως εξαιρετικά επιφανειακά χαρακτηριστικά.

Το ασφαλτικό σκυρόδεμα που χρησιμοποιείται για την κατασκευή της αντιολισθηρής στρώσης, είναι ασφαλτόμιγμα, αυστηρά ελεγχόμενο, παραγόμενο σε μόνιμη εγκατάσταση “εν θερμώ”, από σκληρά αδρανή υλικά και καθαρή άσφαλτο τύπου 50/70 και το οποίο διαστρώνεται θερμό. Ο όρος **Ασφαλτικό Σκυρόδεμα** αφορά συνήθως ασφαλτόμιγμα με συνεχή κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών η δομή και αλληλεμπλοκή των οποίων εξασφαλίζει υψηλή μηχανική αντοχή.

Διαφοροποιήσεις ως προς την κοκκομετρική σύνθεση δίδουν τύπους ασφαλτικού σκυροδέματος, που χαρακτηρίζονται ως:

Πυκνής ή **ανοιχτής** σύνθεσης, **συνεχούς** ή **ασυνεχούς** διαβάθμισης, **τραχείας** ή **ημιτραχείας** υφής, ενώ ειδική παραλλαγή αποτελούν οι **πορώδεις** τάπητες.

4.1.2 **Αντικείμενο - Εφαρμογές**

Οι παρούσες Τεχνικές Οδηγίες αφορούν την κατασκευή αντιολισθηρής στρώσης κυκλοφορίας από ασφαλτικό σκυρόδεμα συνεχούς διαβάθμισης – ημιτραχείας υφής (ΤΥΠΟΣ 1) και ασφαλτικό σκυρόδεμα ανοιχτής ή ασυνεχούς διαβάθμισης – τραχείας υφής (ΤΥΠΟΣ 2), για στρώσεις κανονικού πάχους 3 – 4 εκατοστών.

Το ασφαλτικό σκυρόδεμα που χρησιμοποιείται για την κατασκευή αντιολισθηρής στρώσης, είναι ασφαλτόμιγμα παραγόμενο και διαστρωνόμενο εν θερμώ, αυστηρά ελεγμένης συνθέσεως, από καθαρή ή τροποποιημένη με βελτιωτικά άσφαλτο και σκληρά αδρανή υλικά. Με τη μέθοδο αυτή, λόγω της υψηλής μηχανικής αντοχής του ασφαλτικού σκυροδέματος, εξασφαλίζεται αφενός μεν η ενίσχυση του οδοστρώματος (όταν γίνεται σε πάχη μεγαλύτερα των 4 cm) και αφετέρου η επίτευξη εξαιρετικών επιφανειακών χαρακτηριστικών ομαλότητας, ομοιομορφίας, αντίστασης σε ολίσθηση και επιφανειακής υφής. Εφαρμόζεται σε νέες κατασκευές σε οδούς με σημαντική κυκλοφορία και για την αποκατάσταση – συντήρηση παλαιών οδοστρωμάτων. Σε περίπτωση εφαρμογής λεπτών στρώσεων σε παλαιά οδοστρώματα, θα πρέπει προηγουμένως να ελέγχεται η επάρκεια της φέρουσας ικανότητας του υποκείμενου οδοστρώματος, η ομαλότητα της επιφάνειας και να εξασφαλίζεται η ικανοποιητική συγκόλληση της τελικής στρώσης. Μία αποτελεσματική προετοιμασία, για τις συνήθεις περιπτώσεις φθορών, είναι το φρεζάρισμα εν ψυχρώ και στη συνέχεια μια ισχυρή συγκολλητική επάλειψη με κατιονικό γαλάκτωμα.

Εκτός από στρώση κυκλοφορίας, ο **Τύπος 1** μπορεί εφαρμοζόμενος σε μεγαλύτερα πάχη, να χρησιμοποιηθεί ως δομική στρώση του οδοστρώματος (βάση συνδετική ή ισοπεδωτική). Μπορεί επίσης, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλου τύπου σκληρής ασφάλτου (πχ. 10 – 20), να εφαρμοσθεί ως ασφαλτικό σκυρόδεμα υψηλού μέτρου δυσκαμψίας (AFNOR NFP 98 – 141) σε ειδικές περιπτώσεις ενίσχυσης οδοστρωμάτων

4.1.3 **Κριτήρια επιλογής τύπου και πάχους κατασκευαζόμενων στρώσεων**

Τα ασφαλτομίγματα της ασφαλτικής, αντιολισθηρής στρώσης τα διακρίνουμε σε δύο τύπους:

ΤΥΠΟΣ 1: Ασφαλτικό σκυρόδεμα πυκνής σύνθεσης – ημιτραχείας υφής, με ονομαστικό μέγεθος αδρανών 12,5 mm ή 9,5 mm.

Εφαρμόζεται σε περιπτώσεις, που ενδιαφέρει, πέραν από την εξασφάλιση της αντιολισθρότητας, η ενίσχυση και η στεγανότητα του οδοστρώματος. Η επίτευξη επαρκούς μακρούφης εξαρτάται από τη μελέτη συνθέσεως ενώ η διατήρησή της χρονικά από τις χαρακτηριστικές μηχανικές ιδιότητες των αδρανών (αντοχή σε απότριψη).

ΤΥΠΟΣ 2: Ασφαλτικό σκυρόδεμα ανοιχτής σύνθεσης – τραχείας υφής, με ονομαστικό μέγεθος αδρανών 12,5 mm ή 9,5 mm.

Με τον τύπο αυτό, εξασφαλίζεται μεγαλύτερη μακροϋφή, με αποτέλεσμα την καλύτερη διατήρηση της αντίστασης σε ολίσθηση και στις υψηλές ταχύτητες. Λόγω αυξημένου ποσοστού κενών, η διάρκεια ζωής του ασφαλτοτάπητα είναι σχετικά μικρότερη, σε σύγκριση με τον τύπο 1.

Τα χρησιμοποιούμενα κανονικά πάχη, που συνιστώνται για τους δύο τύπους ασφαλτομίγματος, είναι τα ακόλουθα :

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Τύπος ασφαλτομίγματος	Κανονικό πάχος στρώσης για εφαρμογή
Τύποι 1και 2 με ονομαστικό μέγεθος μέγιστου κόκκου: 12,5 χλσ	3 - 4 εκ.
Τύποι 1και 2 με ονομαστικό μέγεθος μέγιστου κόκκου: 9,5 χλσ	2,5 - 3,5 εκ.

4.2 ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

4.2.1 Αδρανή Υλικά

Τα αδρανή υλικά διακρίνονται σε **φυσικά** και **τεχνητά**. Φυσικά λέγονται τα αδρανή που προέρχονται από θραύση πετρώματος ή φυσικών αποθέσεων (ποταμών, χειμάρρων ή ορυχείων). Τεχνητά ορυκτής προέλευσης λέγονται τα αδρανή που προέρχονται από θραύση παραπροϊόντων βιομηχανιών (πχ σκωρίες μεταλλουργίας) ή από θερμική επεξεργασία ορυκτών (πχ πεφρυγμένος βωξίτης).

Αναλόγως του μεγέθους διακρίνονται σε:

Χονδρόκοκκα: συγκρατούμενα στο κόσκινο No 8 (2,36 mm).

Λεπτόκοκκα: διερχόμενα από το κόσκινο No 8 και συγκρατούμενα στο κόσκινο No 200 (75 μ).

Παιπάλη ή φίλλερ: διερχόμενα από το κόσκινο No 200.

4.2.1.1. Χονδρόκοκκο υλικό.

Επειδή στο ασφαλτικό σκυρόδεμα η αντιολισθηρότητα εξασφαλίζεται κυρίως από το χονδρόκοκκο κλάσμα των αδρανών, θα πρέπει αυτό να αποτελείται κατά 100% από θραύση φυσικού ή τεχνητού αδρανούς υλικού με τα προδιαγραφόμενα μηχανικά χαρακτηριστικά, να έχει μεγάλη καθαρότητα χωρίς επικάλυψη αργίλου ή φίλλερ και να είναι απαλλαγμένο από επιβλαβείς προσμίξεις (βώλους αργίλου, οργανικά ή άλλα μαλακά εύθρυπτα υλικά).

Στην περίπτωση που το χονδρόκοκκο κλάσμα προέρχεται από φυσικές αποθέσεις ποταμών ή χειμάρρων, οι προς θραύση κροκάλες θα πρέπει να συγκρατούνται σε κόσκινο με άνοιγμα οπής τριπλάσιο του ονομαστικού μεγέθους των κόκκων και το **80%** τουλάχιστον των κόκκων που συγκρατούνται στο κόσκινο No 4, να έχει μια τουλάχιστον θραυσιγενή επιφάνεια.

4.2.1.1.1. Σχήμα κόκκων.

Οι κόκκοι πρέπει να είναι κατά το δυνατόν κυβοειδούς μορφής. Ο έλεγχος του σχήματός τους θα γίνεται με τη μέθοδο BS 812 (παράγρ. 105.1) με προσδιορισμό, για το συγκρατούμενο στο κόσκινο 6,3 mm (1/4") υλικό, του δείκτη πλακοειδούς (Flakiness Index), ο οποίος δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερος από **30%**.

4.2.1.1.2. Μηχανικές ιδιότητες.

Οι απαιτήσεις για τις χαρακτηριστικές μηχανικές ιδιότητες του χονδρόκοκκου αδρανούς υλικού δίνονται σε συνάρτηση με τον προβλεπόμενο κυκλοφοριακό φόρτο, ο οποίος καθορίζεται είτε με τη μελέτη πάχους του οδοστρώματος, όταν πρόκειται για νέες κατασκευές, είτε από τις υφιστάμενες συνθήκες κυκλοφορίας, όταν πρόκειται για συντήρηση παλαιών οδοστρωμάτων.

Τα όρια «ημερήσιου κυκλοφοριακού φόρτου ανά λωρίδα», που δίνονται στους παρακάτω πίνακες, αναφέρονται σε συνήθεις συνθέσεις κυκλοφορίας (μέχρι 15% φορτηγά με ωφέλιμο φορτίο πάνω από 5 tons). Σε δρόμους με ειδική σύνθεση κυκλοφορίας απαιτείται ιδιαίτερη μελέτη για την κατάταξη της κατηγορίας κυκλοφορίας.

4.2.1.1.3. Δείκτης αντίστασης σε στίλβωση PSV (Polished Stone Value) κατά BS 812

Ελάχιστες τιμές **Δείκτη αντίστασης σε στίλβωση, (PSV)** σε σχέση με την επικινδυνότητα της θέσης και την κυκλοφορία:

	Κυκλοφορία	Μέση	Βαριά	Πολύ βαριά
Κατηγορία θέσης	Ημερήσιος κυκλοφοριακός φόρτος ανά λωρίδα	500 – 3000	3000 – 8000	Πάνω από 8000
A	Επικίνδυνες θέσεις	50	54	62
B	Συνήθεις θέσεις	44	50	56

Οι θέσεις χαρακτηρίζονται σε κατηγορίες κινδύνου ως εξής:

A. Επικίνδυνες θέσεις:

- προσεγγίσεις σε σηματοδότες
- κυκλικοί κόμβοι και προσεγγίσεις σε κόμβους
- καμπύλες σε οριζοντιογραφία με ακτίνα μικρότερη από 150 m ή ακτίνα μεγαλύτερη από 150 m και μέχρι 300 m, αν συνδυάζεται με κυρτή κατακόρυφη καμπύλη με ακτίνα μέχρι 800 m, σε δρόμους με όριο ταχύτητας από 65 km/h.
- τμήματα με κλίση πάνω από 5% και μήκος πάνω από 100 m.
- είσοδοι – έξοδοι Αυτοκινητοδρόμου.

B. Συνήθεις θέσεις:

Τμήματα ευθύγραμμα ή με ακτίνα καμπυλότητας μεγαλύτερη από 150 m με κλίσεις όχι μεγαλύτερες από 5% σε:

- αυτοκινητοδρόμους
- κεντρικές αστικές αρτηρίες και κύριους υπεραστικούς δρόμους
- άλλους δρόμους με κυκλοφορία μέση, βαριά ή πολύ βαριά.

4.2.1.1.4. Δείκτης αντίστασης σε απότριψη AAV (Aggregate Abrasion Value) κατά BS 812

Οι μέγιστες επιτρεπόμενες τιμές **δείκτη αντίστασης σε απότριψη (ΑΑΒ)**, σε σχέση με την κυκλοφορία είναι:

Κυκλοφορία	Μέση	Βαριά	Πολύ βαριά
Ημερήσιος Κυκλοφοριακός φόρτος ανά λωρίδα	500 – 3000	3000 – 8000	Πάνω από 8000
Max. ΑΑΒ	10	8	6

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Ειδικά για τον Τύπο 1, με στόχο την εξασφάλιση μικρότερου ρυθμού μείωσης της μακροϋφής από την κυκλοφορία, μπορεί να απαιτηθούν αυστηρότερα όρια για το ΑΑΒ.

4.2.1.1.5 Αντίσταση σε τριβή και κρούση κατά Los Angeles κατά ASTM C 131

Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό φθοράς κατά τη μέθοδο **Los Angeles κατά ASTM C 131**, σε σχέση με την κυκλοφορία είναι:

Κυκλοφορία	Μέση	Βαριά	Πολύ βαριά
Ημερήσιος Κυκλοφοριακός φόρτος ανά λωρίδα	500 – 3000	3000 – 8000	Πάνω από 8000
Μέγιστο ποσοστό φθοράς κατά Los Angeles	26%	24%	22%

Οι απαιτήσεις ως προς τις μηχανικές ιδιότητες PSV, ΑΑΒ και LA είναι οι ελάχιστες απαιτητές και αν από τεχνοοικονομική άποψη είναι διαθέσιμα υλικά με καλύτερες ιδιότητες, η Υπηρεσία μπορεί να προδιαγράψει στους συμβατικούς όρους αυστηρότερα όρια επιδιώκοντας διατήρηση για μεγαλύτερο χρόνο των επιφανειακών χαρακτηριστικών του οδοστρώματος.

4.2.1.2. Λεπτόκοκκο υλικό.

Το λεπτόκοκκο κλάσμα (διερχόμενο από το κόσκινο No 8 και συγκρατούμενο στο κόσκινο No 200) πρέπει να αποτελείται από κόκκους γωνιώδεις, θραυσιγενείς και απαλλαγμένους από άργιλο ή άλλες επιβλαβείς προσμίξεις. Στις περιπτώσεις βαριάς κυκλοφορίας είναι προτιμότερο το λεπτόκοκκο υλικό να είναι της ίδιας προέλευσης με το χονδρόκοκκο.

Αν για ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΛΟΓΟ η Υπηρεσία αποφασίσει να χρησιμοποιηθεί λεπτόκοκκο υλικό άλλης συστάσεως, αυτό μπορεί να είναι ασβεστολιθικό, αλλά διερχόμενο από το κόσκινο No 10 και συγκρατούμενο στο κόσκινο No 200 και με κόκκους ιδιαίτερα ανθεκτικούς, που έχουν προέλθει από θραύση μητρικού υλικού με μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό φθοράς κατά Los Angeles (ASTM C – 131) L.A< 26%.

Στην τελευταία περίπτωση προβλέπεται αντίστοιχη μείωση της συμβατικής αποζημίωσης του Αναδόχου για την εν λόγω εργασία, λόγω της διαφοράς στην τιμή προμήθειας και μεταφοράς των δύο διαφορετικών υλικών (λεπτόκοκκο από σκληρό μητρικό πέτρωμα ως προς αντίστοιχο ασβεστολιθικό υλικό).

4.2.1.3 Παιπάλη (ή ορυκτό φίλλερ).

Η αναφερόμενη εδώ παιπάλη (υλικό διερχόμενο από το κόσκινο Νο 200) είναι το λεπτό υλικό που προστίθεται σε περίπτωση έλλειψης σαν ξεχωριστό συστατικό στο ασφαλτόμιγμα για να συμπληρώσει την κοκκομετρική διαβάθμιση των μίγματος των αδρανών.

Μπορεί να είναι λιθοσύντριμμα ορυκτής ή άλλης προέλευσης (σκόνη από σκωρίες), υδράσβεστος, τσιμέντο, ιπτάμενη τέφρα ή άλλη κατάλληλη ορυκτή ύλη, η οποία κατά το χρόνο της χρησιμοποίησης θα πρέπει να είναι αρκετά ξηρή, για να ρέει ελεύθερα και να μη δημιουργεί συσσωματώματα:

Κοκκομετρική διαβάθμιση παιπάλης	
Κόσκινο τετράγ. Οπής (ASTM)	Διερχόμενο %
600 μ (Νο 30)	100
300 μ (Νο 50)	90 – 100
75 μ (Νο 200)	70 – 100

Η παιπάλη δεν πρέπει να περιέχει άργιλο ή άλλη οργανική ύλη και να μην έχει πλαστικότητα (εκτός αν πρόκειται για τσιμέντο ή υδράσβεστο).

4.2.2

Ασφαλτικό συνδετικό

Ως ασφαλτικό συνδετικό για το ασφαλτικό σκυρόδεμα Τύπου 1 χρησιμοποιείται κατά κανόνα καθαρή άσφαλτος. Για ειδικές χρήσεις (πχ επιστρώσεις γεφυρών) και σε ειδικές κυκλοφοριακές συνθήκες (πχ καναλιζαρισμένη κυκλοφορία) μπορεί να χρησιμοποιηθεί τροποποιημένη άσφαλτος όταν απαιτούνται αυξημένα μηχανικά χαρακτηριστικά (αυξημένη αντοχή σε τροχαυλάκωση).

Για τα ασφαλτομίγματα ανοιχτής ή ασυνεχούς διαβάθμισης, Τύπου 2, ιδιαίτερα όταν εφαρμόζονται σε μικρά πάχη (<3 εκ) και σε βαριές κυκλοφοριακές συνθήκες συνιστάται, σύμφωνα και με τη διεθνή πρακτική, η χρήση τροποποιημένης με πολυμερή ασφάλτου. Στις λοιπές περιπτώσεις στρώσεων κανονικού πάχους (3–4εκ) και όχι ιδιαίτερα βαριές κυκλοφοριακές συνθήκες δεν απαιτείται, για τον Τύπο 2, χρήση τροποποιημένης με πολυμερή ή άλλου τύπου τροποποιητικά πρόσμικτα ασφάλτου.

4.2.2.1

Καθαρή άσφαλτος

Οι απαιτήσεις για τις χαρακτηριστικές ιδιότητες της ασφάλτου καθορίζονται στην ΠΤΠ Α 200, όπως τροποποιήθηκε μετά την καθιέρωση του τύπου 50 / 70 αντί του τύπου 40 / 50 (Απόφαση Α.Χ.Σ. 357 / 95).

Ο τύπος της ασφάλτου θα καθορίζεται από την Υπηρεσία, ανάλογα με τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής του έργου, τον τύπο της κατασκευαζόμενης στρώσης και τα χαρακτηριστικά και το μέγεθος της κυκλοφορίας.

Οι συνιστώμενοι τύποι, ανάλογα με το υψόμετρο της περιοχής του έργου, είναι οι εξής:

Υψόμετρο	Τύπος ασφάλτου
H < 500 μέτρα	50/70
500 < H < 1000 μέτρα	50/70 ή 70/100 (ή 80/100)*
H > 1000 μέτρα	70/100 (ή 80/100)

* **ΣΗΜΕΙΩΣΗ:** Η χρήση του τύπου 70/100 επιτρέπεται, όταν η κατασκευή γίνει στους χειμερινούς μήνες και όταν ο προβλεπόμενος κυκλοφοριακός φόρτος δεν είναι υψηλός.

4.2.2.2 Βελτιωτικό Προσφύσεως (αντιϋδροφιλο).

Η προσθήκη βελτιωτικού προσφύσεως στην άσφαλτο θα γίνεται στις περιπτώσεις χρησιμοποιήσεως αδρανών υλικών, που παρουσιάζουν υδροφιλία ή σε ειδικές περιπτώσεις, που θα καθορίζει η Υπηρεσία.

Ο τύπος και το ακριβές ποσοστό του αντιϋδροφίλου θα καθορίζεται από το Εργαστήριο με τη δοκιμή εμβαπτισμού – θλίψης.

4.3

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

Η εργαστηριακή μελέτη του καθοριζόμενου από τα συμβατικά τεύχη τύπου ασφαλτομίγματος, για τον προσδιορισμό των βέλτιστων αναλογιών συνθέσεως (κατά βάρος) των υλικών: ασφαλτικού συνδετικού, βελτιωτικού πρόσφυσης, αδρανών υλικών και πρόσθετης παιπάλης, θα γίνεται κατά την μεθοδολογία MARSHALL, όπως περιγράφεται στο εγχειρίδιο MS – 2 του ASPHALT INSTITUTE, με βάση τα κριτήρια του Πίνακα 2 και τις απαιτήσεις για την επιφανειακή υφή.

4.3.1

Σύνθεση αδρανών υλικών

Ο αρχικός (ογκομετρικός) προσδιορισμός των αναλογιών συνθέσεως των αδρανών υλικών, ώστε να προκύψει συνολικό μίγμα εντός των επιθυμητών ορίων του Πίνακα 1, μπορεί να γίνει με σύνθεση δυο ή περισσοτέρων κλασμάτων χονδρόκοκκου, λεπτοκόκκου και, αν απαιτείται, πρόσθετης παιπάλης.

Τα συνιστώμενα κλάσματα για την ευκολότερη επίτευξη της επιδιωκόμενης κοκκομετρικής σύνθεσης είναι τα εξής:

ΤΥΠΟΣ 1 και 2: 0 – 2,36, 0 – 4,75, 4,75 – 6,3, 6,3 – 9,5 ή 6,3 – 12,5.

ΤΥΠΟΣ 2: (Ασυνεχής διαβάθμιση): 0 – 2,36, 4,75 – 6,3, 6,3 – 9,5 ή 6,3 – 12,5.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Η βέλτιστη αναλογία σύνθεσης των αδρανών που προκύπτει αρχικά πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι αναλογία κατ' όγκον. Εάν τα ειδικά βάρη των αδρανών διαφέρουν σημαντικά ($> 20\%$), η αναλογία αυτή μπορεί να δοθεί και ως αναλογία κατά βάρος. Εάν όμως υπάρχει σημαντική διαφορά (πχ. Σμύριδα ή σκωρία ως χονδρόκοκκο με ασβεστολιθικό ως λεπτόκοκκο) θα πρέπει να γίνει αναγνωρή της αναλογίας κατ' όγκον σε αναλογία κατά βάρος για την παραγωγή του ασφαλτομίγματος.
2. Για τον τύπο 1 το ποσοστό το διερχόμενο από το κόσκινο No 8 (2,36 mm), που διαχωρίζει χονδρόκοκκο από λεπτόκοκκο αδρανές, είναι αυτό που ρυθμίζει την επίτευξη της επιδιωκόμενης επιφανειακής υφής. Μίγματα με κοκκομετρική καμπύλη στο πάνω όριο, δίνουν επιφάνεια με σχετικά λεπτή υφή, ενώ μίγματα στο κάτω όριο δίνουν επιφάνεια περισσότερο αδρή.
3. Για τον τύπο 2 ισχύουν επίσης τα ίδια, ως προς το πάνω ή το κάτω όριο των κοκκομετρικών ορίων του πίνακα. Επιπλέον τα επίπεδα επιφανειακής υφής μπορεί να αυξηθούν εάν εφαρμοσθεί ασυνεχής κοκκομετρική διαβάθμιση, δηλαδή απουσία ή περιορισμός του κλάσματος από 2,36 – 4,75 mm, το οποίο σε καμμια περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει το 8% κατά βάρος στο συνολικό μίγμα των αδρανών υλικών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.

Κοκκομετρική σύνθεση συνολικού μίγματος αδρανών υλικών.

Μέγεθος κοσκίνου τετραγωνικής οπής	Τύπος 1 Συνεχούς διαβάθμισης Ημιτραχείας υφής.	Τύπος 2 Ανοιχτής ή ασυνεχούς διαβάθμισης Τραχείας υφής.

(ASTM).	Ονομαστικό μέγεθος			
	12,5 mm	9,5 mm	12,5 mm	9,5 mm
	Ποσό συνολικά διερχόμενο από κάθε κόσκινο σε ποσοστό (%) κατά βάρος.			
15,9 mm (5/8 in)	100	-	100	-
12,5 mm (1/2 in)	88 – 100	100	85-100	100
9,5 mm (3/8 in)	70-85	88-100	65-90	75-100
6,3 mm (1/4 in)	52 – 68	65-80	40-64	50-74
4,75 mm (No 4)	40-55	50-65	20-40	24-42
2,36 mm (No 8)	28-42	32-45	18-35	20-40
1,18 mm (No 16)	-	-	15-30	16-34
0,30 mm (No 50)	12-22	14-23	10-20	10-22
0,07 mm (no200)	4-10	4-10	5-8	5-8
Πάχος στρώσης mm Όρια εφαρμογής	3 – 4	2,5 – 3,5	3 - 4	2,5 – 3,5

4.3.2 Έλεγχος καθαρότητας συνολικού μίγματος αδρανών

Επί του μίγματος των αδρανών υλικών πριν από την προσθήκη της ασφάλτου και του πρόσθετης παιπάλης, θα γίνεται προσδιορισμός του **ισοδύναμου άμμου**, σύμφωνα με την πρότυπη μέθοδο AASHTO T 176.

Το ισοδύναμο άμμου (S.E.) πρέπει να είναι μεγαλύτερο του **55**.

4.3.3 Ποσοστό Ασφάλτου – Χαρακτηριστικά κατά Marshall

Μετά τον καθορισμό των αναλογιών των αδρανών για την επίτευξη της επιθυμητής κοκκομετρικής διαβάθμισης, ακολουθεί ο προσδιορισμός του βέλτιστου ποσοστού ασφάλτου με τη μέθοδο Marshall. Τα χαρακτηριστικά κατά Marshall, τα κενά, καθώς και τα κριτήρια για τον έλεγχο της υδροφιλίας με τη δοκιμή εμβάπτισης – θλίψης, δίδονται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Χαρακτηριστικά μιγμάτων

Χαρακτηριστικά	Τύπος 1	Τύπος 2
Συμπύκνωση, αριθμός κτύπων σε κάθε πλευρά του δοκιμίου	75	50
Ευστάθεια στους 60° C N. (Newton)	8000	7000
Παραμόρφωση δοκιμών, (mm).	2 – 4	3 – 5
Κενά αέρος % συμπυκνωμένου ασφαλτομίγματος	4 – 6	8 – 12
Ελάχιστος λόγος αντοχών στη δοκιμή εμβάπτισης – θλίψης.	0,8	0,7
Όρια ποσοστού (%) ασφάλτου για τη μελέτη και αδρανή με ε. β. 2,65.	5 – 6	4,5 – 5,5

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σε περιπτώσεις αδρανών υλικών με μεγάλη απορροφητικότητα (>1% κατά ASTM C127), ο προσδιορισμός των κενών του συμπυκνωμένου ασφαλτομίγματος θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τη μέθοδο ASTM D 3203.

Το ίδιο απαιτείται για τη μελέτη σύνθεσης και τον ποιοτικό έλεγχο κατά την διάστρωση μιγμάτων με αδρανή των οποίων τα ειδικά βάρη διαφέρουν σημαντικά (>20%).

4.4 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

4.4.1 Παραγωγή του ασφαλτομίγματος

Παράγεται στις ίδιες εγκαταστάσεις με τα συνήθη ασφαλτομίγματα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της πρότυπης τεχνικής προδιαγραφής ASTM B 995 – 95 b.

Επειδή η ψύξη των ασφαλτομιγμάτων που διαστρώνονται σε λεπτό πάχος (3-4 cm) είναι ταχεία, οι θερμοκρασίες παραγωγής είναι κάπως υψηλότερες, από τις αντίστοιχες των

ασφαλτομιγμάτων συνήθους πάχους. Οι συνιστώμενες θερμοκρασίες ανάμιξης (θερμοκρασία στην έξοδο του αναμικτήρα), δίδονται στον Πίνακα 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. Θερμοκρασία ανάμιξης

Τύπος ασφάλτου	Θερμοκρασία ανάμιξης
50 – 70	140 – 168 ⁰ C
70 – 100	140 – 163 ⁰ C

Επισημαίνεται η ανάγκη τήρησης των θερμοκρασιών και κυρίως κατά την ανάμιξη, λόγω του κινδύνου αλλοίωσης της ασφάλτου. Κατά τη μεταφορά του ασφαλτομίγματος, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, για την ελαχιστοποίηση των θερμικών απωλειών, ώστε κατά τη διάστρωση να τηρούνται οι ελάχιστες θερμοκρασίες που αναφέρονται παρακάτω. **Γι αυτό, επιβάλλεται η κάλυψη των φορτηγών μεταφοράς ασφαλτομίγματος.**

Η όλη διαδικασία παραγωγής, μεταφοράς και διάστρωσης του ασφαλτομίγματος θα πρέπει, τουλάχιστον στα έργα μεγάλης κλίμακας να επιζητείται να είναι πιστοποιημένη κατά ISO – 9002 από τον ΕΛΟΤ ή άλλο αρμόδιο φορέα πιστοποίησης.

4.4.2 Συγκολλητική Επάλειψη

Λόγω του μικρού πάχους των αντιολισθηρών ταπήτων, απαιτείται συγκολλητική επάλειψη με μικρή ποσότητα ασφαλτικού γαλακτώματος (να παραμένουν τελικά **300 gr/m²** ασφαλτικού συνδετικού), για την αποφυγή δημιουργίας επιφάνειας ολίσθησης του τάπητα πάνω στην επιφάνεια έδρασης του.

Αποβλέποντας στην επιτυχία μιας ομοιογενούς επάλειψης πάνω σε όλη την επιφάνεια, η διάχυση πρέπει να πραγματοποιείται με διανομέα ασφάλτου και με αραιωμένο ασφαλτικό γαλάκτωμα, με περιεκτικότητα 30% σε άσφαλτο. (Γαλάκτωμα με περιεκτικότητα σε άσφαλτο πχ. 60% αραιώνεται προσεκτικά, με προσθήκη υδατικής φάσης 100% - ζητούνται οδηγίες από το εργοστάσιο παραγωγής του γαλακτώματος – για λήψη γαλακτώματος που να δίνει υπόλειμμα ασφαλτικού 30%)

4.4.3 Διάστρωση ασφαλτικού σκυροδέματος

Οι ελάχιστες θερμοκρασίες διάστρωσης εξαρτώνται από τον τύπο του ασφαλτομίγματος και της ασφάλτου, το πάχος της στρώσης και τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες και θα καθορίζονται από την Υπηρεσία. Τα συνήθη όρια θερμοκρασιών δίδονται στον Πίνακα 4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. Θερμοκρασία διάστρωσης

Τύπος ασφάλτου	Θερμοκρασία διάστρωσης
50 – 70	125 – 140 ⁰ C
70 – 100	120 – 135 ⁰ C

4.4.3.1 Καιρικοί περιορισμοί

Σε περίπτωση βροχής, δυνατού ανέμου και χαμηλών θερμοκρασιών περιβάλλοντος (κάτω των 10° C), οι εργασίες θα διακόπτονται. Ειδικά στις περιπτώσεις λεπτών στρώσεων (2,5 – 3 cm), θα πρέπει να επιδιώκονται ευνοϊκότερες καιρικές συνθήκες και πάντως η θερμοκρασία περιβάλλοντος να είναι άνω των 15° C.

4.4.4 Συμπύκνωση

Για την συμπύκνωση των ταπτήτων τύπου 1 ισχύουν τα αναφερόμενα στην ΠΤΠ A265 (παράγρ. 4.10) καθώς και στο Κεφ. 7 του Εγχειρίδιου MS – 8 “ THE ASPHALT HANDBOOK” του ASPHALT INSTITUTE.

Για τους τάπητες τύπου 2, ανοιχτής ή ασυνεχούς διαβάθμισης απαιτείται ελαφρότερη κυλίνδρωση με οδοστρωτήρα 10 – 12 τόνων, με λείους κυλίνδρους. Συνήθως αρκούν 2 – 3 διελεύσεις, αλλά ο αριθμός διελεύσεων καθώς και το είδος και η ταχύτητα των οδοστρωτήρων, θα προσδιοριστεί επτακριβώς κατά την κατασκευή του δοκιμαστικού τμήματος.

Η υπερβολική συμπύκνωση ή συμπύκνωση όταν το ασφαλτόμιγμα έχει ψυχθεί, θα οδηγήσει σε θραύση των αδρανών.

4.5 ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

4.5.1 Έλεγχοι υλικών & κατασκευής

Ισχύουν οι γενικές αρχές που εφαρμόζονται και για τα συνήθη ασφαλτομίγματα (ΠΤΠ A265, παράγρ. 6 & 7). Ιδιαίτερη προσοχή εφιστάται στην ποιότητα των χονδρόκοκκων αδρανών, από τα οποία κυρίως εξαρτάται η αντιολισθηρότητα της στρώσης.

Οι εκτελούμενοι εργαστηριακοί έλεγχοι είναι οι εξής:

α. Ασφαλτικό συνδετικό.

Για την καθαρή άσφαλτο ισχύουν τα προβλεπόμενα στην ΠΤΠ A200, σε συνδυασμό με την Απόφαση ΑΧΣ 357 / 95.

Για την τροποποιημένη με πολυμερή άσφαλτο, μέχρι τη σύνταξη Ελληνικού Προτύπου, θα εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις προδιαγραφές ASTM D 5840 – 95, D5841 – 95 & D 5892 – 96 α.

β. Αδρανή υλικά.

- Δείκτης πλακοειδούς (Flakiness Index) BS 812 Part 105.1 : 1989
- Δείκτης αντίστασης σε στίλβωση (PSV) BS 812 Part 114 : 1989
- Δείκτης φθοράς σε απότριψη (AAV) BS 812 Part 113 : 1990
- Φθορά σε τριβή και κρούση (Los Angeles) ASTM C 131 : 96

γ. Ασφαλτόμιγμα.

Κενά αέρος στο συμπυκνωμένο ασφαλτόμιγμα ASTM D 3203 – 94 και ASTM D 1188 – 96.

δ. Τελική επιφάνεια.

Επιφανειακή υφή (μέθοδος κηλίδας της άμμου) ASTM E 965 – 96.

4.5.2 Έλεγχος εγκατάστασης παραγωγής ασφαλτικού σκυροδέματος

Ο έλεγχος καλής λειτουργίας της κεντρικής εγκατάστασης παραγωγής και της ομοιομορφίας του παραγόμενου ασφαλτικού σκυροδέματος, θα γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για τα συνήθη ασφαλτομίγματα (παράγρ. 7 της ΠΤΠ A265), σε συνδυασμό με την προδιαγραφή ASTM D 995 – 95b.

Ο έλεγχος της ομοιομορφίας του παραγόμενου ασφαλτομίγματος και της εφαρμογής της μελέτης συνθέσεως, θα γίνεται με εξέταση τριών τουλάχιστον δειγμάτων, με βάση το μέσο όρο τους.

Οι μέγιστες επιτρεπόμενες αποκλίσεις (μέσος όρος δειγμάτων) των ποσοστών κοκκομετρικής διαβάθμισης των αδρανών και του ποσοστού ασφάλτου, δίδονται στον Πίνακα 5. Επιπλέον, κανενός μεμονωμένου δειγματος οι αποκλίσεις δεν θα υπερβαίνουν τα όρια αυτά, επαυξημένα κατά 20%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. Αποκλίσεις κοκκομετρικής διαβάθμισης

Μέγεθος κόσκινου	Ανοχή επί των ποσοστών διερχομένων %
12,50 mm (1/2 in) και άνω	± 8
9,50 mm (3/8 in)	± 7
4,75 mm (N 4)	± 7

Μέγεθος κόσκινου	Ανοχή επί των ποσοστών διερχομένων %
2,36 mm (N 8)	± 6
1,18 mm (N 16)	± 6
0,60 mm (N 30)	± 5
0,30 mm (N 50)	± 5
0,075 mm (N 200)	± 3
Άσφαλτος % κατά βάρος στο ασφαλτόμιγμα	± 4

Παρατήρηση: Αν με την εφαρμογή των παραπάνω ανοχών προκύψει καμπύλη εκτός των επιτρεπομένων ορίων του Πίνακα 2, αυτό δεν θα αποτελέσει λόγο απόρριψης του υλικού.

4.5.3 Έλεγχοι και απαιτήσεις για την τελική στρώση

Μετά την τελική συμπύκνωση, ακολουθούν οι παρακάτω έλεγχοι της ασφαλτικής στρώσης, για να διαπιστωθεί, κατά πόσον ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που περιλαμβάνει η σύμβαση του έργου:

α. Στάθμη.

Η τελική επιφάνεια πρέπει να ανταποκρίνεται στην «ερυθρά» της μελέτης (σε συνδυασμό με την προβλεπόμενη επίκλιση), με αποκλίσεις όχι μεγαλύτερες των ± 5 mm.

β. Ομαλότητα.

Παράλληλα στον άξονα της οδού, οι κυματισμοί ή άλλες τοπικές ανωμαλίες, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 5 mm. Η μέτρηση θα πραγματοποιείται με 4μετρο πήχη.

Εγκάρσια στον άξονα της οδού, οι αποκλίσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 3 mm. Η μέτρηση θα πραγματοποιείται με 3μετρο πήχη.

Ο έλεγχος της κατά μήκος ομαλότητας στο συνολικό μήκος του έργου και για όλες τις λωρίδες κυκλοφορίας, θα γίνεται με το ομαλόμετρο Bump Integrator ή άλλη διεθνώς αποδεκτή μέθοδο μέτρησης ομαλότητας, με προσδιορισμό του «δείκτη ανωμαλιών» ανά 100 m.

Ο μέγιστος επιτρεπόμενος δείκτης ανωμαλιών, για τη στρώση κυκλοφορίας είναι 130 cm/km, ενώ ο αντίστοιχος δείκτης IRI δεν μπορεί να υπερβαίνει την τιμή 1,25.

γ. Πάχος στρώσης.

Το πάχος της στρώσης θα ελέγχεται με λήψη καρώτων, σε πυκνότητα τρία (3) τουλάχιστον ανά 4000 m². Ο αριθμητικός μέσος όλων των μετρήσεων πρέπει να είναι ίσος ή μεγαλύτερος από το πάχος που καθορίζει η σύμβαση του έργου. Καμία μεμονωμένη μέτρηση δεν πρέπει να υπολείπεται του προδιαγραφόμενου πάχους περισσότερο από 10%, εκτός αν καθορίζει διαφορετικά η Υπηρεσία (πχ. Επιστρώσεις σε παλαιό ασφαλτικό υπόστρωμα).

δ. Βαθμός συμπύκνωσης.

Ο έλεγχος της συμπύκνωσης γίνεται με σύγκριση της πυκνότητας του τάπητα, στο έργο (στα δοκίμια που κόπηκαν για τον έλεγχο του πάχους), με την εργαστηριακή πυκνότητα κατά Marshall, που αντιστοιχεί σε κάθε παρτίδα παραγωγής ή, συνήθως, σε κάθε ημερήσια παραγωγή.

Η εργαστηριακή πυκνότητα προσδιορίζεται με συμπύκνωση κατά Marshall (ASTM D 1559 – 89) των ληφθέντων κατά τη διάστρωση δειγμάτων ασφαλτομίγματος και υπολογισμό της μέσης πυκνότητας κατά ASTM D 1188 – 96, με τον περιορισμό τήρησης της θερμοκρασίας διάστρωσης (ει δυνατόν χωρίς ψύξη και αναθέρμανση του μίγματος) και εφαρμογή του αριθμού κτύπων που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη συνθέσεως του ασφαλτομίγματος.

Η μέση τιμή του βαθμού συμπύκνωσης, δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 97% και καμιά μεμονωμένη τιμή δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 95%.

$$\text{Βαθμός..συμπύκνωσης} = \frac{\text{Πυκνότητα..Τάπητα}}{\text{Εργαστ..Πυκνότητα}} \times 100$$

ε. Επιφανειακή υφή.

Το μέσο βάθος υφής θα ελέγχεται με τη μέθοδο της κηλίδας της άμμου κατά ASTM E 965 – 96 ή με άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, το αργότερο 7 ημέρες μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής και πριν η οδός δοθεί στην κυκλοφορία., ο έλεγχος θα γίνεται σε σημεία απέχοντα τουλάχιστον 50 m μεταξύ τους και για τις ακραίες λωρίδες 50 cm από το άκρο του καταστρώματος της οδού.

Το ελάχιστο μέσο βάθος υφής για κάθε τύπο δίδεται στον Πίνακα 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. Βάθος Μακροϋφής

Ονομαστικό μέγεθος	Τύπος 1		Τύπος 2	
	12,5 mm.	9,5 mm	12,5 mm	9,5 mm
Ελάχιστο βάθος επιφανειακής υφής	0,7 mm	0,6 mm	1,0 mm	0,9 mm

4.5.4

Θερμοκρασία ασφαλτομίγματος στη θέση διάστρωσης

Σε κάθε παράδοση φορτίου αυτοκινήτου θα ελέγχεται η θερμοκρασία του μίγματος. Η θερμοκρασία δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη από 130⁰ C.

4.5.5

Δειγματοληψίες ποιοτικού ελέγχου κατασκευασμένης ασφαλτικής στρώσης

Κάθε 6000 m² από την κατασκευαζόμενη ασφαλτική στρώση θα αποκόπτονται από τυχαίες θέσεις 5 πυρήνες και θα προσδιορίζονται :

- a. το πάχος στρώσης
- β. το φαινόμενο βάρος και ποσοστό κενών (AASHTO : T-166)
- γ. το ποσοστό ασφάλτου (AASHTO : T-30 ή T-164 κατά την κρίση της Υπηρεσίας).

4.5.6

Ποσοστό ασφάλτου

Οι έλεγχοι ποσοστού ασφάλτου θα γίνονται σε δύο από τους 5 πυρήνες (παρ. 4.3.5.5) κατά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μπορεί, κατά την κρίση της, να ελαττώσει τις δοκιμές προσδιορισμού του ποσοστού ασφάλτου εφόσον τα αποτελέσματα έχουν ικανοποιητική ομοιομορφία.

4.5.7

Πυρηνικές μέθοδοι ελέγχου

Το φαινόμενο βάρος, το ποσοστό των κενών και το ποσοστό της ασφάλτου μπορούν να προσδιορίζονται και με πυρηνικές μεθόδους, εφόσον είναι διαθέσιμα τα απαραίτητα **ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ για την μέτρηση ασφαλτικών παχών όργανα.**

ΣΤ –5.1

ΑΣΦΑΛΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΟΛΙΣΘΗΡΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΜΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΑΣΦΑΛΤΟ ΕΛΑΣΤΟΜΕΡΟΥΣ ΤΥΠΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Ισχύουν γενικά ότι και στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ, με μόνη διαφορά ότι στο ασφαλτόμιγμα θα γίνει χρήση χημικών πολυμερών κατόπιν εγκεκριμένης ειδικής μελέτης σύνθεσης, ενώ η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να καθορίσει τον τύπο της ασφαλτικής στρώσης καθώς και τον τύπο του τροποποιητικού που θα χρησιμοποιηθεί.
2. Επισημαίνεται ότι ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στην Υπηρεσία προς έγκριση αντιπροσωπευτικά δείγματα από όλα τα υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στη μελέτη σύνθεσης και κατόπιν στην κατασκευή, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει και αποθηκεύσει το σύνολο, ή τουλάχιστον το μεγαλύτερο μέρος των αδρανών, που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στο έργο.

5.1 Τεχνικές Οδηγίες για την κατασκευή ασφαλτικών αντιολισθηρών στρώσεων με χρήση ελαστομερών χημικών τροποποιητικών υλικών.

Οι υπόψη οδηγίες αφορούν στην κατασκευή της ειδικού τύπου αντιολισθηράς στρώσης συμπυκνωμένου πάχους 4 εκ., με εφαρμογή χημικών πολυμερών προσθέτων σε ασφαλτομίγματα, με βάσεις οδοστρωσίας από εύκαμπτα οδοστρώματα, με εφαρμογή χημικών πολυμερών προσθέτων σε ασφαλτομίγματα.

5.1.1 Αναλογίες των υλικών κατασκευής

Για τον αντιολισθηρό τάπητα κυκλοφορίας πάχους 4 cm, οι αναλογίες των αδρανών υλικών κατασκευής του ασφαλτομίγματος θα είναι σύμφωνα με τις τεχνικές οδηγίες του άρθρου ΣΤ-4

Το βέλτιστο ποσοστό του χημικού προσθέτου στην άσφαλτο βρίσκεται συνήθως μεταξύ των ορίων 3,5 % έως 5,5 % κ. β. τροποποιημένου ασφαλτικού συνδετικού. Δηλαδή, κατά την ανάμιξη χρησιμοποιείται 3,5 % χημικό πρόσθετο και 96,5 % συμβατική άσφαλτος, αντίστοιχα 5,5 % χημικό πρόσθετο και 94,5 % συμβατική άσφαλτος.

Οι ακριβείς αναλογίες των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν (αδρανή, άσφαλτος, χημικό πρόσθετο), καθορίζονται από τη μελέτη σύνθεσης. Σε αυτή ελέγχονται 2 – 3 διαφορετικά ποσοστά χημικού προσθέτου στην άσφαλτο.

5.1.2 Μηχανικές ιδιότητες των αδρανών

Οι απαιτήσεις για τις μηχανικές ιδιότητες των αδρανών αφορούν κυρίως στα παρακάτω:

- Δείκτης αντίστασης σε στίλβωση PSV (Polished Stone Value), σύμφωνα με τη δοκιμή BS 812.
- Δείκτης αντίστασης σε απότριψη AAV (Aggregate Abrasion Value), σύμφωνα με τη δοκιμή BS 812.
- Αντίσταση σε τριβή και κρούση κατά Los Angeles, σύμφωνα με τη δοκιμή ASTM C131.

Λεπτομέρειες για τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των αδρανών περιγράφονται στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ.

5.1.3 Τύπος ασφαλτικού συνδετικού

Ο τύπος της συμβατικής ασφάλτου που θα χρησιμοποιηθεί για τη μελέτη σύνθεσης θα είναι 80/100. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ο τύπος 50/70, εφόσον αποδειχθεί ότι συνεισφέρει σε βελτιωμένη συμπεριφορά του προς διάστρωση ασφαλτομίγματος, βάσει των εργαστηριακών στοιχείων, που θα ελεγχθούν πριν την υποβολή της μελέτης σύνθεσης προς έγκριση.

5.2 Μελέτη σύνθεσης του ασφαλτομίγματος

5.2.1 Ασφαλτικό συνδετικό

Οι δοκιμές αφορούν στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών τόσο της συμβατικής, όσο και της τροποποιημένης ασφάλτου.

α) Δοκιμές στη συμβατική άσφαλτο

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration)	ASTM D 5	Όρια ανάλογα με τον τύπο της ασφάλτου

Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	Όρια ανάλογα με τον τύπο της ασφάλτου

β) Δοκιμές στην τροποποιημένη άσφαλτο

Οι δοκιμές στην τροποποιημένη άσφαλτο περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω. Σημειώνεται, ότι τα όρια θα προκύψουν από την εκάστοτε εφαρμοζόμενη μέθοδο δοκιμής, με βάση την αντίστοιχη τιμή αναφοράς που εξάγεται κατά τη διαδικασία της μελέτης σύνθεσης. Οι τιμές αναφοράς εξαρτώνται από τον τύπο της ασφάλτου και τον τύπο και το ποσοστό του προσθέτου.

Τροποποιημένη άσφαλτος με ελαστομερές πρόσθετο τύπου SBS

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration)	ASTM D 5	Στους 25 °C (100 g, 5 s)
Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	
Ολκιμότητα (Ductility)	ASTM D 113	
Δοκιμή ελαστικής επαναφοράς (Elastic Recovery) με χρήση της δοκιμής ολκιμότητας (Ductility)	ASTM D 6084 (ASTM D 113)	25 °C (επιμήκυνση 10cm) Min 75 %
Ιξώδες (Viscosity)	ASTM D 2170	Στους 135 °C
Ιξώδες (Viscosity) (*)	ASTM D 4957	Στους 60 °C
Θερμοκρασία ανάφλεξης (Flash Point) (**)	ASTM D 92	Min 232 °C
Διαλυτότητα σε τριχλωροαιθάνιο (**)	ASTM D 5546	Min 99 %
Δοκιμή διαχωρισμού (Separation) με χρήση της δοκιμής μάλθωσης (Softening Point ring and ball), ή του ιξώδους (Viscosity) στους 135 °C (***)	(ASTM D 36) (ASTM D 2170)	Στους 163 °C (48 h) Συγκριτική δοκιμή διαφόρων τύπων προσθέτων ή/και ασφάλτων
Rolling Thin-Film Oven Test	ASTM D 2872	Απώλεια (Loss): max 1 %
Thin-Film Oven Test (*)	ASTM D 1754	Απώλεια (Loss): max 1 %
Διείσδυση (Penetration) (*)	ASTM D 5	Στους 4 °C (200 g, 60 s)
Σημείο θραύσης κατά Frass	NF T 66-028	Συγκριτική δοκιμή

(*) Δοκιμή που βοηθά στην καλύτερη επιλογή του προσθέτου και του ποσοστού του στην άσφαλτο

(**) Μπορεί να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που θα προσκομίσει ο προμηθευτής του προσθέτου

(***) Απαραίτητη μόνο σε περίπτωση αποθήκευσης της τροποποιημένης ασφάλτου

5.2.2 Ασφαλτόμιγμα

α) Βασική μέθοδος

Ακολουθείται η μέθοδος Marshall. Τα όρια των χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος κατά τη μέθοδο της ευστάθειας (Marshall – ASTM D 1559) πρέπει να είναι αντίστοιχα με αυτά της A265 τύπου Β ισοπεδωτικής. Επισημαίνεται η διαφοροποίηση που απαιτείται, ως προς το ποσοστό κενών των δοκιμών Marshall (75 κτύποι ανά πλευρά), που δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 5 %.

β) Μέθοδοι προσδιορισμού των μηχανικών χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Έμμεσος προσδιορισμός του μέτρου δυσκαμψίας (Indirect Tensile Stiffness Modulus: ITSM)	BS DD 213:1993/1	Μέτρο δυσκαμψίας (Συγκριτικές δοκιμές)
Δοκιμή επαναλαμβανόμενης φόρτισης (Repeated Load Axial Test: RLAT)	BS DD 185:1993	Χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης (Συγκριτικές δοκιμές)
Έμμεσος προσδιορισμός της αντοχής σε εφελκυσμό (Indirect Tensile Strength: ITS)	prEN12697-23	(*)
Αντοχή σε θλίψη (Compressive Strength)	ASTM D 1074	(*)

(*) Δοκιμή που βοηθά στη βελτιστοποίηση του μίγματος

Εκτός από τους αναφερόμενους κανονισμούς εκτέλεσης των εργαστηριακών δοκιμών για τη μελέτη σύνθεσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αντίστοιχοι κανονισμοί άλλων χωρών. Τέτοιοι αποδεκτοί κανονισμοί (εκτός από τους Αμερικανικούς ASTM) είναι οι Γαλλικοί (NF), οι Αγγλικοί (BS) και οι Γερμανικοί (DIN / FGSV), ή ενδεχομένως οι αντίστοιχοι (εφόσον είναι σε ισχύ) Ευρωκώδικες (CEN / EN).

5.3 Ενδιάμεσο στάδιο πριν την παραγωγή του ασφαλτομίγματος

Η μελέτη σύνθεσης προσκομίζεται από τον ανάδοχο για έλεγχο και έγκρισή από την Υπηρεσία, ώστε να προκύψει η οριστικοποίηση των αναλογιών των υλικών παραγωγής του ασφαλτομίγματος.

Τα στοιχεία της εγκεκριμένης μελέτης σύνθεσης θα διαβιβαστούν από την Υπηρεσία σε ανεξάρτητο πραγματογνώμονα της επιλογής της. Ο ανάδοχος θα προσκομίσει τα υλικά, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση της μελέτης σύνθεσης -και τα οποία ταυτίζονται με αυτά που θα χρησιμοποιηθούν κατά την κατασκευή των στρώσεων- στον ανεξάρτητο πραγματογνώμονα για την πραγματοποίηση δοκιμών προσδιορισμού των μηχανικών χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος με τη δοκιμή του έμμεσου προσδιορισμού του μέτρου δυσκαμψίας (Indirect Tensile Stiffness Modulus) και τη δοκιμή επαναλαμβανόμενης φόρτισης (Repeated Load Axial Test). Τα αποτελέσματα των δοκιμών θα αποτελέσουν τα όρια για τον έλεγχο της παραγωγής του τροποποιημένου ασφαλτομίγματος. Τα μηχανικά χαρακτηριστικά που θα ελεγχθούν, θα είναι:

- Η δυσκαμψία σε θερμοκρασία εργαστηρίου (20 – 25 °C) και σε θερμοκρασία 40°C
- Τα χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης σε θερμοκρασία 40°C..

5.4 Κατασκευή

5.4.1 Παραγωγή του ασφαλτομίγματος.

Τα βελτιωμένα με χημικά πολυμερή πρόσθετα ασφαλτομίγματα παράγονται στις ίδιες εγκαταστάσεις με τα συνήθη (συμβατικά) ασφαλτομίγματα. Η προσθήκη του χημικού προσθέτου (τύπου SBS ή αναλόγου) θα γίνεται με προανάμιξη του προσθέτου με την άσφαλτο.

Η προανάμιξη του προσθέτου στην άσφαλτο θα γίνεται με ευθύνη του προμηθευτή του προσθέτου και του Αναδόχου σε σύστημα που θα μεταφερθεί επί τόπου στην εγκατάσταση

παραγωγής του ασφαλτομίγματος. Έτσι θα ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος διαχωρισμού του προσθέτου από το ασφαλτικό συνδετικό. Απαιτείται επίσης η ύπαρξη μίας επί πλέον δεξαμενής -κατάλληλης για την επαρκή κάλυψη κατ' ελάχιστον της ημερήσιας παραγωγής- για την αποθήκευση της τροποποιημένης ασφάλτου στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος, ακολουθώντας πάντοτε τις οδηγίες του προμηθευτή. Οι οδηγίες αυτές αφορούν κυρίως στον τρόπο διατήρησης εν θερμώ της τροποποιημένης με χημικά πολυμερή πρόσθετα ασφάλτου (π.χ. απαιτούμενη θερμοκρασία, περιοδική ελαφρά ανάμιξη είτε με κατάλληλο μηχανικό αναδευτήρα, είτε με ανακυκλωτή).

Επιπλέον, ο προμηθευτής του τροποποιητικού ή της τροποποιημένης ασφάλτου πρέπει να προσκομίσει τα τεχνικά χαρακτηριστικά της, τα βασικότερα από τα οποία είναι η διείσδυση και η μάλθωση, ή και άλλα δευτερεύοντα στοιχεία όπως η ολκιμότητα, το ιξώδες, η πυκνότητα, η θερμοκρασία ανάφλεξης, η διαλυτότητα σε οργανικούς διαλύτες, το σημείο θραύσης κατά Fraass, κατ' ελάχιστον πάντως, τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.2.1 (β) της παρούσας. Τα χαρακτηριστικά αυτά θα ελεγχθούν κατά τη διαδικασία της μελέτης σύνθεσης.

Άλλα χρήσιμα στοιχεία που εξαρτώνται από την τελική επιλογή τροποποιητικού είναι οι θερμοκρασίες άντλησης και ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου, καθώς και οι συνιστώμενες θερμοκρασίες (μέγιστη, ελάχιστη) διάστρωσης του ασφαλτομίγματος. Οι θερμοκρασίες αυτές πρέπει να είναι κατά κανόνα 10 – 15 oC μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες θερμοκρασίες των συμβατικών ασφάλτων ή ασφαλτομιγμάτων. Η θερμοκρασία περιβάλλοντος πρέπει να είναι κατά 5 oC ανώτερη των προβλεπόμενων κατά τη διάστρωση συμβατικών ασφαλτομιγμάτων. Δεν πρέπει να γίνεται διάστρωση, όταν η θερμοκρασία περιβάλλοντος είναι κατώτερη των 15 oC, επιθυμητό είναι δε, η θερμοκρασία να μην είναι κατώτερη των 20 °C. Σε περίπτωση ανάγκης διάστρωσης σε χαμηλότερες θερμοκρασίες ($10^{\circ}\text{C} \leq T < 15^{\circ}\text{C}$) απαιτείται ειδική έγκριση της Επίβλεψης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι επίσης η εγγύηση που πρέπει να δώσει ο προμηθευτής της τροποποιημένης ασφάλτου, για τη σταθερότητά της κατά τη μεταφορά και την αποθήκευσή της (storage stability). Για το σκοπό αυτό, πρέπει να προσκομίσει πρόγραμμα διασφάλισης ποιότητας (Quality plan) και σχετικά πιστοποιητικά ISO όποιου τύπου κριθεί σκόπιμο από την Υπηρεσία και τους ανεξάρτητους συμβούλους της, σύμφωνα με το τελικά χρησιμοποιούμενο τροποποιητικό υλικό.

Η μέγιστη θερμοκρασία παραγωγής του ασφαλτομίγματος καθορίζεται από την Υπηρεσία, σύμφωνα και με τις οδηγίες του προμηθευτή του τελικά επιλεγόμενου προσθέτου. Ενδεικτικά, αναφέρεται ως θερμοκρασία ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου περί τους 170 oC, (ή θερμοκρασία, κατά την οποία θα έχει ιξώδες 150 – 190 CST), ενώ η θερμοκρασία άντλησής της από τη δεξαμενή θα είναι κατά 5 – 10 oC μεγαλύτερη. Η θερμοκρασία των αδρανών δεν θα πρέπει να είναι πλέον των 5 oC κατώτερη από τη θερμοκρασία ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου

5.4.2 Δοκιμαστική παραγωγή ασφαλτομίγματος

Πριν από την κατασκευή, επιβάλλεται η δοκιμαστική παραγωγή του ασφαλτομίγματος.

Οι συμβατικές δοκιμές, θα γίνουν από το εργαστήριο της Υπηρεσίας και θα περιλαμβάνουν τις παραμέτρους της σύνθεσης του υλικού (ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών).

Με την παρουσία εκπροσώπου του ανεξάρτητου πραγματογνώμονα, θα ληφθούν δείγματα από τη δοκιμαστική παραγωγή, τα οποία θα ελεγχθούν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.3. Τα αποτελέσματα των εξειδικευμένων αυτών δοκιμών, που αφορούν στον

προσδιορισμό των μηχανικών χαρακτηριστικών του υλικού (δυσκαμψία, χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης), δεν πρέπει να υπολείπονται από τα αντίστοιχα της εγκεκριμένης μελέτης σύνθεσης περισσότερο από 10 %.

Τα αποτελέσματα όλων των εργαστηριακών δοκιμών θα συγκριθούν με τα αντίστοιχα της μελέτης σύνθεσης και είτε θα γίνει αποδοχή του υλικού, είτε θα γίνουν οι κατάλληλες διορθωτικές παρεμβάσεις στη διαδικασία της παραγωγής του ασφαλτομίγματος.

5.4.3 Δοκιμαστική διάστρωση

Δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη των εργασιών διάστρωσης, θα κατασκευαστεί δοκιμαστικό τμήμα μήκους τουλάχιστον 100 m, σε πλάτος μίας λωρίδας κυκλοφορίας. Έτσι, θα διαπιστωθεί και θα ελεγχθεί η δυνατότητα κατασκευής του έργου και θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν πιθανά προβλήματα. Η θερμοκρασία διάστρωσης θα οριστεί από την Υπηρεσία, σύμφωνα και με τις οδηγίες του προμηθευτή του χημικού προσθέτου. Ενδεικτικά, αναφέρεται θερμοκρασία διάστρωσης 140 – 155 oC (ή θερμοκρασία, κατά την οποία η τροποποιημένη άσφαλτος θα έχει ιξώδες 250 – 310 CSt).

Θα ληφθούν δείγματα του ασφαλτομίγματος της διάστρωσης, καθώς και πυρήνες από την έτοιμη στρώση.

Οι συμβατικές δοκιμές, θα γίνουν από το εργαστήριο της Υπηρεσίας και θα περιλαμβάνουν τις παραμέτρους της σύνθεσης του υλικού (ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών).

Θα διεξαχθούν επίσης και οι συνήθεις έλεγχοι της ασφαλτικής στρώσης (έλεγχος στάθμης, ομαλότητας, πάχους στρώσης, ποσοστού κενών και βαθμού συμπύκνωσης).

5.4.4 Συμπύκνωση

Ακολουθείται η συνήθης διαδικασία της συμπύκνωσης αμέσως μετά τη διάστρωση, με θερμοκρασία ασφαλτομίγματος που καθορίζεται από το είδος του τροποποιητικού και τις σχετικές οδηγίες του προμηθευτή του προσθέτου. Η ελάχιστη θερμοκρασία των ασφαλτικών στρώσεων κατά το πέρας των εργασιών συμπύκνωσης δεν επιτρέπεται να υπολείπεται των 110 oC.

5.5 Ποιοτικός έλεγχος

Οι απαιτούμενες δοκιμές ποιοτικών ελέγχων και η συχνότητα εφαρμογής τους παρατίθενται παρακάτω:

α) Τροποποιημένη άσφαλτος

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration) στους 25 °C	ASTM D 5	2 την ημέρα
Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	2 την ημέρα
Ολκιμότητα (Ductility)	ASTM D 113	2 την ημέρα
Δοκιμή ελαστικής επαναφοράς (Elastic Recovery) με χρήση της δοκιμής ολκιμότητας (Ductility)	ASTM D 6084 (ASTM D 113)	2 την ημέρα
Ιξώδες (Viscosity) στους 135 °C	ASTM D 2170	2 την ημέρα
Δοκιμή διαχωρισμού (Separation) με χρήση της δοκιμής μάλθωσης (Softening Point ring and ball), ή του ιξώδους (Viscosity) στους 135 °C	(ASTM D 36) (ASTM D 2170)	1 την ημέρα (*)
Σημείο θραύσης κατά Frass	NF T 66-028	κάθε 300 ton

(*) Μόνο σε περίπτωση αποθήκευσης της τροποποιημένης ασφάλτου

Η λήψη δειγμάτων από την άσφαλτο θα γίνεται στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος. Οι έλεγχοι θα πραγματοποιηθούν κατόπιν των σχετικών συστάσεων, οι οποίες θα προκύψουν από τη μελέτη σύνθεσης.

β) Τροποποιημένο ασφαλτόμιγμα (έλεγχος παραγωγής)

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Παρασκευή δοκιμών Marshall: ποσοστό κενών, έλεγχος χαρακτηριστικών Marshall	ASTM D 1559	4 δοκίμια την ημέρα ή ανά 1000 ton μίγματος
Εκχύλιση ασφαλτομίγματος (Extraction): ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών	ASTM D 2172	Min 3 την ημέρα

5.5.1 Έλεγχοι των υλικών κατασκευής

Εκτός από τα προαναφερθέντα, ισχύουν και οι γενικές αρχές που εφαρμόζονται για τα συνήθη ασφαλτομίγματα (ΠΤΠ A265, παρ. 6 και 7).

5.5.2 Έλεγχοι και απαιτήσεις για την τελική στρώση

Μετά την τελική συμπύκνωση, ακολουθούν οι συνήθεις έλεγχοι της ασφαλτικής στρώσης (στάθμης, ομαλότητας, πάχους στρώσης, ποσοστού κενών, βαθμού συμπύκνωσης) για να διαπιστωθεί, εάν και κατά πόσον ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που περιλαμβάνει η σύμβαση του έργου. Οι έλεγχοι θα πραγματοποιούνται με βάση τις συστάσεις που αναφέρονται στις ΠΤΠ A265.

Ιδιαίτερα, ως προς την ομαλότητα, θα ακολουθηθούν τα παρακάτω.

- Παράλληλα στον άξονα της οδού, οι κυματισμοί ή άλλες τοπικές ανωμαλίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα ± 5mm. Η μέτρηση θα γίνεται με 4μετρο πήχη στο μέσον της λωρίδας.
- Εγκάρσια στον άξονα της οδού, οι κυματισμοί ή άλλες τοπικές ανωμαλίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα ± 5mm. Η μέτρηση θα γίνεται με 3μετρο πήχη σε διατομές που θα απέχουν μεταξύ τους το πολύ 10 μ.
- Η επιφάνεια του οδοστρώματος πρέπει να έχει βαθμό επιπεδότητας IRI 1.25. Η μέτρηση θα γίνεται με ομαλόμετρο / προφιλόμετρο τύπου Laser ή αναλόγου. Σε περίπτωση αδυναμίας εφαρμογής του παραπάνω τύπου ομαλομέτρου, η μέτρηση θα γίνεται με άλλου τύπου ομαλόμετρο, βάσει των αναφερομένων στις ΠΤΠ A265.

ΣΤ- 5.2 ΑΣΦΑΛΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΟΛΙΣΘΗΡΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΜΕ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΑΣΦΑΛΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Ισχύουν γενικά ότι και στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ, με μόνη διαφορά ότι στο ασφαλτόμιγμα θα γίνει χρήση χημικών πολυμερών κατόπιν εγκεκριμένης ειδικής μελέτης σύνθεσης, ενώ η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να καθορίσει τον τύπο της τελικής αντιολισθηρής στρώσης καθώς και τον τύπο του τροποποιητικού που θα χρησιμοποιηθεί.
2. Επισημαίνεται ότι ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στην Υπηρεσία προς έγκριση αντιπροσωπευτικά δείγματα από όλα τα υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στη μελέτη σύνθεσης και κατόπιν στην κατασκευή, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει και αποθηκεύσει το σύνολο, ή τουλάχιστον το μεγαλύτερο μέρος των αδρανών, που πρόκειται να χρησιμοποιήσει στο έργο.
3. Εξυπακούεται ότι πριν από τη διάστρωση της αντιολισθηρής στρώσης, πρέπει να έχει προηγηθεί πλήρης παραλαβή και αποδοχή της ποιότητας των υποκείμενων ασφαλτικών στρώσεων

5.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΝΤΙΟΛΙΣΘΗΡΟΥ ΤΑΠΗΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΧΟΥΣ 4 εκ. ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ

5.2.1 Υλικά κατασκευής

5.2.1.1 Είδος του χημικού πολυμερούς προσθέτου

Για την κατασκευή του αντιολισθηρού τάπητα κυκλοφορίας πάχους 4 cm, θα χρησιμοποιηθεί ασφαλτόμιγμα τροποποιημένο με πλαστομερές χημικό πρόσθετο (τύπου EVA ή αναλόγου).

5.2.1.2 Αναλογίες των υλικών κατασκευής

Για τον αντιολισθηρό τάπητα κυκλοφορίας πάχους 4 cm, οι αναλογίες των αδρανών υλικών κατασκευής του ασφαλτομίγματος θα είναι σύμφωνα με τις τεχνικές οδηγίες του άρθρου ΣΤ-4

Το βέλτιστο ποσοστό του χημικού προσθέτου στην άσφαλτο βρίσκεται συνήθως μεταξύ των ορίων 4 % έως 6 % κ. β. τροποποιημένου ασφαλτικού συνδετικού. Δηλαδή, κατά την ανάμιξη χρησιμοποιείται 4 % χημικό πρόσθετο και 96 % συμβατική άσφαλτος, αντίστοιχα 6 % χημικό πρόσθετο και 94 % συμβατική άσφαλτος.

Οι ακριβείς αναλογίες των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν (αδρανή, άσφαλτος, χημικό πρόσθετο), καθορίζονται από τη μελέτη σύνθεσης. Σε αυτή ελέγχονται 2 – 3 διαφορετικά ποσοστά χημικού προσθέτου στην άσφαλτο.

5.2.1.3 Μηχανικές ιδιότητες των αδρανών

Οι απαιτήσεις για τις μηχανικές ιδιότητες των αδρανών αφορούν κυρίως στα παρακάτω:

- Δείκτης αντίστασης σε στίλβωση PSV (Polished Stone Value), σύμφωνα με τη δοκιμή BS 812.
- Δείκτης αντίστασης σε απότριψη AAV (Aggregate Abrasion Value), σύμφωνα με τη δοκιμή BS 812.
- Αντίσταση σε τριβή και κρούση κατά Los Angeles, σύμφωνα με τη δοκιμή ASTM C131.

Λεπτομέρειες για τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των αδρανών περιγράφονται στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ.

5.2.1.4 Τύπος ασφαλτικού συνδετικού

Ο τύπος της συμβατικής ασφάλτου που θα χρησιμοποιηθεί για τη μελέτη σύνθεσης θα είναι 80/100. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ο τύπος 50/70, εφόσον αποδειχθεί ότι συνεισφέρει σε βελτιωμένη συμπεριφορά του προς διάστρωση ασφαλτομίγματος, βάσει των εργαστηριακών στοιχείων, που θα ελεγχθούν πριν την υποβολή της μελέτης σύνθεσης προς έγκριση.

5.2.2 Μελέτη σύνθεσης του ασφαλτομίγματος

5.2.2.1 Ασφαλτικό συνδετικό

Οι δοκιμές αφορούν στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών τόσο της συμβατικής, όσο και της τροποποιημένης ασφάλτου.

α) Δοκιμές στη συμβατική άσφαλτο

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration)	ASTM D 5	Όρια ανάλογα με τον τύπο της ασφάλτου
Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	Όρια ανάλογα με τον τύπο της ασφάλτου

β) Δοκιμές στην τροποποιημένη άσφαλτο

Οι δοκιμές στην τροποποιημένη άσφαλτο περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω. Σημειώνεται, ότι τα όρια θα προκύψουν από την εκάστοτε εφαρμοζόμενη μέθοδο δοκιμής, με βάση την αντίστοιχη τιμή αναφοράς που εξάγεται κατά τη διαδικασία της μελέτης σύνθεσης. Οι τιμές αναφοράς εξαρτώνται από τον τύπο της ασφάλτου, καθώς και από τα χαρακτηριστικά και το ποσοστό του προσθέτου.

Τροποποιημένη άσφαλτος με πλαστομερές πρόσθετο τύπου EVA

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration)	ASTM D 5	Στους 25 °C (100 g, 5 s)
Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	
Ιξώδες (Viscosity)	ASTM D 2170	Στους 135 °C
Σημείο Θραύσης κατά Fraass	NF T 66-028	Συγκριτική δοκιμή
Rolling Thin-Film Oven Test (RTFOT)	ASTM D 2872	Απωλεια (Loss): max 1 %

Thin-Film Oven Test (TFOT)	(*)	ASTM D 1754	Απώλεια (Loss): max 1 %
Διείσδυση (Penetration)	(*)	ASTM D 5	Στους 4 °C (200 g, 60 s)
Θερμοκρασία ανάφλεξης (Flash Point)	(**)	ASTM D 92	Min 218 °C
Διαλυτότητα σε τριχλωροαιθυλένιο (TCE)	(**) (***)	ASTM D 2042	Min 99 %
Δοκιμή διαχωρισμού (Separation)	(***)	ASTM D 5841	135 °C (15 - 18 h) Ποιοτικός έλεγχος συμβατότητας του προσθέτου με την άσφαλτο
Δείκτης MI (Melting Index)		ASTM 1238	Συγκριτική αξιολόγηση

(*) Δοκιμή που βοηθά στην καλύτερη επιλογή του προσθέτου και του ποσοστού του στην άσφαλτο

(**) Μπορεί να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία που θα προσκομίσει ο προμηθευτής του προσθέτου

(***) Απαραίτητη μόνο σε περίπτωση αποθήκευσης της τροποποιημένης ασφάλτου

5.2.2.2 Ασφαλτόμιγμα

α) Βασική μέθοδος

Ακολουθείται η μέθοδος Marshall. Τα όρια των χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος κατά τη μέθοδο της ευστάθειας (Marshall – ASTM D 1559) πρέπει να είναι σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις τεχνικές οδηγίες του άρθρου ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ. Αναφορικά με το ποσοστό των κενών, καλό είναι να μην υπερβαίνει το 11 % (δοκίμια Marshall με 50 κτύπους ανά πλευρά). Βελτιστοποίηση της σύνθεσης γίνεται με βάση τα αποτελέσματα των εργαστηριακών δοκιμών προσδιορισμού των χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος, που περιγράφονται παρακάτω.

β) Μέθοδοι προσδιορισμού των μηχανικών χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Έμμεσος προσδιορισμός του μέτρου δυσκαμψίας (Indirect Tensile Stiffness Modulus: ITSM)	BS DD 213:1993/1	Μέτρο δυσκαμψίας (Συγκριτικές δοκιμές)
Δοκιμή επαναλαμβανόμενης φόρτισης (Repeated Load Axial Test: RLAT)	BS DD 185:1993	Χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης (Συγκριτικές δοκιμές)
Έμμεσος προσδιορισμός της αντοχής σε εφελκυσμό (Indirect Tensile Strength: ITS)	prEN12697-23	(*)
Αντοχή σε θλίψη (Compressive Strength)	ASTM D 1074	(*)
Αντίσταση σε τροχοαυλάκωση (Wheel Tracking Test), ή ανάλογη δοκιμή		(60 °C) Ενδεικτικά: < 5 % για 30000 κύκλους
Δοκιμή απώλειας βάρους δοκιμίου (Cantabrian abrasion test)	prEN 12697-17	(Συγκριτικές δοκιμές)

(*) Δοκιμή που βοηθά στη βελτιστοποίηση του μίγματος

Εκτός από τους αναφερόμενους κανονισμούς εκτέλεσης των εργαστηριακών δοκιμών για τη μελέτη σύνθεσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αντίστοιχοι κανονισμοί άλλων χωρών. Τέτοιοι αποδεκτοί κανονισμοί (εκτός από τους Αμερικανικούς ASTM) είναι οι Γαλλικοί (NF), οι Αγγλικοί (BS) και οι Γερμανικοί (DIN / FGSV), ή ενδεχομένως οι αντίστοιχοι (εφόσον είναι σε ισχύ) Ευρωκώδικες (CEN / EN).

5.2.3 Ενδιάμεσο στάδιο πριν την παραγωγή του ασφαλτομίγματος

Η μελέτη σύνθεσης προσκομίζεται από τον ανάδοχο για έλεγχο και έγκρισή από την Υπηρεσία, ώστε να προκύψει η οριστικοποίηση των αναλογιών των υλικών παραγωγής του ασφαλτομίγματος.

Τα στοιχεία της εγκεκριμένης μελέτης σύνθεσης θα διαβιβαστούν από την Υπηρεσία σε ανεξάρτητο πραγματογνώμονα της επιλογής της. Ο ανάδοχος θα προσκομίσει τα υλικά, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση της μελέτης σύνθεσης -και τα οποία ταυτίζονται με αυτά που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή της στρώσης- στον ανεξάρτητο πραγματογνώμονα για την πραγματοποίηση δοκιμών προσδιορισμού των μηχανικών χαρακτηριστικών του ασφαλτομίγματος με τη δοκιμή επαναλαμβανόμενης μονοαξονικής θλίψης (Indirect Tensile Strength – ASTM D 4123). Τα αποτελέσματα των δοκιμών θα αποτελέσουν τα όρια για τον έλεγχο της παραγωγής του τροποποιημένου ασφαλτομίγματος. Τα μηχανικά χαρακτηριστικά που θα ελεγχθούν, θα είναι:

- Η δυσκαμψία σε θερμοκρασία εργαστηρίου (20 – 25 °C) και σε θερμοκρασία 40°C.
- Τα χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης σε θερμοκρασία 40°C.

5.2.4 Κατασκευή

5.2.4.1 Παραγωγή του ασφαλτομίγματος

Τα βελτιωμένα με χημικά πολυμερή πρόσθετα ασφαλτομίγματα παράγονται στις ίδιες εγκαταστάσεις με τα συνήθη (συμβατικά) ασφαλτομίγματα. Η προσθήκη του χημικού προσθέτου (τύπου EVA ή αναλόγου) θα γίνεται με προανάμιξη του προσθέτου με την άσφαλτο.

Η προανάμιξη του προσθέτου στην άσφαλτο θα γίνεται με ευθύνη του προμηθευτή του προσθέτου και του Αναδόχου σε σύστημα που θα μεταφερθεί επί τόπου στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος. Έτσι θα ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος διαχωρισμού του προσθέτου από το ασφαλτικό συνδετικό. Απαιτείται επίσης η ύπαρξη μιας επί πλέον δεξαμενής -κατάλληλης για την επάρκεια κάλυψης κατ' ελάχιστον της μέγιστης ημερήσιας παραγωγής- για την αποθήκευση της τροποποιημένης ασφάλτου στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος, ακολουθώντας πάντοτε τις οδηγίες του προμηθευτή. Οι οδηγίες αυτές αφορούν κυρίως στον τρόπο διατήρησης εν θερμώ της τροποποιημένης με χημικά πολυμερή πρόσθετα ασφάλτου (π.χ. απαιτούμενη θερμοκρασία, περιοδική ελαφρά ανάμιξη είτε με κατάλληλο μηχανικό αναδευτήρα, είτε με ανακυκλωτή).

Επιπλέον, ο προμηθευτής του τροποποιητικού ή της τροποποιημένης ασφάλτου πρέπει να προσκομίσει τα τεχνικά χαρακτηριστικά της, τα βασικότερα από τα οποία είναι η διείσδυση και η μάλθωση, ή και άλλα δευτερεύοντα στοιχεία όπως η ολκιμότητα, το ιεζώδες, η πυκνότητα, η θερμοκρασία ανάφλεξης, η διαλυτότητα σε οργανικούς διαλύτες, το σημείο θραύσης κατά Frass, κατ' ελάχιστον πάντως, τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.2.2.1 (β) της παρούσας. Τα χαρακτηριστικά αυτά θα ελεγχθούν κατά τη διαδικασία της μελέτης σύνθεσης.

Άλλα χρήσιμα στοιχεία, που εξαρτώνται από την τελική επιλογή τροποποιητικού, είναι οι θερμοκρασίες άντλησης και ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου, καθώς και οι

συνιστώμενες θερμοκρασίες (μέγιστη, ελάχιστη) διάστρωσης του ασφαλτομίγματος. Οι θερμοκρασίες αυτές πρέπει να είναι κατά κανόνα 10 – 15 oC μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες θερμοκρασίες των συμβατικών ασφάλτων ή ασφαλτομίγματων. Η θερμοκρασία περιβάλλοντος πρέπει να είναι κατά 5 oC ανώτερη των προβλεπόμενων κατά τη διάστρωση συμβατικών ασφαλτομίγματων. Δεν πρέπει να γίνεται διάστρωση, όταν η θερμοκρασία περιβάλλοντος είναι κατώτερη των 15 oC, επιθυμητό είναι δε, η θερμοκρασία να μην είναι κατώτερη των 20 oC. Σε περίπτωση ανάγκης διάστρωσης σε χαμηλότερες θερμοκρασίες (10oC [T<15 oC]) απαιτείται ειδική έγκριση της Επίβλεψης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι επίσης η εγγύηση που πρέπει να δώσει ο προμηθευτής της τροποποιημένης ασφάλτου, για τη σταθερότητά της κατά τη μεταφορά και την αποθήκευσή της (storage stability). Για το σκοπό αυτό, πρέπει να προσκομίσει πρόγραμμα διασφάλισης ποιότητας (Quality plan) και σχετικά πιστοποιητικά ISO όποιου τύπου κριθεί σκόπιμο από την Υπηρεσία και τους ανεξάρτητους συμβούλους της, σύμφωνα με το τελικά χρησιμοποιούμενο τροποποιητικό υλικό.

Η μέγιστη θερμοκρασία παραγωγής του ασφαλτομίγματος καθορίζεται από την Υπηρεσία, σύμφωνα και με τις οδηγίες του προμηθευτή του τελικά επιλεγόμενου προσθέτου. Ενδεικτικά, αναφέρεται ως θερμοκρασία ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου περί τους 170 oC, (ή θερμοκρασία, κατά την οποία θα έχει ιξώδες 150 – 190 CSt), ενώ η θερμοκρασία άντλησής της από τη δεξαμενή θα είναι κατά 5 – 10 oC μεγαλύτερη. Η θερμοκρασία των αδρανών δεν θα πρέπει να είναι πλέον των 5 oC κατώτερη από τη θερμοκρασία ανάμιξης της τροποποιημένης ασφάλτου

Ενημερωτικά αναφέρεται ότι, η χρήση του πλαστομερούς χημικού προσθέτου μπορεί να γίνεται και με προσθήκη απ' ευθείας στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται, και για λόγους εργασιμότητας των υλικών, μόνο όταν χρησιμοποιούνται ειδικά χημικά πλαστομερή πρόσθετα (τύπου EVA ή αναλόγου). Τα πολυμερή αυτά πρέπει να έχουν επαρκή δείκτη MI (Melting Index) κατά ASTM 1238. Το χαρακτηριστικό αυτό θα αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας της μελέτης σύνθεσης. Επιπλέον, όπου αυτό κριθεί σκόπιμο, θα απαιτούνται από την Υπηρεσία τα σχετικά πιστοποιητικά ISO.

Η προσθήκη στον κάδο βίαιης ανάμιξης του συγκροτήματος παραγωγής του ασφαλτομίγματος (στην ακριβή ποσότητα που καθορίστηκε κατά τη μελέτη σύνθεσης), θα γίνεται με αυτόματους μηχανικούς δοσομετρητές. Οι δοσομετρητές θα ελέγχονται περιοδικά (ανά 3 ημέρες παραγωγής τροποποιημένου ασφαλτομίγματος) για την ακρίβεια της παροχής του προσθέτου.

Το χρονικό σημείο εισόδου του προσθέτου είναι μετά την είσοδο του 50 % περίπου του ασφαλτικού συνδετικού. Η προσθήκη θα γίνεται με ομαλό ρυθμό και θα ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα 5 – 10 sec. Ο συνολικός χρόνος ανάμιξης επιμηκύνεται κατά 15 sec περίπου.

Πάντως για την διασφάλιση και τον έλεγχο της ποιότητας του τελικού προϊόντος, η προσθήκη στον κάδο βίαιης ανάμιξης του συγκροτήματος παραγωγής του ασφαλτομίγματος ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ, εκτός εάν η Υπηρεσία αποφασίσει διαφορετικά.

5.2.4.2 Δοκιμαστική παραγωγή ασφαλτομίγματος

Πριν από την κατασκευή, επιβάλλεται η δοκιμαστική παραγωγή του ασφαλτομίγματος.

Οι συμβατικές δοκιμές, θα γίνουν από το εργαστήριο της Υπηρεσίας, και θα περιλαμβάνουν τις παραμέτρους της σύνθεσης του υλικού (ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών).

Με την παρουσία εκπροσώπου του ανεξάρτητου πραγματογνώμονα, θα ληφθούν δείγματα από τη δοκιμαστική παραγωγή, τα οποία θα ελεγχθούν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.2.3. Τα αποτελέσματα των εξειδικευμένων αυτών δοκιμών, που αφορούν στον

προσδιορισμό των μηχανικών χαρακτηριστικών του υλικού (δυσκαμψία, χαρακτηριστικά μόνιμης παραμόρφωσης), δεν πρέπει να υπολείπονται από τα αντίστοιχα της εγκεκριμένης μελέτης σύνθεσης περισσότερο από 5 %.

Τα αποτελέσματα όλων των εργαστηριακών δοκιμών θα συγκριθούν με τα αντίστοιχα της μελέτης σύνθεσης και είτε θα γίνει αποδοχή του υλικού, είτε θα γίνουν οι κατάλληλες διορθωτικές παρεμβάσεις στη διαδικασία της παραγωγής του ασφαλτομίγματος.

5.2.4.3 Δοκιμαστική διάστρωση

Δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη των εργασιών διάστρωσης, θα κατασκευαστεί δοκιμαστικό τμήμα μήκους τουλάχιστον 100 m, σε πλάτος μίας λωρίδας κυκλοφορίας. Έτσι, θα διαπιστωθεί και θα ελεγχθεί η δυνατότητα κατασκευής του έργου και θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν πιθανά προβλήματα. Η θερμοκρασία διάστρωσης θα οριστεί από την Υπηρεσία, σύμφωνα και με τις οδηγίες του προμηθευτή του χημικού προσθέτου. Ενδεικτικά, αναφέρεται θερμοκρασία διάστρωσης 140 – 155 oC (ή θερμοκρασία, κατά την οποία η τροποποιημένη άσφαλτος θα έχει ιξώδες 250 – 310 CSt).

Θα ληφθούν δείγματα του ασφαλτομίγματος της διάστρωσης, καθώς και πυρήνες από την έτοιμη στρώση.

Οι συμβατικές δοκιμές, θα γίνουν από το εργαστήριο της Υπηρεσίας και θα περιλαμβάνουν τις παραμέτρους της σύνθεσης του υλικού (ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών).

Θα διεξαχθούν επίσης και οι συνήθεις έλεγχοι της ασφαλτικής στρώσης (έλεγχος στάθμης, ομαλότητας, πάχους στρώσης, ποσοστού κενών, βαθμού συμπύκνωσης και επιφανειακής υφής).

5.2.4.4 Συμπύκνωση

Ακολουθείται η συνήθης διαδικασία της συμπύκνωσης αμέσως μετά τη διάστρωση, με θερμοκρασία ασφαλτομίγματος που καθορίζεται από το είδος του τροποποιητικού και τις σχετικές οδηγίες του προμηθευτή του προσθέτου. Η ελάχιστη θερμοκρασία των ασφαλτικών στρώσεων κατά το πέρας των εργασιών συμπύκνωσης δεν επιτρέπεται να υπολείπεται των 110 oC.

5.2.5 Ποιοτικός έλεγχος

Οι απαιτούμενες δοκιμές ποιοτικών ελέγχων και η συχνότητα εφαρμογής τους παρατίθενται παρακάτω:

α) Τροποποιημένη άσφαλτος

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Διείσδυση (Penetration) στους 25 °C	ASTM D 5	2 την ημέρα
Μάλθωση (Softening Point)	ASTM D 36	2 την ημέρα
Ιξώδες (Viscosity) στους 135 °C	ASTM D 2170	2 την ημέρα
Σημείο Θραύσης κατά Fraass	NF T 66-028	κάθε 300 ton

Η λήψη δειγμάτων από την άσφαλτο θα γίνεται στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος. Οι έλεγχοι θα πραγματοποιηθούν κατόπιν των σχετικών συστάσεων, οι οποίες θα προκύψουν από τη μελέτη σύνθεσης.

β) Τροποποιημένο ασφαλτόμιγμα (έλεγχος παραγωγής)

ΔΟΚΙΜΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Παρασκευή δοκιμίων Marshall: ποσοστό κενών, έλεγχος χαρακτηριστικών Marshall	ASTM D 1559	4 δοκίμια την ημέρα ή ανά 1000 ton μίγματος
Εκχύλιση ασφαλτομίγματος (Extraction): ποσοστό ασφάλτου, κοκκομετρική διαβάθμιση αδρανών	ASTM D 2172	Min 3 την ημέρα

Σε περίπτωση προσθήκης του προσθέτου απ' ευθείας στην εγκατάσταση παραγωγής του ασφαλτομίγματος, οι έλεγχοι της τροποποιημένης ασφάλτου δεν εφαρμόζονται. Γίνονται μόνο οι έλεγχοι παραγωγής του τροποποιημένου ασφαλτομίγματος, οπότε κατά την εκχύλισή του γίνεται και ο έλεγχος της διαλυτότητας του προσθέτου στην άσφαλτο (δεν πρέπει να διακρίνονται στα στεγνά αδρανή αδιάλυτοι κόκκοι του προσθέτου).

5.2.5.1 Έλεγχοι των υλικών κατασκευής

Εκτός από τα προαναφερθέντα, ισχύουν τα αναφερόμενα στις τεχνικές οδηγίες του άρθρου ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ και οι γενικές αρχές που εφαρμόζονται για τα συνήθη ασφαλτομίγματα.

5.2.5.2 Έλεγχοι και απαιτήσεις για την τελική στρώση

Μετά την τελική συμπύκνωση, ακολουθούν οι συνήθεις έλεγχοι της ασφαλτικής στρώσης (στάθμης, ομαλότητας, πάχους στρώσης, ποσοστού κενών, βαθμού συμπύκνωσης και επιφανειακής υφής) για να διαπιστωθεί, εάν και κατά πόσον ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που περιλαμβάνει η σύμβαση του έργου. Οι έλεγχοι θα πραγματοποιούνται με βάση τις συστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ.

Ιδιαίτερα, ως προς την ομαλότητα, θα ακολουθηθούν τα παρακάτω.

- Παράλληλα στον άξονα της οδού, οι κυματισμοί ή άλλες τοπικές ανωμαλίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 5 mm. Η μέτρηση θα γίνεται με 4μετρο πήχη στο μέσον της λωρίδας.
- Εγκάρσια στον άξονα της οδού, οι κυματισμοί ή άλλες τοπικές ανωμαλίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 3 mm. Η μέτρηση θα γίνεται με 3μετρο πήχη σε διατομές που θα απέχουν μεταξύ τους το πολύ 10 μ.

Η επιφάνεια του αντιολισθηρού τάπητα πρέπει να έχει βαθμό επιπεδότητας IRI 1.1. Η μέτρηση θα γίνεται με ομαλόμετρο / προφιλόμετρο τύπου Laser ή αναλόγου. Σε περίπτωση αδυναμίας εφαρμογής του παραπάνω τύπου ομαλομέτρου, η μέτρηση θα γίνεται με άλλου τύπου ομαλόμετρο, βάσει των συστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ.

ΣΤ- 6 ΑΣΦΑΛΤΟΜΙΓΜΑ ΓΙΑ ΛΕΠΤΗ ΑΝΤΙΟΛΙΣΘΗΡΗ ΣΤΡΩΣΗ

6.1 ΓΕΝΙΚΑ

6.1.1 Περιγραφή

Η λεπτή αντιολισθηρή στρώση (ή λεπτή επιφανειακή στρώση) είναι μια στρώση πάχους 25mm περίπου από θερμό ασφαλτόμιγμα με πολύ καλά επιφανειακά χαρακτηριστικά.

Το ασφαλτόμιγμα που χρησιμοποιείται για την κατασκευή της λεπτής αντιολισθηρής στρώσης είναι ασφαλτόμιγμα μη συνεχούς κοκκομετρικής διαβάθμισης από αδρανή για αντιολισθηρές στρώσεις και τροποποιημένη ή κοινή άσφαλτο και το οποίο παράγεται και διαστρώνεται ‘εν θερμώ’ με συνήθη μηχανήματα παραγωγής και διάστρωσης θερμών ασφαλτικών μιγμάτων.

6.1.2 Εφαρμογές και συνθήκες χρήσης

Η λεπτή αντιολισθηρή στρώση εφαρμόζεται σε νέα ή παλιά οδοστρώματα. Η υποκείμενη στρώση, στην περίπτωση νέου οδοστρώματος πρέπει να είναι ομαλή και σύμφωνη με τις απαιτήσεις περί ομαλότητας του άρθρου ΣΤ-4 της παρούσας ΤΣΥ. Όταν διαστρώνεται σε παλιό οδόστρωμα, η υποκείμενη στρώση δεν πρέπει να είναι ρηγματωμένη και οι ανωμαλίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 10mm, μετρούμενες με τον 3μετρο ευθύγραμμο πήχυ. Επίσης, η παλιά επιφάνεια δεν θα πρέπει να παρουσιάζει εξίδρωση ασφάλτου, λακούβες και οποιαδήποτε άλλη επιφανειακή κάκωση. Σε κάθε περίπτωση η υποκείμενη στρώση δεν πρέπει να υπόκειται σε τροχοαυλάκωση.

Δεδομένου ότι η λεπτή επιφανειακή στρώση είναι διαπερατή, η υποκείμενη στρώση θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη από πυκνής υφής ασφαλτόμιγμα όπως το ασφαλτικό σκυρόδεμα κλειστού τύπου.

6.2 ΥΛΙΚΑ

6.2.1 Αδρανή υλικά

Τα χονδρόκοκκα και λεπτόκοκκα αδρανή πρέπει να είναι 100% θραυστά υλικά από τα ίδια μητρικά πετρώματα. Η παιπάλη μπορεί να είναι είτε από τα ίδια πετρώματα ή από άλλη κατάλληλη πηγή. Η χρήση φυσικών θραυστών αμμοχάλικων απαγορεύεται.

6.2.1.1 Χονδρόκοκκα αδρανή

Τα χονδρόκοκκα αδρανή πρέπει να είναι μονόκοκκα, ονομαστικού μεγέθους 6,3/10mm και η διαβάθμισή τους εντός των ορίων που δίνονται στον Πίνακα 1.

6.2.1.2 Λεπτόκοκκα αδρανή

Τα λεπτόκοκκα αδρανή θα είναι μεγέθους 0/2mm και η διαβάθμισή τους εντός των ορίων που δίνονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 1 Όρια κοκκομετρικής διαβάθμισης χονδρόκοκκων αδρανών

Μέγεθος κοσκίνου	Διερχόμενο ποσοστό (%)
14mm	100
10mm	99 – 85
8mm	37 – 62
6,3mm	1 – 15
4mm	0 – 5

0,5mm	0 – 2

Πίνακας 2

Ορια κοκκομετρικής διαβάθμισης λεπτόκοκκων αδρανών

Μέγεθος κοσκίνου	Διερχόμενο ποσοστό (%)
4mm	100
2mm	99 – 85
0,5mm	40 – 60
0,063mm	11 – 16

6.2.1.3 Παιπάλη

Η παιπάλη, υλικό που διέρχεται από το κόσκινο 0,063mm και προστίθεται, εάν απαιτηθεί, στο μίγμα των αδρανών για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της διαβάθμισης του μίγματος των αδρανών, θα είναι από το ίδιο πέτρωμα ή από θραυστό ασβεστόλιθο ή από άλλο κατάλληλο πέτρωμα. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως παιπάλη και η υδράσβεστος, ή το οξείδιο του ασβεστίου (CaO), ή το τσιμέντο Portland. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί οξείδιο του ασβεστίου το προστιθέμενο ποσοστό δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 1% του βάρους των αδρανών.

Η παιπάλη θα πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Πίνακα 3.

Πίνακας 3 Ιδιότητες παιπάλης

Κοκκομετρική διαβάθμιση Παιπάλης	
Μέγεθος κοσκίνου	Διερχόμενο ποσοστό (%)
0,5mm	100
0,063mm	70 – 100
Καθαρότητα ⁽¹⁾	
Δοκιμή μπλε του μεθυλενίου ⁽²⁾	< 1

(1) Για όλα τα είδη παιπάλης πλην υδρασβέστου, CaO και τσιμέντου Portland

(2) Σύμφωνα με EN 933-9 ή ISSA TB 145

6.2.2 Ασφαλτικό συνδετικό υλικό

Το ασφαλτικό συνδετικό υλικό θα είναι είτε κοινή άσφαλτος οδοστρωσίας τύπου 50/70 pen είτε τροποποιημένη άσφαλτος με πολυμερή. Ο τύπος της ασφάλτου που θα χρησιμοποιηθεί εξαρτάται κυρίως από τις κλιματολογικές συνθήκες, ιδιαίτερα τη θερμοκρασία, και τον κυκλοφοριακό φόρτο. Για τη διευκόλυνση της απόφασης για το που θα χρησιμοποιηθεί κοινή ή τροποποιημένη άσφαλτος, δίνεται το πρωτόκολλο στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4 Πρωτόκολλο επιλογής τύπου ασφάλτου

Αθροιστικός κυκλοφοριακός φόρτος ⁽¹⁾ (ITA)	Μέση ετήσια θερμοκρασία αέρος (°C)	Τύπος ασφάλτου (pen)
< 1x10 ⁷	≤ 16 °C	50/70
1x10 ⁷ - 5x10 ⁷	< 13 °C 13 °C ή 14 °C 15 °C ή 16 °C	Τροποποιημένη 50/70 Τροποποιημένη
> 5x10 ⁷	13 °C ή μικρότερη έως 16 °C	Τροποποιημένη

(1) Εμπορικά οχήματα (δηλ. οχήματα συνολικού βάρους >1.500kg)

(2) Κατά κανόνα ορεινές περιοχές με υψόμετρο >750m

Η κοινή άσφαλτος θα ικανοποιεί τις προδιαγραφές ΠΤΠ A200 και ASTM D946.

Η τροποποιημένη με πολυμερή άσφαλτος θα ικανοποιεί τις προδιαγραφές ASTM D5976-96 (Type I-C ή Type I-D), ή D5841-95 (Type III-C ή Type III-D), ανάλογα με τον τύπο του πολυμερούς που χρησιμοποιείται, ελαστομερές ή πλαστομερές, αντίστοιχα. Η προμήθεια της τροποποιημένης ασφάλτου θα γίνεται σε προ-αναμεμιγμένη μορφή. Ο προμηθευτής θα γνωστοποιεί στην Υπηρεσία την ευστάθεια αποθήκευσης της προ-αναμεμιγμένης τροποποιημένης ασφάλτου.

Εφ' όσον υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μεταξύ τροποποιημένης ασφάλτου με πλαστομερές ή ελαστομερές υλικό, συνιστάται η επιλογή της τροποποιημένης ασφάλτου με ελαστομερές.

6.3 ΣΥΝΘΕΣΗ ΜΙΓΜΑΤΟΣ ΛΕΠΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ ΣΤΡΩΣΕΩΝ

6.3.1 Μίγμα αδρανών

Η κοκκομετρική διαβάθμιση του μίγματος των αδρανών για λεπτή επιφανειακή στρώση θα παρουσιάζει ασυνέχεια στην περιοχή των 2mm έως 6,3mm και θα βρίσκεται εντός των ορίων που δίνονται στον Πίνακα 5. Τα όρια της κοκκομετρικής διαβάθμισης που δίνονται στον Πίνακα 5 ισχύουν μόνο αν τα ειδικά βάρη των χονδρόκοκκων και των λεπτόκοκκων αδρανών δεν διαφέρουν περισσότερο από 5%. Εάν η διαφορά είναι μεγαλύτερη η τελική καμπύλη του μίγματος των αδρανών θα πρέπει να διορθώνεται σύμφωνα με τα ειδικά βάρη των αδρανών.

Πίνακας 5 Όρια κοκκομετρικής διαβάθμισης μίγματος αδρανών υλικών

Μέγεθος κοσκίνου	Διερχόμενο ποσοστό (%)
14mm	100
10mm	90 – 99
6,3mm	26 – 36
2mm	21 – 32
0,5mm	12 – 22
0,063mm	5 – 8

6.3.2 Περιεκτικότητα ασφάλτου

Η περιεκτικότητα ασφάλτου του ασφαλτομίγματος θα καθορισθεί από τη σύνθεση του μίγματος και θα πρέπει να είναι εντός των ορίων που δίνονται στον Πίνακα 6.

Πίνακας 6 Συνιστώμενα εύρη τιμών περιεκτικότητας ασφάλτου

Τύπος ασφάλτου	% ασφάλτου κατά βάρος ξηρών αδρανών
Κοινή άσφαλτος	5,5 - 6,2
Τροποποιημένη άσφαλτος	5,7 - 6,4

Οι ποσότητες ασφάλτου του Πίνακα 6 εφαρμόζονται σε αδρανή με 'φυσιολογικά' ειδικά βάρη ($2,65 \text{ g/cm}^3$ έως $2,70 \text{ g/cm}^3$) και απορρόφηση υγρασίας $\leq 1\%$. Η μεγάλη διαφορά στα ειδικά

βάρη μερικών αδρανών, καθώς και η σημαντική διαφορά στην απορρόφηση υγρασίας, είναι πιθανόν να οδηγήσουν σε απαιτήσεις περιεκτικότητας ασφάλτου εκτός των τιμών που δίνονται.

Σε περίπτωση που μετά την έγκριση της Υπηρεσίας ήθελε χρησιμοποιηθεί προσθήκη συνθετικών ινών στο μίγμα με κοινή άσφαλτο, το εύρος τιμών περιεκτικότητας της ασφάλτου είναι το ίδιο με αυτό της τροποποιημένης ασφάλτου.

6.3.3 Επιτρεπόμενες αποκλίσεις από τη μελέτη σύνθεσης

Η ομοιομορφία του παραγόμενου ασφαλτομίγματος και η συμφωνία αυτού με τη μελέτη σύνθεσης θα καθορίζεται από το μέσο όρο των τιμών που λαμβάνονται από ελέγχους επί τριών τουλάχιστον δειγμάτων.

Η μέγιστη επιτρεπόμενη απόκλιση της μέσης κοκκομετρικής διαβάθμισης και της μέσης περιεκτικότητας ασφάλτου από τη μελέτη σύνθεσης δίνονται στον Πίνακα 7. Επιπλέον, οι αποκλίσεις για κάθε μεμονωμένο δείγμα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις επιτρεπόμενες αποκλίσεις αυξημένες κατά 20%. Επισημαίνεται ότι η μέση κοκκομετρική διαβάθμιση του μίγματος των αδρανών μετά την εφαρμογή των αποκλίσεων θα πρέπει να συνεχίσει να βρίσκεται εντός των ορίων του Πίνακα 5.

Πίνακας 7 Επιτρεπόμενες αποκλίσεις από τη μελέτη σύνθεσης

Μέγεθος κοσκίνου	Επιτρεπόμενη απόκλιση (%)
14mm	±0
10mm	±3
6,3mm	±3
2mm	±3
0,5mm	±2
0,063mm	±1
Περιεκτικότητα ασφάλτου κ.β. μίγματος	±0,3

6.3.4 Ιδιότητες ασφαλτομίγματος

Μετά τον προσδιορισμό της αναλογίας χονδρόκοκκων, λεπτόκοκκων αδρανών και παιπάλης έτσι ώστε το τελικό μίγμα των αδρανών να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Πίνακα 5, ακολουθεί ο προσδιορισμός της περιεκτικότητας ασφάλτου. Η βέλτιστη περιεκτικότητα ασφάλτου θα είναι εντός των ορίων που δίνονται στον Πίνακα 6 και τέτοια που το τελικό ασφαλτόμιγμα να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Πίνακα 8.

Πίνακας 8 Ιδιότητες ασφαλτομίγματος λεπτής επιφανειακής στρώσης

Ιδιότητα	Τιμή
Συμπύκνωση Marshall (αριθμός κτύπων σε κάθε πλευρά)	50
Ποσοστό κενών ⁽¹⁾	6% - 15%
Λόγος αντοχών από δοκιμή	> 80%

εμβάπτισης ⁽²⁾	
Φαινόμενο ειδικό βάρος συμπυκνωμένου ασφαλτομίγματος	Επιτευχθείσα τιμή

(1) Κατά το ASTM D 3203-94 (AASHTO T 269-97)

(2) Κατά το ASTM D 1075-94 (AASHTO T 167-95), ή AASHTO T 283

Για τον καθορισμό του ποσοστού των κενών παρασκευάζονται τουλάχιστον τρία δοκίμια Marshall, διαμέτρου 100mm και ύψους περίπου 50mm. Το μέσο ποσοστό κενών από τα τρία ή περισσότερα δοκίμια θα πρέπει να είναι εντός των προδιαγραφόμενων ορίων. Το μέσο ποσοστό κενών από τα δοκίμια μπορεί να αποκλίνει από την μέγιστη ή ελάχιστη τιμή το πολύ κατά 1, άλλως το μίγμα και τα αντίστοιχα δοκίμια θα επαναλαμβάνονται. Επιπλέον, κανένα από τα δοκίμια δεν πρέπει να έχει κενά εκτός του ανώτερου και κατώτερου ορίου που καθορίζεται.

Ο λόγος αντοχών προσδιορίζεται ως η μέση τιμή αντοχής των τριών ή περισσότερων δοκιμών που ελέγχθηκαν σε ξηρές συνθήκες και των τριών ή περισσοτέρων δοκιμών που ελέγχθηκαν μετά την εμβάπτιση σε νερό.

6.4 ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΑΝΑΜΙΞΗΣ

Η παραγωγή του ασφαλτομίγματος για λεπτή επιφανειακή στρώση μπορεί να γίνεται στο ίδιο ασφαλτικό συγκρότημα που χρησιμοποιείται για την παραγωγή του ασφαλτικού σκυροδέματος το οποίο θα πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις που περιγράφονται στις ΠΤΠ A265 και ASTM D995. Ο χρόνος ανάμιξης, που πιθανόν να πρέπει να διαφοροποιηθεί ελαφρώς θα είναι τέτοιος ώστε να παράγεται κατάλληλο ασφαλτόμιγμα.

Όταν χρησιμοποιείται κοινή άσφαλτος, η θερμοκρασία δεν πρέπει να υπερβεί τους 175 °C στα στάδια αποθήκευσης έως ανάμιξης. Επιπλέον, η θερμοκρασία του ασφαλτομίγματος με άσφαλτο 50/70 ρεп πρέπει να είναι μεταξύ 145 °C και 175 °C σε κάθε μέρος του ασφαλτικού συγκροτήματος (αναμικτήρα, αποθηκευτικό κάδο, ή επί αυτοκινήτου).

Όταν χρησιμοποιείται τροποποιημένη άσφαλτος, τα παραπάνω όρια θερμοκρασιών πιθανόν να χρειάζεται να τροποποιηθούν. Σε κάθε περίπτωση, ο προμηθευτής της τροποποιημένης ασφάλτου θα καθορίζει όλες τις κρίσιμες θερμοκρασίες.

6.5 ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΑΣΦΑΛΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Η Υπηρεσία θα έχει πάντα πρόσβαση σε όλα τα τμήματα του ασφαλτικού συγκροτήματος ώστε να ελέγχουν ότι η παραγωγή του ασφαλτομίγματος είναι καθ' όλα σύμφωνη με τις προδιαγραφές. Επιπλέον, θα παρέχεται εύκολη και ασφαλής πρόσβαση στο συγκρότημα για δειγματοληψία επαρκούς ποσότητας υλικών ή/και μίγματος από οποιοδήποτε σημείο.

6.6 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΜΙΓΜΑΤΟΣ

Η μεταφορά του ασφαλτομίγματος στο έργο γίνεται κατά παρόμοιο τρόπο με αυτόν της μεταφοράς του ασφαλτικού σκυροδέματος.

Το μίγμα πρέπει να προστατεύεται από μολύνσεις και υπερβολική απώλεια θερμοκρασίας κατά τη μεταφορά σε επικαλυμμένα (με κατάλληλο κάλυμμα) φορτηγά. Το δάπεδο και οι πλευρές του φορτηγού πρέπει επίσης να είναι απαλλαγμένα από οποιοδήποτε ξένο σώμα

ή προσκολλημένα ασφαλτικά υλικά πριν τη φόρτωση του μίγματος. Για τη διευκόλυνση της εκφόρτωσης του μίγματος μπορεί να γίνεται επάλειψη του δαπέδου και των πλευρών του φορτηγού με ελαφρύ φυτικό έλαιο, ή υγρό σαπούνι ή άλλο μη διαλυτικό υλικό. Όταν χρησιμοποιείται κάποια επάλειψη, πριν τη φόρτωση του υλικού η καρότσα του φορτηγού θα πρέπει να ανυψώνεται στη μέγιστη δυνατή κλίση για να απορρεύσει τυχόν πλεονάζουσα ποσότητα υλικού που χρησιμοποιήθηκε.

6.7 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

6.7.1 Προετοιμασία επιφανείας

Η υφιστάμενη επιφάνεια θα είναι καθαρή από λάσπες, σκόνες, οργανικά υλικά και άλλα φερτά υλικά. Ο καθαρισμός γίνεται με μεταλλικές βούρτσες, μηχάνημα αναρρόφησης ή άλλο κατάλληλο μέσο. Η επιφάνεια θα πρέπει, επίσης, να είναι στεγνή, ή στη χειρότερη περίπτωση, νοτισμένη αλλά ποτέ υγρή. Στάσιμο νερό επί της επιφανείας που πρόκειται να διαστρωθεί δεν πρέπει να υπάρχει σε καμιά περίπτωση.

Όταν διαστρώνεται η λεπτή επιφανειακή στρώση πάνω σε παλιό οδόστρωμα, είναι πιθανόν, πριν τη διάστρωσή της, να χρειαστεί προετοιμασία της επιφάνειας με διάστρωση ισοπεδωτικής στρώσης ή φρεζάρισμα. Οι εργασίες αυτές γίνονται κατά τον συνήθη τρόπο.

Διαγραμμίσεις οδών από θερμοπλαστικά υλικά ή αυτοκόλλητα πλαστικά υλικά πρέπει να απομακρύνονται πριν την εφαρμογή της λεπτής επιφανειακής στρώσης. Η απομάκρυνση των υλικών αυτών θα γίνεται με απόξεση με κατάλληλο μηχάνημα.

Αν, πριν τη διάστρωση της λεπτής επιφανειακής στρώσης, δεν έχουν ανυψωθεί τα καπάκια φρεατίων, θα επισημαίνονται για ανύψωση καθώς επίσης θα επισημαίνονται, θα απομακρύνονται και θα επανατοποθετούνται τα ανακλαστικά στοιχεία της οδού ('μάτια γάτας') μετά την ολοκλήρωση των εργασιών. Τα φρεάτια αποστράγγισης παρά την οδό θα καλύπτονται πριν τη διάστρωση προς αποφυγή πλήρωσης αυτών με ασφαλτόμιγμα.

6.7.2 Συγκολλητική στρώση

Ο ψεκασμός συγκολλητικής στρώσης είναι απαραίτητος σε όλες τις περιπτώσεις. Το υλικό της συγκολλητικής θα είναι ασφαλτικό γαλάκτωμα τύπου KE-1 σύμφωνο με τις προδιαγραφές ΠΤΠ Α-203. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί τροποποιημένο με πολυμερές ασφαλτικό γαλάκτωμα. Η ποσότητα της συγκολλητικής εξαρτάται από το πορώδες και την τραχύτητα της υφιστάμενης επιφάνειας αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι τόση ώστε η ποσότητα υπολείμματος ασφάλτου να κυμαίνεται μεταξύ 250 g/m² και 400 g/m². Η συγκολλητική στρώση πρέπει να αφήνεται για κάποιο σύντομο χρονικό διάστημα έτσι ώστε να διασπασθεί το ασφαλτικό γαλάκτωμα. Ο χρόνος διάσπασης του ασφαλτικού γαλακτώματος εξαρτάται από τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν στο έργο και συνήθως πραγματοποιείται μέσα σε λίγα λεπτά. Η συγκολλητική πρέπει πάντα να προστατεύεται από την κυκλοφορία.

6.7.3 Διάστρωση

Το ασφαλτόμιγμα διαστρώνεται με μηχανικούς διαστρωτήρες (finishers) σε θερμοκρασία όχι μικρότερη από 130 oC, αν χρησιμοποιείται άσφαλτος 50/70 ren και όχι μικρότερη από 135 oC, αν χρησιμοποιείται άσφαλτος τροποποιημένη με πολυμερές.

6.7.4 Συμπύκνωση

Η συμπύκνωση αρχίζει μόλις το ασυμπύκνωτο ασφαλτόμιγμα είναι ικανό να δεχθεί το φορτίο του οδοστρωτήρα χωρίς υπερβολική μετατόπιση ή εμφάνιση επιφανειακών ρωγμών. Η συμπύκνωση θα γίνεται με στατικούς οδοστρωτήρες λείου κυλίνδρου. Αποτελεσματική συμπύκνωση επιτυγχάνεται με οδοστρωτήρα βάρους 8-10 τόνων και 4-6 διελεύσεις. Δονητικοί οδοστρωτήρες σε μη-δονητική κατάσταση μπορούν να χρησιμοποιηθούν εάν είναι δυνατόν να επιτύχουν τουλάχιστον τη συμπύκνωση ενός στατικού οδοστρωτήρα βάρους 8 τόνων.

Η συμπύκνωση πρέπει να ολοκληρώνεται πριν η θερμοκρασία του υλικού πέσει κάτω από 85 oC, όταν χρησιμοποιείται άσφαλτος 50/70 ren, ή κάτω από 95 oC, όταν χρησιμοποιείται τροποποιημένη άσφαλτος. Σημειώνεται ότι η θερμοκρασία μετράται στη μέση του πάχους της στρώσης.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει επαρκή αριθμό κατάλληλων οδοστρωτήρων για την επίτευξη πλήρους συμπύκνωσης πριν την πτώση της θερμοκρασίας του υλικού κάτω από τα επιτρεπόμενα όρια.

6.7.5 Περιορισμοί λόγω καιρού

Το ασφαλτόμιγμα λεπτής ασφαλτικής στρώσης δεν θα διαστρώνεται όταν η θερμοκρασία αέρος είναι μικρότερη των 10oC, ή κατά τη διάρκεια βροχόπτωσης, ή κατά τη διάρκεια ισχυρών ανέμων (≥ 6 beaufort ή ≥ 22 κόμβων).

6.8 ΠΑΡΟΧΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Μία τουλάχιστον εβδομάδα πριν την έναρξη των εργασιών ή όποτε απαιτηθούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, ο Ανάδοχος θα υποβάλλει στην Υπηρεσία όλα τα πιστοποιητικά των εργαστηριακών ελέγχων επί των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν (άσφαλτο, αδρανή και παιπάλη), τη σύνθεση του ασφαλτομίγματος καθώς και όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες για την εκτέλεση των εργασιών (θερμοκρασία διάστρωσης, είδος οδοστρωτήρα, αριθμό διελεύσεων) μία εβδομάδα πριν την έναρξη των εργασιών ή όποτε ξανά απαιτηθούν κατά τη διάρκεια των εργασιών. Όλοι οι εργαστηριακοί έλεγχοι θα διεξάγονται σε εγκεκριμένα εργαστήρια.

Οι απαιτούμενοι έλεγχοι των υλικών είναι όπως αυτοί που προβλέπονται στην ΠΤΠ Α265.

Οι πληροφορίες που θα περιέχονται στην υποβαλλόμενη μελέτη σύνθεσης του τελικού μίγματος θα περιλαμβάνουν:

- Την πηγή των αδρανών και τη διαβάθμιση των χονδρόκοκκων και λεπτόκοκκων αδρανών, την αναλογία χονδρόκοκκων και λεπτόκοκκων αδρανών και παιπάλης

και τη διαβάθμιση του τελικού μίγματος των αδρανών.

β) Τον τύπο του ασφαλτικού συνδετικού υλικού.

γ) Την περιεκτικότητα της ασφάλτου στο μίγμα, κατά βάρος μίγματος και κατά βάρος ξηρών αδρανών.

δ) Το ποσοστό κενών στο μίγμα.

ε) Το λόγο αντοχών από δοκιμή εμβάπτισης.

στ) Το μέγιστο ειδικό βάρος του ασφαλτομίγματος

ζ) Το φαινόμενο ειδικό βάρος του ασφαλτομίγματος μετά από συμπύκνωση κατά Marshall (50 κτύποι σε κάθε πλευρά).

6.9 ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

6.9.1 Έλεγχος ποιότητας υλικών

6.9.1.1 Ασφαλτικά υλικά

Οι απαιτούμενοι έλεγχοι για την ποιότητα και την καταλληλότητα των ασφαλτικών υλικών είναι όπως αυτοί που προβλέπονται από την ΠΤΠ Α-200 και ASTM D 946, για την κοινή άσφαλτο και από τις προδιαγραφές ASTM D-5976 ή ASTM D5841, για την τροποποιημένη με πολυμερή άσφαλτο.

Η δειγματοληψία θα γίνεται στο ασφαλτικό συγκρότημα σύμφωνα με την προδιαγραφή ASTM D 140.

Η συχνότητα δειγματοληψίας είτε για την κοινή είτε για την τροποποιημένη άσφαλτο θα είναι δύο δείγματα ανά βυτίο μεταφοράς ασφαλτικού υλικού. Το ένα δείγμα είναι για τη διεξαγωγή των ελέγχων και το άλλο χρησιμοποιείται ως αντιδείγμα.

Η Υπηρεσία μπορεί, εάν τα αποτελέσματα των πρώτων ελέγχων είναι ικανοποιητικά, να μειώσει τους ελέγχους που προβλέπονται στο ελάχιστο, οι οποίοι είναι:

Για την κοινή άσφαλτο:

- α) Εισδυτικότητα, και
- β) Σημείο μάλθωσης

Για την τροποποιημένη με ελαστομερή άσφαλτο:

- α) Εισδυτικότητα στους 25 °C,
- β) Έλεγχος διαχωρισμού (ευστάθειας αποθήκευσης), και
- γ) Ελαστική επαναφορά, μετά από παρατεταμένη θέρμανση (RTFOT).

Για την τροποποιημένη με πλαστομερή άσφαλτο:

- α) Εισδυτικότητα στους 25 °C,
- β) Σημείο μάλθωσης, και
- γ) Έλεγχος διαχωρισμού (ευστάθειας αποθήκευσης).

6.9.1.2 Αδρανή υλικά

Οι απαιτούμενοι έλεγχοι για την ποιότητα και καταλληλότητα των αδρανών υλικών δίνονται στον Πίνακα 9. Οι έλεγχοι γίνονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές που επίσης δίνονται στον Πίνακα 9. Τα αποτέλεσματα που λαμβάνονται θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις αντίστοιχες τιμές που υποβάλλονται από τον Εργολάβο.

Πίνακας 9 Απαιτούμενοι έλεγχοι αδρανών

Έλεγχος	Χαρακτηρισμός ελέγχου	Δειγματοληψία από	Ελάχιστη συχνότητα δειγματοληψίας
Για τα χονδρόκοκκα αδρανή			
PSV	BS 812/Part 114:1989, ή prEN 1097-8	Λατομείο/Έργο	Βλέπε σημ. (1)
AAV (προαιρετικά) ⁽²⁾	BS 812/Part 113:1990	Λατομείο/Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Los Angeles	EN 1097-2, ή AASHTO T 96	Λατομείο/Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Micro-Deval	EN 1097-1, ή NF P 18-572	Λατομείο/Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Δείκτης πλακοειδούς	EN 933-3, ή BS 812/Part 105	Λατομείο/Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Υγεία	EN 1367-2, ή AASHTO T104	Λατομείο/Έργο	Μία φορά ⁽³⁾
Ειδικό βάρος και απορ. Υγρασίας	AASHTO T 85, ή prEN 1097-6	Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Κοκκομετρική ανάλυση	EN 933-1, ή AASHTO T 27 & AASHTO T 11	Έργο	2 ημερησίως
Για τα λεπτόκοκκα αδρανή			
Ειδικό βάρος και απορ. Υγρασίας	AASHTO T 84, ή prEN 1097-6	Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Μπλε του μεθυλενίου	EN 933-9, ή ISSA TB 145	Έργο	Βλέπε σημ. (1)
Ισοδύναμο άμμου ⁽⁴⁾	AASHTO T-176	Έργο	Βλέπε σημ. (5)

Κοκκομετρική ανάλυση	EN 933-1, ή AASHTO T 27 & AASHTO T 11	Έργο	2 ημερησίως
	Για την παιπάλη		
Ειδικό βάρος	EN 1097-7, ή AASHTO T 84	Έργο	Μία φορά ⁽³⁾
Κοκκομετρική ανάλυση	AASHTO T 37	Έργο	Μία φορά ⁽³⁾
Μπλε του μεθυλενίου	EN 933-9, ή ISSA TB 145	Έργο	Μία φορά ⁽³⁾

- (1) Μία ανά 5000 τόνους, υπό την προϋπόθεση ότι ο Ανάδοχος δεν αλλάζει την πηγή λήψης αδρανών υλικών.
 (2) AAV <12 για κυκλοφοριακό φόρτο ≤ 1000 εμπορικά οχήματα και AAV <10 για κυκλοφοριακό φόρτο >1000 εμπορικά οχήματα.
 (3) Υπό την προϋπόθεση ότι ο Ανάδοχος δεν αλλάζει την πηγή λήψης αδρανών υλικών.
 (4) Ισοδύναμο άμμου >60%.
 (5) Μία ανά 2000 τόνους, υπό την προϋπόθεση ότι ο Ανάδοχος δεν αλλάζει την πηγή λήψης αδρανών υλικών.

Η δειγματοληψία των αδρανών θα γίνεται από τους σωρούς αδρανών υλικών στο λατομείο ή από τους ψυχρούς κάδους τροφοδοσίας του ασφαλτικού συγκροτήματος, σύμφωνα με την προδιαγραφή EN 932-1 & 2, ή AASHTO T-2.

6.9.2 Ασφαλτόμιγμα

Οι έλεγχοι που θα εκτελούνται επί του ασυμπύκνωτου ασφαλτομίγματος δίνονται στον Πίνακα 10.

Η δειγματοληψία του ασφαλτομίγματος θα γίνεται από το φορτηγό πριν εκφορτωθεί το ασφαλτόμιγμα στη χοάνη τροφοδοσίας, ή από τον κάδο του διαστρωτήρα, σύμφωνα με την προδιαγραφή AASHTO T-168. Η χιλιομετρική θέση της δειγματοληψίας θα πρέπει να καταγράφεται. Η ελάχιστη ποσότητα υλικού θα είναι 15kg, ανά δειγματοληψία.

Πίνακας 10 Απαιτούμενοι έλεγχοι στο ασφαλτόμιγμα

Έλεγχος	Χαρακτηρισμός ελέγχου	Ελάχιστη συχνότητα δειγματοληψίας
Εκχύλιση ασφαλτομίγματος • Κοκκομετρική ανάλυση • Ποσοστό ασφάλτου Σε συμπυκνωμένα δοκίμια Marshall • Ποσοστό κενών	AASHTO T 164 και AASHTO T 30 ASTM D 3203-94 ή AASHTO T-269-97	2 ημερησίως

Από κάθε δειγματοληψία θα εκτελούνται δύο πλήρεις εκχυλίσεις και θα συμπυκνώνονται τρία δοκίμια. Το υπολειπόμενο ασφαλτόμιγμα θα αποθηκεύεται ως αντιδείγμα.

Η επιτρεπόμενη ανοχή για κάθε αποτέλεσμα ελέγχου (περιεκτικότητα ασφάλτου και κοκκομετρική ανάλυση) πρέπει να είναι εντός των ορίων που προδιαγράφονται στον Πίνακα 7. Όσον αφορά την απόκλιση των κενών θα πρέπει να είναι $\pm 1,25$, αυτών του μήγματος της μελετης σύνθεσης.

Σε περίπτωση μη συμφωνίας, το υπόλοιπο ασφαλτόμιγμα θα χρησιμοποιείται για επανάληψη των δοκιμών. Αν τα αποτελέσματα, έστω και ένα από αυτά, συνεχίζει να είναι εκτός των επιτρεπομένων ορίων, το μήγμα απορρίπτεται. Ταυτόχρονα λαμβάνεται, συμπληρωματικά, ικανοποιητικός αριθμός δειγμάτων από τη συμπυκνωθείσα στρώση, προς επανάληψη των παραπάνω ελέγχων, ώστε να καθοριστεί επακριβώς η επιφάνεια που διαστρώθηκε με το εκτός των προδιαγραφών ασφαλτόμιγμα. Η έκταση και η μεθοδολογία της συμπληρωματικής δειγματοληψίας θα καθορίζεται από την Υπηρεσία. Το μήγμα εκτός προδιαγραφών θα απομακρύνεται και θα αντικαθίσταται από νέο ασφαλτόμιγμα λεπτής ασφαλτικής στρώσης. Όλα ανεξαιρέτως τα έξοδα δειγματοληψίας, ελέγχων και αποκατάστασης βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον Ανάδοχο.

6.9.3 Συμπυκνωμένη στρώση

Η συμπυκνωμένη στρώση, πριν την απόδοση στην κυκλοφορία, θα ελέγχεται ως προς την επιφανειακή υφή, το πάχος, την ομαλότητα και την απόκλιση από το υψόμετρο της τελικής επιφάνειας.

α) Επιφανειακή υφή

Η επιφανειακή υφή καθορίζεται με βάση το βάθος υφής, σύμφωνα με τη δοκιμή ASTM E 965. Ανά 1000m μήκους λωρίδας κυκλοφορίας (ή ανά μήκος λωρίδας κυκλοφορίας του δοκιμαστικού τμήματος) λαμβάνονται δέκα (10) μεμονωμένες μετρήσεις βάθους υφής. Το βάθος υφής σε κάθε σημείο μέτρησης πρέπει να είναι $>0,8\text{mm}$. Οι μετρήσεις διεξάγονται πριν την απόδοση της οδού στην κυκλοφορία και για κάθε λωρίδα κυκλοφορίας. Σε περίπτωση που το βάθος υφής είναι $\leq 0,8\text{mm}$, λαμβάνονται περαιτέρω μετρήσεις ώστε να καθοριστεί με ακρίβεια η περιοχή με βάθος υφής μικρότερο του αποδεκτού. Το μήγμα στην περιοχή αυτή απομακρύνεται σε όλο του το πάχος και αντικαθίσταται με νέο ασφαλτόμιγμα λεπτής ασφαλτικής στρώσης. Η διάστρωση του νέου ασφαλτομίγματος θα γίνεται πάντοτε με διαστρωτήρα. Το ελάχιστο μήκος αντικατάστασης είναι 15m και το ελάχιστο πλάτος ίσο με το πλάτος της λωρίδας κυκλοφορίας.

β) Πάχος συμπυκνωμένης στρώσης

Το πάχος της συμπυκνωμένης στρώσης μπορεί να μετρηθεί με τη λήψη πυρήνων και η μέση τιμή του πάχους τριών, κατ' ελάχιστο, πυρήνων ανά 6000 m^2 πρέπει να είναι $25\text{mm}\pm3\text{mm}$. Οι θέσεις λήψης των πυρήνων καθορίζονται από την Υπηρεσία και θα καταγράφονται στο αρχείο. Ο καθορισμός του πάχους από πυρήνες συνιστάται μόνο αν ταυτοχρόνως χρειάζεται να καθοριστεί και το πάχος των υποκείμενων ασφαλτικών στρώσεων. Σε αντίθετη περίπτωση το πάχος της λεπτής ασφαλτικής στρώσης συνιστάται όπως καθορίζεται με βάση την ποσότητα μήγματος που διαστρώνεται ανά μονάδα επιφανείας. Στην περίπτωση αυτή η ποσότητα μήγματος που θα πρέπει να διαστρώνεται ισούται με $[0,025\text{m} \times \text{φαινόμενο ειδικό βάρος συμπυκνωμένου ασφαλτομίγματος κατά Marshall } (\text{kg/m}^3)] \pm 2,5\text{kg/m}^2$. Στις περισσότερες των περιπτώσεων το γινόμενο δίνει ποσότητα διαστρωμένου και συμπυκνωμένου ασφαλτομίγματος 50 kg/m^2 έως 55 kg/m^2 , οπότε αυτή θα πρέπει να είναι και η αναμενόμενη διαστρωθείσα ποσότητα στο έργο.

Για τον καθορισμό της ποσότητας μίγματος που διαστρώνεται ανά μονάδα επιφανείας είναι απαραίτητο να τηρούνται αρχεία με το βάρος του μίγματος που παραδίδεται στο έργο για διάστρωση και να προσμετράται η αντίστοιχη επιφάνεια που διαστρώνεται. Η διαδικασία προσδιορισμού διαστρωθείσης ποσότητας ανά μονάδα επιφανείας θα διεξάγεται τουλάχιστον 2 φορές ημερησίως. Η ελαχίστη επιτρεπτή επιφάνεια αναφοράς είναι αυτή που προκύπτει από ελάχιστο μήκος διάστρωσης 75m και πλάτος όσο το πλάτος διάστρωσης.

γ) Ομαλότητα

Η επιμήκης και εγκάρσια ομαλότητα της τελικής επιφάνειας θα είναι τέτοια ώστε το πλήθος των επιφανειακών ανωμαλιών να είναι εντός των επιτρεπομένων ορίων που ορίζονται στο άρθρο ΣΤ- 5.1της παρούσας ΤΣΥ.

δ) Υψόμετρο τελικής επιφάνειας

Το υψόμετρο της επιφάνειας της λεπτής επιφανειακής στρώσης θα είναι εντός των ορίων που προδιαγράφονται στο άρθρο ΣΤ-5.1 της παρούσας ΤΣΥ.

6.10 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Οι περιοχές που διαστρώθηκαν με ασφαλτόμιγμα εκτός προδιαγραφών και/ή δεν πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στις παραγράφους 6.9.3(α), (β), (γ) και (δ) θα αποκαθίστανται. Στις εργασίες αποκατάστασης θα χρησιμοποιείται ασφαλτόμιγμα λεπτής ασφαλτικής στρώσης.

6.11 ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Όλες οι ρυθμίσεις της κυκλοφορίας θα πρέπει να γίνονται με πρωτεύοντα σκοπό την ασφάλεια της κυκλοφορίας, των μηχανημάτων κατασκευής και του προσωπικού στο έργο.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών, ο Ανάδοχος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εκτροπή της κυκλοφορίας από το τμήμα προς διάστρωση χωρίς να προκαλούνται υπερβολικές καθυστερήσεις και λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή ατυχημάτων. Ο αποκλεισμός του τμήματος και η εκτροπή της κυκλοφορίας θα γίνονται σύμφωνα με τους σχετικούς Εθνικούς Κανονισμούς και Οδηγίες.

Ο Ανάδοχος είναι επίσης υπεύθυνος για την ασφαλή απόδοση του τμήματος στην κυκλοφορία. Η χρονική στιγμή απόδοσης του τμήματος στην κυκλοφορία μετά την ολοκλήρωση των εργασιών θα συμφωνείται με την Υπηρεσία.

6.12 ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Σκοπός του δοκιμαστικού τμήματος είναι να αποδείξει ο Ανάδοχος την ικανότητά του για την παραγωγή και επιτυχή εφαρμογή της λεπτής επιφανειακής στρώσης σύμφωνα με την υποβληθείσα μελέτη σύνθεσης του μίγματος και τις κατασκευαστικές απαιτήσεις.

Κατά την κατασκευή του δοκιμαστικού τμήματος θα διεξάγονται όλοι οι έλεγχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 6.9. Η Υπηρεσία μπορεί κατά την κρίση της να αυξήσει τον αριθμό των δοκιμών κατά το στάδιο κατασκευής του δοκιμαστικού τμήματος.

Το δοκιμαστικό τμήμα μήκους 100m έως 300m θα είναι επί του έργου και η θέση του θα επιλέγεται από τον Ανάδοχο κατόπιν συμφωνίας με την Υπηρεσία. Όλο το κόστος κατασκευής του δοκιμαστικού τμήματος καθώς και το κόστος δειγματοληψίας και εκτέλεσης εργαστηριακών και μη-εργαστηριακών δοκιμών βαρύνει τον Ανάδοχο.

6.13 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Η επιμέτρηση και πληρωμή θα γίνεται ανά τετραγωνικό μέτρο διαστρωθείσης επιφάνειας. Στην τιμή, δρχ./τετραγωνικό μέτρο, περιλαμβάνεται: το κόστος προμήθειας και μεταφοράς, (ανεξαρτήτως αποστάσεως) όλων των απαιτούμενων υλικών, το κόστος προσωπικού για κάθε εργασία που απαιτείται για την ολοκλήρωση των εργασιών, το κόστος ανάμιξης, διάστρωσης και συμπύκνωσης, το κόστος της συγκολλητικής στρώσης (υλικό και ψεκασμός), το κόστος καθαρισμού της υπάρχουσας επιφάνειας (εάν απαιτείται), το κόστος απομάκρυνσης πλεοναζόντων υλικών από το έργο μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, το κόστος εργασιών σχετικών με τη ρύθμιση της κυκλοφορίας και κάθε άλλο κόστος που πιθανόν να ανακύψει για την πλήρη ολοκλήρωση των εργασιών. Το κόστος απομάκρυνσης των διαγραμμίσεων οδού, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 6.7.1, δεν περιλαμβάνεται στην τιμή και θα πληρώνεται ξεχωριστά.

Ηράκλειο 11 – 03 - 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Συντάκτης

Ο Διντης Συντήρησης & Αυτεπιστασίας

Λασηθιωτάκης Μιχάλης

Βαλύρη Δέσποινα

Ηλεκτρολόγος Μηχανολόγος Μηχανικός

Αγρ. Τοπογράφος Μηχανικός